

Torsdag den 5. februar 2015 (D)

1

53. møde

Torsdag den 5. februar 2015 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til skatteministeren, miljøministeren og kulturministeren om afgift på husstandsdelte reklamer.
Af Jan E. Jørgensen (V), Dennis Flydtkjær (DF) og Brian Mikkelsen (KF) m.fl.
(Anmeldelse 03.02.2015).

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Samfundstjeneste m.v.).
Af justitsministeren (Mette Frederiksen).
(Fremsættelse 05.11.2014. 1. behandling 14.11.2014. Betænkning 29.01.2015. 2. behandling 03.02.2015. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 69:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Ændret aldersgrænse for forkortet gyldighedsperiode for kørekort m.v.).
Af justitsministeren (Mette Frederiksen).
(Fremsættelse 13.11.2014. 1. behandling 28.11.2014. Betænkning 29.01.2015. 2. behandling 03.02.2015. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram.
Af miljøministeren (Kirsten Brosbøl).
(Fremsættelse 17.12.2014. 1. behandling 15.01.2015. Betænkning 29.01.2015. 2. behandling 03.02.2015).

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 52:

Forslag til lov om ændring af lov om Aarhus Letbane og lov om trafikelskaber. (Transportministerens udtræden af Aarhus Letbane I/S).
Af transportministeren (Magnus Heunicke).
(Fremsættelse 05.11.2014. 1. behandling 27.11.2014. Betænkning 22.01.2015. 2. behandling 27.01.2015. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 53:

Forslag til lov om Odense Letbane.
Af transportministeren (Magnus Heunicke).
(Fremsættelse 05.11.2014. 1. behandling 27.11.2014. Betænkning 22.01.2015. 2. behandling 27.01.2015).

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 68:

Forslag til lov om ændring af lov om en Cityring og lov om Metro-selskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S. (Afgrening fra Cityringen til Sydhavnen, mulighed for udvidelse af afgreningen til Nordhavnen, reduktion af statens ejerandel af Udviklingsselskabet By & Havn I/S, projektering af en Nordhavnstunnel m.v.).
Af transportministeren (Magnus Heunicke).
(Fremsættelse 12.11.2014. 1. behandling 27.11.2014. Betænkning 22.01.2015. 2. behandling 27.01.2015. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

8) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af godskørselsloven.
Af Kim Christiansen (DF) m.fl.
(Fremsættelse 11.11.2014. 1. behandling 11.12.2014. Betænkning 29.01.2015).

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og regionsloven. (Mulighed for indgåelse af aftale om grænsependleres ret til fravær fra arbejdet og afskaffelse af dispensation bl.a. for ikke-kommunalbestyrelses-/ikkeregionsrådsmedlemmer som medlemmer i udvalg).
Af økonomi- og indenrigsministeren (Morten Østergaard).
(Fremsættelse 05.11.2014. 1. behandling 28.11.2014. Betænkning 22.01.2015).

10) Forespørgsel nr. F 3:

Forespørgsel til statsministeren om situationen i Grønland.
Af Søren Espersen (DF), Claus Hjort Frederiksen (V), Villum Christensen (LA) og Per Stig Møller (KF).
(Anmeldelse 08.10.2014. Fremme 10.10.2014).

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 113:

Forslag til lov om tillægsbevilling for 2014.
Af finansministeren (Bjarne Corydon).
(Fremsættelse 29.01.2015).

12) 1. behandling af lovforslag nr. L 130:

Forslag til lov om kommunale internationale grundskoler.
Af undervisningsministeren (Christine Antorini).
(Fremsættelse 29.01.2015).

13) 1. behandling af lovforslag nr. L 116:

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund. (Gennemførelse af offshoresikkerhedsdirektivet, subsidiært ansvar for afvikling af anlæg, plan for afvikling af anlæg, sikkerhedsstillelse, forlængelse af geotermilitilladelser, beredskab for forsyningsmæssige forhold, forsikring, digital kommunikation m.v.).
Af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen).
(Fremsættelse 28.01.2015).

14) 1. behandling af lovforslag nr. L 128:

Forslag til lov for Færøerne om kapitalkrav og tilsynsmæssige krav for kreditinstitutter og investeringsselskaber.

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).
(Fremsættelse 29.01.2015).

15) 1. behandling af lovforslag nr. L 129:

Forslag til lov for Grønland om kapitalkrav og tilsynsmæssige krav for kreditinstitutter og investeringsselskaber.

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).
(Fremsættelse 29.01.2015).

16) 1. behandling af lovforslag nr. L 119:

Forslag til lov om sikkerhed ved elektriske anlæg, elektriske installationer og elektrisk materiel. (Elsikkerhedsloven).

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).
(Fremsættelse 28.01.2015).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Fødevareministeren (Dan Jørgensen):

Lovforslag nr. L 134 (Forslag til lov om ændring af dyreværnsloven og lov om dyrlæger. (Forbud mod seksuel omgang eller seksuelle handlinger med dyr, forbud mod salg af hunde på markeder, avl af familie- og hobbydyr, ændret rådsstruktur m.v.)) og

Lovforslag nr. L 135 (Forslag til lov om ændring af landbrugsstøtte-loven. (Præcisering af EU-støtteordninger omfattet af loven, obligatorisk digital kommunikation, bestyrelsessammensætning m.v. i promilleafgiftsfondene og Fonden for økologisk landbrug samt formkrav til klager m.v.)).

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup):

Lovforslag nr. L 136 (Forslag til lov om ændring af sundhedsloven, lægemiddelloven og vævsloven. (Automatisk kronikertilskud, lægemiddellovovervågning m.v.)) og

Lovforslag nr. L 137 (Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien. (Fastlæggelse af mindreårige psykiatriske patienters retsstilling, indførelse af ny formålsbestemmelse, skærpede kriterier for tvangsfiksering, og ændring af kriterierne i § 19 a for åbning og kontrol af post, undersøgelse af patientstuer og ejendele samt kropsvisitation m.v.)).

Uffe Elbæk (UFG):

Beslutningsforslag nr. B 69 (Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af transseksualisme fra sygdomslistet).

Nikolaj Villumsen (EL) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 20 (Hvad vil regeringen gøre for at sikre, at den tyrkiske grænse åbnes til Kobane og de kurdiske områder i Syrien,

så flygtningene kan vende tilbage og genopbygge deres ødelagte hjem?).

Titler på det anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Udvalget for Forretningsordenen har afgivet beretning om Statsrevisorerne og Rigsrevisionens arbejde med regeringens lovforberedelse.

(Beretning nr. 5).

Beretningen fremgår af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Fra statsministeren har jeg modtaget brev om, at det efter statsministerens indstilling ved kongelig resolution af 19. januar 2015 blev bestemt, at ressortansvaret for opgaver på statsministerens område vedrørende regulering af sikkerhedsbeskyttelse af informationer overføres fra statsministeren til justitsministeren pr. 1. marts 2015.

Meddelelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. nedenfor).

[»Til Folketingets Formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 19. januar 2015 bestemt, at ressortansvaret for opgaver på statsministerens område vedrørende regulering af sikkerhedsbeskyttelse af informationer, jf. cirkulære nr. 10338 af 17. december 2014 om sikkerhedsbeskyttelse af informationer af fælles interesse for landene i NATO eller EU, andre klassificerede informationer samt informationer af sikkerhedsmæssig beskyttelsesinteresse i øvrigt, overføres fra statsministeren til justitsministeren pr. 1. marts 2015.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign. Helle Thorning-Schmidt
/Jens Jeilberg Søndergaard«].

Fra statsministeren har jeg endvidere modtaget brev om, at det efter statsministerens indstilling ved kongelig resolution af 19. januar 2015 blev bestemt, at ressortansvaret for opgaver på statsministerens område vedrørende retningslinjer for udformningen af lovforslag og administrative forskrifter m.v. samt for fremgangsmåden ved udarbejdelse af lovforslag og administrative forskrifter overføres fra statsministeren til justitsministeren.

Meddelelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. nedenfor).

[»Til Folketingets Formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 19. januar 2015 bestemt, at ressortansvaret for opgaver på statsministerens område vedrørende retningslinjer for udformningen af lovforslag og administrative forskrifter mv. samt for fremgangsmåden ved udarbejdelse af lovforslag og administrative forskrifter, herunder cirkulære nr. 159 af 16. september 1998 om bemærkninger til lovforslag og andre regeringsforslag og om fremgangsmåden ved udarbejdelse af lovforslag, redegørelser, administrative forskrifter m.v., bortset fra ressortansvaret for vejledning nr. 58 af 2. juli 2012 om ministeriers behandling af sager vedrørende Grønland og vejledning nr. 59 af 2. juli 2012 om ministeriers behandling af sager vedrørende Færøerne, overføres fra statsministeren til justitsministeren pr. 19. januar 2015.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign. Helle Thorning-Schmidt

/Jens Jeilberg Søndergaard«].

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til skatteministeren, miljøministeren og kulturministeren om afgift på husstandsomdelte reklamer.

Af Jan E. Jørgensen (V), Dennis Flydtkjær (DF) og Brian Mikkelsen (KF) m.fl.
(Anmeldelse 03.02.2015).

Kl. 10:02

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Samfundstjeneste m.v.).

Af justitsministeren (Mette Frederiksen).
(Fremsættelse 05.11.2014. 1. behandling 14.11.2014. Betænkning 29.01.2015. 2. behandling 03.02.2015. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:02

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det ser ikke ud til at være tilfældet, vi går til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning

Formanden:

Vi stemmer om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 56 (S, RV, EL, SF, og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 52 (V, DF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 69:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Ændret aldersgrænse for forkortet gyldighedsperiode for kørekort m.v.).

Af justitsministeren (Mette Frederiksen).

(Fremsættelse 13.11.2014. 1. behandling 28.11.2014. Betænkning 29.01.2015. 2. behandling 03.02.2015. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:03

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet.

Kl. 10:04

Afstemning

Formanden:

Vi går til afstemning om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 94 (S, V, DF, RV, SF, KF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 13 (EL og LA), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram.

Af miljøministeren (Kirsten Brosbøl).

(Fremsættelse 17.12.2014. 1. behandling 15.01.2015. Betænkning 29.01.2015. 2. behandling 03.02.2015).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet.

Kl. 10:04

Afstemning

Formanden:

Vi går til afstemning om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget med 107 stemmer og vil nu blive sendt til statsministeren.

[For stemte 107 (S, V, DF, RV, EL, SF, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Kl. 10:06

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 52:

Forslag til lov om ændring af lov om Aarhus Letbane og lov om trafikselskaber. (Transportministerens udtræden af Aarhus Letbane I/S).

Af transportministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 05.11.2014. 1. behandling 27.11.2014. Betænkning 22.01.2015. 2. behandling 27.01.2015. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:05

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet.

Kl. 10:05

Afstemning

Formanden:

Vi går til afstemning om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget med 108 stemmer og vil nu blive sendt til statsministeren.

[For stemte 108 (S, V, DF, RV, EL, SF, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 53:

Forslag til lov om Odense Letbane.

Af transportministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 05.11.2014. 1. behandling 27.11.2014. Betænkning 22.01.2015. 2. behandling 27.01.2015).

Kl. 10:06

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig på talerstolen?

Det er ikke tilfældet.

Afstemning

Formanden:

Så går vi til afstemning om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

Forslaget er enstemmigt vedtaget med 108 stemmer og vil nu blive sendt til statsministeren.

[For stemte 108 (S, V, DF, RV, EL, SF, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 68:

Forslag til lov om ændring af lov om en Cityring og lov om Metroselskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S. (Afgrening fra Cityringen til Sydhavnen, mulighed for udvidelse af afgreningen til Nordhavnen, reduktion af statens ejerandel af Udviklingsselskabet By & Havn I/S, projektering af en Nordhavnstunnel m.v.).

Af transportministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 12.11.2014. 1. behandling 27.11.2014. Betænkning 22.01.2015. 2. behandling 27.01.2015. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:07

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet.

Kl. 10:07

Afstemning

Formanden:

Vi går til afstemning om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

Lovforslaget enstemmigt vedtaget med 108 stemmer og vil nu blive sendt til statsministeren.

[For stemte 108 (S, V, DF, RV, EL, SF, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af godskørselsloven.

Af Kim Christiansen (DF) m.fl.

(Fremsættelse 11.11.2014. 1. behandling 11.12.2014. Betænkning 29.01.2015).

Kl. 10:07

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet.

Kl. 10:08

Afstemning

Formanden:

Så går vi til afstemning om forslagens endelige vedtagelse nu.

Der er lige et teknisk problem. Vi prøver igen. Så kan der stemmes.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 12 (DF), imod stemte 94 (S, V, RV, EL, SF, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), ingen tilkendegav at stemme hverken for eller imod.

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og regionsloven. (Mulighed for indgåelse af aftale om grænsependleres ret til fravær fra arbejdet og afskaffelse af dispensation bl.a. for ikkekommunalbestyrelses-/ikkeregionsrådsmedlemmer som medlemmer i udvalg).

Af økonomi- og indenrigsministeren (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 05.11.2014. 1. behandling 28.11.2014. Betænkning 22.01.2015).

Kl. 10:09

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) Forespørgsel nr. F 3:

Forespørgsel til statsministeren om situationen i Grønland:

Hvad kan statsministeren oplyse om den generelle situation i Grønland, herunder om det dramatiske underskud på budgettet, om de nu meget dystre økonomiske perspektiver, om den dramatisk voksende arbejdsløshed, om manglen på investeringer, om den stigende fattigdom, om de problemer, udvandringen giver, samt om, hvilke planer regeringen har for eventuelt at kunne bistå Grønland i landets dybt alvorlige krise?

Af Søren Espersen (DF), Claus Hjort Frederiksen (V), Villum Christensen (LA) og Per Stig Møller (KF).

(Anmeldelse 08.10.2014. Fremme 10.10.2014).

Kl. 10:10

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at afstemningen om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 17. februar 2015.

Først giver jeg ordet til ordføreren for forespørgerne, hr. Søren Espersen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:11

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Søren Espersen (DF):

Tak. Grønland styrer mod en økonomisk katastrofe, og det er svært at se bare den mindste smule lys forude, der vil kunne skabe grobund for optimisme. Det forhindrer dog ikke medier og politikere i indimellem at skabe det indtryk, at en selvåren grønlandsk økonomi baseret på råstoffer ligger lige om hjørnet, og at opsvinget vil komme, når man lige får etableret det og det storskalaprojekt. Og der er altid en eller anden veltalende udenlandsk lobbyist, der kommer forbi, både i Nuuk og i København, og frister med milliarder, og hver gang haster projektet helt enormt meget.

Sidste forår vedtog vi således her i Folketinget på krav fra landsstyret storskalaloven, og jeg skal love for, at det skulle gå hurtigt. Det gik så hurtigt, at loven i mine øjne blev sjasket igennem, for nu skulle det være, lige her og nu. Det vil jeg sådan set ikke bebrejde regeringen, for jeg er ikke i tvivl om, at daværende justitsminister Karen Hækkerup i den grad blev presset til denne uværdige lynproces af det grønlandske landsstyre.

En bemærkning fra den folketingsdebat, vi havde, husker jeg i særlig grad. Jeg havde til ordføreren fra Siumut, fru Doris Jakobsen, stillet det spørgsmål, om hun ikke var enig med mig i, at vedtagelsen af denne storskalalov godt kunne have ventet nogle få måneder, til efterårssamlingen, således at vi kunne få ordentlig tid til det lovforberedende arbejde, og hun svarede, citat: Nej, for Grønland har ikke tid til at vente.

Men her talte vi altså om uger, og her kan man jo have professor Minik Rosings oplysning in mente om, at der i bedste fald går 25 år – 25 år! – fra det øjeblik, et værdifuldt råstof er lokaliseret og kortlagt, til det øjeblik, hvor der rent faktisk begynder at rulle penge ind til virksomheden, og så yderligere 5-10 år, inden nogle af disse penge lander i landskassen. Men Grønland havde altså ikke tid til at vente nogle uger.

Men så hysterisk var stemningen så sent som sidste forår blandt mange grønlandske politikere og jo i særlig grad anført af en højtstående landsstyreformand. Det skulle glæde mig, hvis det er ændret, og det er mit håb, at forespørgselsdebatten til statsministeren i dag på samme måde vil blive pragmatisk og fremadskuende, til gavn for Grønland og rigsfællesskabet i øvrigt. Tak.

Kl. 10:13

Kl. 10:18

Formanden:

Tak til ordføreren for forespørgerne. Så er det statsministeren til en del af besvarelsen af forespørgslen.

Kl. 10:13

Besvarelse**Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):**

Vi har flere gange diskuteret Grønlands økonomi her i Folketinget, og jeg er sikker på, at vi også i dag vil få en god og konstruktiv debat og en debat i den ånd, som er udtrykt i vedtagelsen fra sidste års forespørgselsdebat om rigsfællesskabet, og jeg citerer:

»En god dialog er forudsætningen for et ligeværdigt og respektfuldt samarbejde mellem rigsfællesskabets parter og vil samtidig sikre varetagelsen af rigsfællesskabets samlede interesser.«

Ja, sådan er det, og rammen om dialogen og samarbejdet mellem Danmark og Grønland er naturligvis selvstyreloven. Det gælder også i vanskelige spørgsmål om Grønlands økonomi. Kernen i selvstyreloven er selvbestemmelse, og rigsfællesskabet er derfor i dag et fællesskab, hvor stort set alle vigtige beslutninger om det grønlandske samfund bliver truffet i Grønland. Sådan skal det være.

Grønland har selv ansvaret for den økonomiske politik, for at gennemføre nødvendige reformer og for at sikre nye indtægter. Det er Grønland, der har ansvaret for at træffe de beslutninger, der skal sikre velfærden i fremtiden. Det respekterer regeringen fuldt ud, men vi følger selvfølgelig også Grønlands økonomiske udvikling tæt, for en sund grønlandsk økonomi er ikke kun vigtig for den grønlandske befolkning, men også vigtig for et ligeværdigt rigsfællesskab. Og at landet udvikler sig økonomisk og bliver mere selv bærende, er ikke kun et stærkt politisk ønske i Grønland. Det er også et ønske i Danmark. Derfor drøfter regeringen løbende den økonomiske situation med Grønlands landsstyre.

For en måneds tid siden havde jeg et møde med landsstyreformand Kim Kielsen. Vi talte om det nye landsstyes politiske og økonomiske prioriteter, og vi drøftede selvfølgelig også de økonomiske udfordringer i Grønland. Landsstyreformanden og jeg er enige om, at regeringen og landsstyret skal have et tæt samarbejde, vi skal have en åben og konstruktiv dialog, og i den ånd har jeg nævnt for landsstyreformanden, at regeringen har bidt mærke i konklusionerne fra Grønlands Økonomiske Råd. Rådet påpeger, at der ikke er gennemført væsentlige reformer i Grønland siden selvstyrets indførelse i 2009. Jeg nævnte også for landsstyreformanden, at regeringen deler rådets opfattelse af, at Grønland bør gå i gang med reformer, som er nødvendige for at sikre velfærden på længere sigt.

Det er en meget stor opgave at få balance mellem de offentlige indtægter og udgifter i Grønland og især i de kommende år, når der bliver flere ældre og færre til at tjene penge. Det er et arbejde, som det nye landsstyre nu skal tage fat på.

Vi har et moderne og ligeværdigt rigsfællesskab, hvor samarbejdet er vigtigere end nogen sinde. Det er samarbejde inden for de rammer, vi har aftalt med hinanden, og som er udmøntet i selvstyreloven. Jeg har derfor sagt til landsstyreformanden, at vi meget gerne vil samarbejde. Vi har også i Danmark været nødt til at gennemføre reformer og forandre vores samfund, og hvis Grønland kan bruge de erfaringer, vi står med, så står vi klar med administrativ viden, og hvad der ellers kan være brug for i forhold til nogle af de reformer og forslag, som landsstyret planlægger at gennemføre. Det vil finansministeren uddybe lige om et øjeblik. Et moderne rigsfællesskab bygger på et godt og ligeværdigt samarbejde.

Jeg vil nu give ordet til finansministeren for en status på den økonomiske situation i Grønland og for regeringens videre besvarelse af forespørgsel nr. F 3. Tak for ordet.

Formanden:

Tak til statsministeren. Så er det finansministeren til fortsættelse af besvarelsen af forespørgslen.

Kl. 10:18

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Mange tak for det. Som statsministeren ganske rigtigt nævnte i sit indlæg, bygger samarbejdet mellem Danmark og Grønland jo på selvstyreloven og på dens forudsætninger om kompetencefordelingen. Det er sådan, at Grønland selv har ansvaret for den økonomiske politik, og det skal der naturligvis ikke være nogen tvivl om.

Når det er sagt, er det selvfølgelig også vigtigt, at vi her i Folketinget kan have en respektfuld debat om situationen og om de økonomiske udfordringer for én part i rigsfællesskabet, i det her tilfælde for Grønland. Og det er sådan, at Grønland står over for store udfordringer i forhold til vækst, i forhold til beskæftigelse og i forhold til finanspolitisk holdbarhed. Der har været et fald i den økonomiske aktivitet i Grønland siden 2012, ledigheden ligger omkring 10 pct., og udviklingen skyldes en tilbagegang i både investeringer, privatforbrug og eksport. Der har gennem nogle år været store forhåbninger til råstofområdet i Grønland, men der er sket en opbremsning i efterforskningsinvesteringerne, som har svækket konjunkturerne. Og udsigterne på lidt længere sigt er heller ikke længere så gunstige.

Regeringen og landsstyret har netop offentliggjort en fælles rapport om erhvervsudviklingen i Grønland, og rapporten beskæftiger sig særlig med råstof- og turismeområderne. Det fremgår af rapporten, at der fra international side vurderes at være potentiale for udvinding af råstoffer i Grønland, og vedtagelsen af storskalaloven og ophævelsen af nultolerance over for uran understøtter den vurdering. Vigende råstofpriser og begrænset international erfaring med at operere i Grønland gør det dog vanskeligt at tiltrække finansiering til mineprojekter.

Den fælles rapport, der er udgivet, indeholder en række anbefalinger om et styrket dansk-grønlandsk samarbejde, som kan bidrage til erhvervsudviklingen i Grønland på kommercielle vilkår til gavn for både grønlandske og danske virksomheder. Det drejer sig bl.a. om initiativer, som kan medvirke til at øge finansieringsmulighederne for mineprojekter, herunder at der oprettes en arktisk låneramme i Den Nordiske Investeringsbank, og at der søges adgang til kapital fra Den Europæiske Investeringsbank. Det anbefales også i rapporten, at Eksport Kredit Fonden hjælper med at identificere sunde mineprojekter i Grønland, hvor der så vil kunne stilles en garanti, som gør finansieringen af indkøb hos danske underleverandører til mineindustrien i Grønland mere tilgængelig.

Også på turismeområdet er der potentiale for et udbygget dansk-grønlandsk samarbejde, og det anbefales bl.a. i rapporten, at man øger samarbejdet mellem Visit Greenland og VisitDenmark med fokus på produktudvikling og fælles markedsføring.

Når det gælder den grønlandske eksport, har den i flere år været stagnerende, og det er en udvikling, som især afspejler aktiviteten i fiskeriet. I det vigtige rejefiskeri er kvoterne sænket med over 40 pct. siden 2011, og den biologiske rådgivning anbefaler, at kvoterne reduceres yderligere. Stigende verdensmarkedspriser har siden 2010 så til gengæld betydet, at der fortsat er en god økonomi i rejefiskeriet. Fiskeriet af makrel har bidraget til at styrke den økonomiske aktivitet, men det har ikke kunnet forhindre en tilbagegang i den samlede økonomi i 2014. Forudsat at makrelfiskeriet er bæredygtigt og at bestanden er tilstrækkelig robust, vil det kunne give et vigtigt vækstbidrag til Grønland i de kommende år.

Den svage udvikling på det grønlandske arbejdsmarked udgør et alvorligt problem, der ikke kun skyldes et beskedent vækstpotentiale i økonomien, men også store strukturelle udfordringer. Uddannelsesniveaet i Grønland er lavt internationalt set – kun omkring halvde-

len af en ungdomsårgang får en kompetencegivende uddannelse. Derfor er der en betydelig import af højtuddannet arbejdskraft til Grønland. Og samtidig er der også en del udenlandske ufaglærte i Grønland, hvor der ikke stilles krav om særlige kvalifikationer. Så de strukturelle udfordringer på arbejdsmarkedet vedrører derfor både arbejdsstyrkens kvalifikationer, men jo også forhold i forbindelse med mobilitet og incitamenter.

Konjunkturudviklingen har bidraget til, at indkomstmuligheden og den relative fattigdom i Grønland er vokset lidt i de senere år, og der er i forvejen en lidt mere skæv indkomstfordeling og en lidt højere relativ fattigdom i Grønland end i Danmark og de øvrige nordiske lande. Dertil kommer, at der de seneste år har været en øget netto udvandring fra Grønland; befolkningens størrelse er faldet med godt 450 personer eller 0,8 pct. siden 2012, og det er en udvikling, der har fulgt konjunkturudviklingen.

Når det gælder landskassens drifts- og anlægsbudget, har der været overskud siden 2010, men konjunkturudviklingen og de tillægsbevillinger, der er givet, hvor landsstyret har fremrykket renoverings- og anlægsopgaver, har medvirket til, at der i 2014 var et underskud i landskassen på op mod 275 mio. kr., svarende til 2 pct. af BNP. Og derfor står landsstyret over for et konsolideringsbehov på kort sigt.

Kl. 10:23

Endnu vigtigere er det, at antallet af ældre i Grønland kommer til at stige markant i de kommende mange år, og det vil medføre et yderligere pres på de offentlige finanser. De seneste beregninger fra Grønlands Økonomiske Råd viser, at der er behov for budgetforbedringer på op mod 900 mio. kr. eller 6½ pct. af BNP hvert år i årene frem mod 2040 for at sikre en holdbar økonomi. Omregnet til danske forhold vil det svare til omkring 90 mia. kr. om året, og det siger sig selv, at det er en meget stor udfordring.

Det er også rådets vurdering, at der skal findes nye indtægter og gennemføres reformer, der sænker de offentlige udgifter, for at få balance på budgettet fremadrettet. Og her skal det understreges, at nye indtægter, f.eks. råstoffer, ikke i sig selv, sådan som situationen ser ud lige nu, kan løse Grønlands økonomiske udfordringer. Uanset om der skabes nye indtægter, er der også behov for reformer, hvis der skal skabes balance.

Det er i det nye landsstyres koalitionsgrundlag anført, at der skal skabes stabile samfundsforhold i Grønland ved at gennemføre nødvendige reformer, og at udgifter og indtægter i finanslovsbudgettet så vidt muligt skal holdes i balance. Det følger også af koalitionsgrundlaget, at landsstyret vil etablere et aktieselskab, som skal stå for store anlægsinvesteringer i bl.a. lufthavne. Og landsstyret vil samtidig etablere en udviklingsfond, som skal foretage investeringer i storskalaprojekter i Grønland.

Landsstyret fremlægger om kort tid sit forslag til finanslov for 2015, og det vil give et første konkret indblik i landsstyrets arbejde med at imødekomme udfordringerne for Grønlands økonomi. Senere i år vil landsstyret komme med en samlet vækst- og holdbarhedsplan, og formanden for Grønlands Økonomiske Råd – det er professor Torben M. Andersen – har i den sammenhæng udtalt, og jeg citerer: at det bliver helt afgørende, hvordan planen kommer til at se ud, hvis udviklingen skal vendes.

Som nævnt indledningsvis har Grønland selv ansvaret for den økonomiske politik og for at gennemføre nødvendige reformer og sikre nye indtægter, så man sikrer velfærden også i fremtiden. Men regeringen er, som statsministeren også understregede, selvfølgelig indstillet på at samarbejde med Grønland og tilbyde administrativ bistand i forhold til nogle af de reformer og initiativer, som landsstyret planlægger at gennemføre. Det kan f.eks. være inden for modernisering af den offentlige sektor eller udgiftsstyring, hvor vi i Danmark har erfaringer, som vi meget gerne deler med Grønland.

Jeg havde i starten af januar måned lejlighed til at tage en indledende drøftelse med min nye grønlandske kollega, landsstyremedlem Andreas Uldum, om de her spørgsmål, og landsstyret overvejer nu deres mulige ønsker og behov i forhold til det tilbud, der er givet. Jeg håber, at landsstyret tager imod invitationen, og at vi kan få etableret et godt og konstruktivt samarbejde mellem Danmark og Grønland på det administrative område.

Jeg ser frem til en god debat her i dag om Grønlands økonomi. Det er et vigtigt emne, som har stor betydning for mange mennesker i Grønland og i rigsfællesskabet. Tak for ordet.

Kl. 10:27

Formanden:

Tak til finansministeren. Så går vi i gang med forhandlingen, og det er først ordføreren for forespørgerne, hr. Søren Espersen.

Kl. 10:27

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Søren Espersen (DF):

Jeg takker statsministeren og finansministeren for deres besvarelser. Jeg sagde fra starten, at Grønland styrer mod en katastrofe, hvis man ikke snarest i Landstinget tager fast på at sanere økonomien, og vel at mærke går i gang uden skelen til, hvad man måske ville kunne tjene på råstoffer om 30-40 år. Skulle der så om fire decennier vise sig at komme penge i kassen fra råstofferne, er det jo bare godt, men det bør ikke have noget at gøre med reformerne.

Hvad er det så, Grønland har? Ja, det er jo som altid fiskeriet, som sammen med bloktilskuddet fra Danmark er det helt centrale i økonomien. Med hensyn til råstofudviklingen foregår der ikke noget. Der er ingen aktive miner i landet mere, og ingen synes som nævnt på vej. Så Grønland står med nogle ekstremt alvorlige økonomiske problemer, som landsstyret har en forpligtelse til at søge løsninger på.

Selvstyreløven af 2009, som blev vedtaget af Folketinget bortset fra Dansk Folkeparti, har i høj grad medvirket til at gøre Grønlands økonomiske problemer langt større, end de ville have været, såfremt loven ikke fandtes. Ved den lov blev bloktilskuddet fra Danmark nemlig så at sige låst fast, og det vil derfor stride mod loven, hvis man skulle ønske bloktilskuddet hævet. Det var et hundrede procent på Grønlands initiativ, at det bloktilskud, pris- og lønreguleret, blev låst fast på de 3,2 mia. kr., i dag vistnok 3,6 mia. kr. – 3,2 mia. kr. til 3,6 mia. kr.

Førhen var det sådan, at bloktilskuddets størrelse blev forhandlet med finansministeren, og det kunne skifte fra år til år så at sige efter behov. Men nu er det altså på Grønlands krav låst fast i begge landes lovgivninger, og det betyder, at Grønland hvert år i de næste 15-20 år, som finansministeren sagde, vil stå og mangle i omegnen af 900 mio. kr. i landskassen. Det ville svare til, at Danmark hvert år skulle mangle 90 mia. kr. Og vel at mærke vil det være – det er det værste – uden udsigt til, at situationen ville kunne forbedres.

Grønland er som bekendt et hundrede procent selvstyrende på det økonomiske område, men jeg er altså trods dette faktum nødt til at sige, at der er ting, som Danmark ikke bør acceptere. Danmark vil ikke kunne acceptere, at Grønland går fallit. Danmark vil ikke kunne acceptere, hvis det, vi betragter som en selvfølgelig nordisk velfærdssituation, dramatisk ændres i Grønland. Danmark vil ikke kunne acceptere, at dem, der i dag i Grønland allerede beskrives som fattige, bliver til ludfattige mennesker. Og Danmark vil ikke kunne acceptere, at der er børn i Grønland, der går sultne i seng, fordi der i de kommende år skæres i den offentlige velfærd.

Når vi ikke vil acceptere det, ganske specielt når det drejer sig om Grønland, er årsagen jo den selvfølgelig, at hver og en, der bor i

Grønland, er danske statsborgere og således må og skal have de samme basale sociale rammevilkår som resten af de danske statsborgere. Det er ikke alene et ønske, jeg fremfører her. Jeg mener, det bør være et krav til Grønlands landsstyre – et selvfølgeligt krav – at landsstyret for at undgå konkurs og efterfølgende uoverskuelig social armod nu sætter en proces i gang, hvor de nødvendige reformer gennemføres. Og har man fra landsstyrets side ikke svarene på de økonomiske problemer, må man henvende sig til regeringen, således at det fornuftige, tætte og gode samarbejde, som rigsfællesskabet tidligere var, vil kunne genetableres.

Vi er i Dansk Folkeparti varme tilhængere af rigsfællesskabet, og vi ønsker, som ofte nævnt, ikke, at Grønland nogensinde skal forlade fællesskabet. Vi ønsker ikke fællesskabet afviklet, men derimod styrket. Vi ønsker ikke mindre samarbejde, men mere samarbejde på alle punkter. Og ytres der ønske herom fra Grønlands side, støtter vi gerne en pragmatisk revision af selvstyrelovens økonomiske del, sådan at vore to lande som en samlet front vil kunne gå frem og lave investeringer i erhvervsudvikling, investeringer i logistik, investeringer i nye uddannelsessystemer. Et sådant samarbejdende rigsfællesskab vil omverdenen have tillid til, også når det gælder om at investere i Grønland. Som situationen er nu, er der nemlig blandt udenlandske investorer desværre kun ringe tillid til Grønland som eneforhandler.

Det synes for mig, at der nu skal stilles ganske alvorlige, skrappe krav til landsstyret om pragmatisk at gennemføre en langsigtet økonomisk politik, sådan at man lever op til sin væsentligste forpligtelse: at tilbyde det grønlandske folk en fremtid og dermed give folk troen på, at der reelt er en fremtid for Grønland. Tak.

Kl. 10:32

Formanden:

Der er måske også et forslag til vedtagelse?

Kl. 10:32

(Ordfører for forespørgerne)

Søren Espersen (DF):

Undskyld! Tak, formand. Jeg er blevet bedt om på vegne af Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Siumut at fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at Grønland står over for store økonomiske udfordringer med en aldrende befolkning, høj arbejdsløshed og svag økonomisk vækst.

Folketinget noterer sig, at Grønlands økonomiske råd i rapporten fra 2014 påpeger et behov for at sikre balance mellem indtægter og udgifter i den grønlandske økonomi på kort og længere sigt, og at rådet anbefaler strukturelle reformer, der løser de underliggende udfordringer i Grønlands økonomi.

Folketinget anerkender og understreger, at Grønlands Selvstyre selv har ansvaret for den økonomiske politik.

Folketinget opfordrer regeringen til at holde sig orienteret om den økonomiske situation i Grønland og inden for rammerne af og med respekt for selvstyreloven, herunder de gældende økonomiske rammer, fortsat at samarbejde og stille administrativ bistand til rådighed, såfremt Naalakkersuisut ønsker det.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 22)

Kl. 10:33

Formanden:

Det af hr. Søren Espersen oplæste forslag til vedtagelse på en række partiers vegne indgår naturligvis i de videre forhandlinger.

Så er der i hvert fald to korte bemærkninger. Først fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 10:33

Finn Sørensen (EL):

Mange tak, og tak til hr. Søren Espersen for oplægget og for at tage initiativ til forespørgslen. Jeg har undret mig lidt over, hvad formålet med den her forespørgsel egentlig er, og jeg blev da en lille smule klogere, da jeg hørte ordførerens indlæg. For jeg synes, det lyser ud af det, at ordføreren ikke har tillid til, at grønlanderne selv kan finde ud af, hvilke løsninger der er gode for dem i forhold til at løse de store udfordringer, som vi jo alle sammen er enige om at grønlanderne står over for. Det kom jo klart til udtryk, i og med at ordføreren sagde, at der skal stilles skrappe krav til den grønlandske politik på det her område.

Så spørger jeg bare: Hvordan mener ordføreren vi skal stille skrappe krav til Grønland, når de rent faktisk har overtaget ansvaret for den økonomiske politik? Hvad er det sådan mere konkret for nogle krav, ordføreren mener der skal stilles til den grønlandske regering – det må man vel have en idé om, hvis man vil stille krav – og hvad er konsekvenserne, hvis Grønland ikke retter sig efter de krav, som Dansk Folkeparti stiller? Tak.

Kl. 10:35

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:35

Søren Espersen (DF):

Jeg nævnte nogle af de ting, der i mine øjne ikke vil kunne accepteres. Som ordføreren givetvis også ved, får vi jo oplysninger fra Grønland. F.eks. har der været en artikel i en avis om børn i Nuuk, som i nogle tilfælde går hen for at tigge mad, når institutionerne lukker om eftermiddagen, fordi de ikke får nok at spise. Vi hører om forsømte børn flere steder, og der er et gennemgående fattigdomsproblem.

Det kan vi ikke acceptere, og så vil jeg blæse på, hvordan det bliver organiseret. Det er danske statsborgere, der ikke behandles på de samme fornuftige måder, som man gør i et nordisk velfærdssystem, og det kan ikke accepteres.

Men jeg understreger jo også i min tale, at det er Grønlands landsstyre, der har ansvaret, og der siger jeg til Grønlands landsstyre: Se så at få gjort noget. Finansministeren fortalte, at der ikke havde været nogen reformer siden selvstyrelovens vedtagelse i 2009. Ansvaret ligger der, og de ting skal løses.

Kl. 10:36

Formanden:

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 10:36

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg spurgte jo meget konkret ind til en vending, som ordføreren brugte: Der skal stilles nogle skrappe krav til Grønland. Så spørger jeg: Hvad er det helt konkret for nogle krav, der skal stilles? Hvordan vil ordføreren bære sig af med, at regeringen eller vi som det danske Folketing stiller disse krav, når det er sådan, at Grønland har overtaget ansvaret for den økonomiske politik? Og hvad skal efter ordførerens mening være konsekvenserne, hvis grønlanderne ikke gør, som ordføreren mener de skal gøre?

Kl. 10:37

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:37

Søren Espersen (DF):

Jamen så langt er jeg slet ikke i de vurderinger. Det, det drejer sig om, er, at nu skal Grønlands økonomiske problemer løses, og at ansvaret ligger hos Grønlands landsstyre, hvilket vi alle sammen er enige om her. Det må ske, for der foregår ting, som ikke er acceptable efter nordiske velfærdsforhold. Det kan vi ikke have, og det kan jeg ikke forstå at ordføreren ikke er enig med mig i. Der er ting, som er anderledes i Grønland. Fattigdommen er langt større, og der er kæmpestore strukturelle problemer – specielt på det sociale område. Det skal løses, og det håber jeg bliver løst.

Kl. 10:37

Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen, kort bemærkning.

Kl. 10:37

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det. Først vil jeg gerne sige, at der i hvert fald er en stor fællesmængde i forhold til det, at vi kerer os om forholdene i Grønland. Men jeg vil gerne spørge ind til noget af det samme, som hr. Finn Sørensen spurgte ind til, for jeg synes, Dansk Folkepartis ordfører, hr. Søren Espersen, bruger nogle ord, som jeg ikke synes er brugt med forståelse for eller med respekt for selvstyreloven og heller ikke med forståelse for det forslag til vedtagelse, som hr. Søren Espersen læste op og mange partier er enige i, nemlig at vi netop anerkender og understreger, at Grønlands selvstyre har ansvaret for den økonomiske politik.

Når ordføreren så siger, at der skal stilles skrappe krav til landsstyret og samtidig siger, at Dansk Folkeparti vil blæse på, hvordan det er organiseret, så forstår jeg bare ikke rigtig, hvordan det er, Dansk Folkeparti vil agere og virke, samtidig med at der bliver udtrykt respekt for selvstyreloven.

Kl. 10:38

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:38

Søren Espersen (DF):

Selvstyreloven er jo en realitet. Den blev vedtaget, ikke med vores støtte, hvilket hr. Flemming Møller Mortensen godt ved, men den er en realitet, og derfor anerkender vi den som værende lovgivning i både Danmark og Grønland. Men jeg må bare sige, at respekten for selvstyreloven ophører for mig i det øjeblik, hvor Grønland får andre sociale standarder end resten af Norden. Det mener jeg ikke vi kan acceptere. Der må foregå et eller andet. Hele min tale har jeg jo brugt på at sige: Det er landsstyrets problem, det er landsstyret, der skal løse det, men det er også Danmarks problem, fordi vi er i rigsfællesskab med Grønland, og fordi vi yder en stor økonomisk støtte til Grønland og har bundet os til det. Så det er vores medansvar, men det er landsstyret i Grønland, der skal løse opgaverne.

Kl. 10:39

Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 10:39

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg er helt enig i, at udfordringen er stor, hvis der rent socialt bliver stor ulighed de tre parter i rigsfællesskabet imellem. Men jeg synes bare ikke, det er særlig konstruktivt, at man i Dansk Folkeparti bruger den retorik, man bruger. Jeg synes, at den tætte dialog mellem Grønland og Danmark er meget mere afgørende, og det lagde både

statsministeren og finansministeren op til i deres redegørelser, også med det, der blev sagt, om, at vi ville hjælpe fra dansk side.

Altså, har vi spidskompetencer i danske ministerier, som kan komme i spil og forbedre situationen i Grønland, så synes jeg da, at det er en helt anden situation end at sige, at man vil blæse på, hvordan tingene er organiseret, og at man vil stille skrappe krav. For det mener jeg ikke selvstyreloven giver mulighed for, og slet ikke i en konstruktiv debat som den her synes jeg det er passende.

Kl. 10:40

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:40

Søren Espersen (DF):

Jeg mener da, at det er glimrende, at der er et samarbejde, og jeg ved også, at man fra Grønlands side flere gange har anmodet om og fået assistance på det sociale område; det er da alt sammen glimrende. Jeg siger bare det, som jeg også hørte hr. Flemming Møller Mortensen sige, nemlig at der er grænser for, hvor meget fattigdom vi vil acceptere i Grønland, fordi Grønland og Danmark har hængt sammen i så mange år, som vi har; fordi vi har en helt afgørende indflydelse på Grønlands økonomiske indtjening via bloktilskuddet; og fordi vi samarbejder på alle mulige felter, juridisk, politimæssigt osv.

Selvfølgelig skal Danmark da engagere sig i det og sige: Der er noget, vi ikke vil acceptere. Det er et særligt ansvar, vi har, som vi ikke har for Somalia eller Kenya eller Ceylon, eller hvad ved jeg. Det er et særligt ansvar. Ceylon hedder det vist ikke mere, og jeg kan se, statsministeren griner. Jeg kan ikke altid rigtig følge med i de der nye navne. Det hedder også Beijing, kan jeg forstå. Undskyld!

Kl. 10:41

Formanden:

Ja, det må vi vist tage en debat om en anden dag – hvad det hedder alt sammen.

Fru Annette Vilhelmsen for en kort bemærkning.

Kl. 10:41

Annette Vilhelmsen (SF):

Tak for, at debatten er rejst. Der er nogle ting, jeg lige har brug for at få afklaret, for jeg synes ikke, de kommer helt klart frem. I mine ører står Søren Espersen for en meget formynderisk tilgang. Det er sådan set det, jeg reagerer på, og det er også derfor, at SF ikke gået med på jeres forslag til vedtagelse. I jeres forslag til vedtagelse lægger I jer op ad Det Økonomiske Råd i Grønland, som anbefaler strukturelle reformer, der »løser de underliggende udfordringer«.

Vil Søren Espersen lige definere, hvordan man kortfattet her og nu i Folketinget i Danmark kan fortælle Grønland, hvordan de løser de underliggende udfordringer?

Kl. 10:42

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:42

Søren Espersen (DF):

Nej, det kan jeg selvfølgelig ikke. Hvordan skulle jeg kunne det? Jeg har ikke nogen særlig indsigt i alle de funktioner, der er i det grønlandske økonomiske system. Det har til gengæld Grønlands Økonomiske Råd, og de kommer med en række anvisninger, som jeg synes har været interessante. Nogle af dem bliver også citeret af finansministeren.

Der bliver sagt formynderisk tilgang. Altså, kan vi ikke godt snart holde op med den der snak. En gang er man koloniherre, og

man har ikke glemt det, én gang er man formynderisk osv. Hold dog op! Det er to voksne nationer, to voksne lande over for hinanden, og vi siger altså tingene, som de er. Så skal vi ikke lige glemme den der sådan lidt, hvad hedder det, følsomme snak. Vi siger det, som det er. Det håber jeg også fru Annette Vilhelmsen vil gøre.

Kl. 10:43

Formanden:

Fru Annette Vilhelmsen.

Kl. 10:43

Annette Vilhelmsen (SF):

Når jeg nævner det, er det sådan set, fordi Søren Espersens indlæg var meget følsomt bl.a. om det, der jo er en rigtig stor udfordring, nemlig fattigdom i Grønland og de udsatte børn. Det er vi fuldstændig enige om at der skal gøres noget ved, det har vi et fælles ansvar for. Men på samme tid stilles der nærmest krav om, at man i Grønland nu får løst de økonomiske udfordringer. Og så har jeg svært ved at høre, om hr. Søren Espersen er indstillet på, at vi også fra dansk side eventuelt giver ekstra økonomiske midler, sådan at vi kan hjælpe de børn i Grønland, som lever i stor fattigdom – UNICEF og Red Barnet osv. har et stort arbejde deroppe. Man ville jo fra dansk side kunne gå ind og være offensiv i forhold til det.

Noget af det, som jeg synes er positivt, og som Danmark kunne lære af, er, at man faktisk har en børneombudsmand i Grønland. Og det vil jeg bare høre om Søren Espersens også synes var noget af det, vi måske i Danmark kunne lære af Grønland.

Kl. 10:44

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:44

Søren Espersen (DF):

Men fru Annette Vilhelmsen, det er jo år efter år, at vi står i Grønlandsdebatter og taler om, at vi nu må have en dialog, og så må vi prøve at hjælpe, hvor vi kan. Det har vi jo gjort i lang tid. Men der har ikke været nogen økonomiske reformer. Der har ikke været nogen siden selvstyrets vedtagelse, som også finansministeren fortalte. Så vi kan godt næste år stå her igen og sige: Nu skal vi have en dialog i gang.

Jeg mener, der skal tages fat, og der er kun ét sted, pilen peger på. Det er Grønlands Selvstyre. Det er Grønlands landsstyre, som har det fulde ansvar, og det skal ske. Og jeg tror, de bedre vil kunne vurdere det, end jeg vil kunne.

Kl. 10:44

Formanden:

Hr. Nick Nielsen for en kort bemærkning.

Kl. 10:45

Nick Nielsen (SIU):

Jeg vil give dig ret i, at vi står med nogle udfordringer derhjemme. Jeg er også glad for, at du på en eller anden måde gør opmærksom på det. Du taler også om noget, som jeg tror vi alle sammen er enige om, nemlig at det vil være godt, at vi styrker det fællesskab, vi har. Du nævner også nogle tiltag, der kan arbejdes på. Men jeg savner ofte de bløde værdier i den her debat, når vi taler om, at vi vil styrke det fællesskab, vi har. Har du nogen ideer om, hvilke værdier der kan styrke det forhold, vi har til hinanden? Det synes jeg ofte vi glemmer, og vi taler i stedet meget om de tekniske løsningsmuligheder.

Selvfølgelig har vi fællesskabet i forbindelse med det økonomiske, men hvis vi skal samarbejde og samarbejdet skal være stærkt, er

det utrolig vigtigt at være opmærksom på de værdier, vi skal have i fællesskab med hinanden.

Kl. 10:46

Formanden:

Må jeg i al stilfærdighed sige, at vi ifølge forretningsordenen ikke bruger duformen i Folketinget.

Ordføreren.

Kl. 10:46

Søren Espersen (DF):

Jeg er meget glad for det, hr. Nick Nielsen siger, for jeg mener, der kan gøres meget, og der tænker jeg på os selv, altså fra dansk side. Vi har altså en undervisningssituation i Danmark i folkeskolen og gymnasiet, hvor eleverne ved langt mere om EU, end de ved om rigsfællesskabet, og det synes jeg er forargeligt. Man har det altså ikke inde som fast pensum i de uddannelser, der er. Det ligger helt fjernt for de almindelige skoleklasser, som jeg får herind på Christiansborg, når jeg taler om Grønland og Færøerne. Så der kan vi starte.

Fra Grønlands side ved man meget om, hvad der foregår i Danmark, fordi det er normalt, at man læser danske aviser og ugeblade i stor stil og følger med i radio og tv osv., så der er langt mere viden der, end der er herhjemme. Det kunne man ændre på og gøre en masse ved.

Kl. 10:47

Formanden:

Hr. Nick Nielsen.

Kl. 10:47

Nick Nielsen (SIU):

Jeg har ikke flere bemærkninger her.

Kl. 10:47

Formanden:

Så er det hr. Johan Lund Olsen for en kort bemærkning.

Kl. 10:47

Johan Lund Olsen (IA):

Tak. Allerførst vil jeg godt lige sige, at jeg synes, at det her er en lidt underlig debat. For realiteten er jo, at vi i 1979 fik hjemmestyre, og så gik vi skridtet videre i en forhandlingsproces sammen med Danmark og overgik til selvstyre i 2009, hvor Grønland fik mere og mere selvbestemmelsesret på en række områder. Men siden 1979 har Grønland altid selv skullet udarbejde sine finanslove, altså stå for sin egen økonomiske politik. Derfor er det sådan en lidt underlig debat, at vi her i Folketingssalen skal drøfte den økonomiske politik i Grønland. Vi har altså et parlament i Grønland, Inatsisartut, og en regering i Grønland, naalakkersuisut, som har ansvaret for at føre den økonomiske politik. Det er bare en lille bemærkning, jeg har her til start.

Søren Espersen fra Dansk Folkeparti var jo også medlem af Selvstyrekommisionen, den dansk-grønlandske selvstyrekommision, og det er jo rigtigt, at der blev indgået en aftale imellem danske politikere og grønlandske politikere om, at bloktilskuddet skulle fastfryses på 2009-niveau. Det var altså et forhandlingsresultat. Søren Espersen sagde, at det skete efter Grønlands ønske, men jeg skal lige minde om, at det var et forhandlingsresultat, og jeg vil gerne have, at ordføreren bekræfter, at det var et forhandlingsresultat. Tak.

Kl. 10:49

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:49

Søren Espersen (DF):

Altså, i og med at Selvstyrekommissionens rapport var et forhandlingsresultat, er det da i teorien rigtigt nok, men det var et grønlandsk krav. Der var ingen, der havde fundet på at stille det som krav fra dansk side, overhovedet. Det blev fremført af hr. Kuupik Kleist og hr. Lars-Emil Johansen som noget afgørende, at bloktilskuddet skulle fastfrys og sikres. Der blev ovenikøbet sagt af en af de her, at man aldrig ville kunne få et ja til selvstyreloven, hvis ikke man var sikker på, at man fik det bloktilskud. Sådan er det.

Med hensyn til det andet mener jeg, at vi i rigsfællesskabet bør kunne drøfte alting, også Grønlands økonomi. Jeg mener også, at der af og til er grønlandske politikere, der kritiserer Danmark og regeringen herhjemme. Jeg hører bare sjældent, det går den anden vej. Jeg hører meget sjældent den danske regering kritisere landstyret, og det ærgrer mig egentlig lidt, for det bør da være sådan i et rigsfællesskab, at man kan snakke om tingene og kritisere hinanden. Det håber jeg også hr. Johan Lund Olsen er enig med mig i.

Kl. 10:50

Formanden:

Hr. Johan Lund Olsen. Ikke mere? Jamen så tak til ordføreren for forespørgerne og Dansk Folkeparti. Hr. Claus Hjort Frederiksen som Venstres ordfører.

Kl. 10:50

(Ordfører)

Claus Hjort Frederiksen (V):

Efter en turbulent politisk periode i grønlandsk politik blev der i efteråret afholdt valg til landstyre. Og valgets resultat blev som bekendt dannelsen af en koalitionsregering under ledelse af Siumuts Kim Kielsen. Jeg vil gerne sige tillykke med valget, og der skal fra min og Venstres side udtrykkes glæde over rigsfællesskabet og et samarbejde i gensidig respekt.

Valgkampen var opløftende, fordi det fra alle sider blev understreget, at der fra nu af skal samarbejdes bredt i grønlandsk politik. Der skal ryddes op i unoderne med vernetjenester og misbrug af skatteydernes penge, og frem for alt skal der tages fat på de store udfordringer, Grønland står over for.

Erkendelsen af, at det er de grønlandske politikere og det grønlandske samfund selv, som skal tackle udfordringerne og finde løsningerne, er meget vigtig. For det er og bliver en grønlandsk opgave at gennemføre reformer, som kan gøre det grønlandske samfund selvberende. Grønlands økonomiske råd skriver i sin seneste rapport:

»Betydningen af at få iværksat en reformproces kan ikke overdries. Uden reformer bliver Grønland aldrig ... selvberende, og landet vil fortsat hænge fast i økonomisk afhængighed af andre og med en værdiskabelse, der per indbygger klart ligger under niveauet hos nabolandene i Norden og i Nordamerika.«

Rådet konstaterer, at der efter indførelsen af grønlandsk selvstyre ikke er gennemført væsentlige reformer, der skal være med til at understøtte en eventuel selvberende økonomi. Vi har jo gennem de senere år set, hvad der sker med lande, som ikke har orden i økonomien. De bliver afhængige af andre lande og långivere. Det bliver der heller ikke større selvstændighed af, hvis man f.eks. skal være afhængig af multinationale selskaber. Man behøver vel bare sige Grækenland, så ved vi alle, hvad det drejer sig om.

Først og fremmest er der pres på de offentlige finanser. Indtægter og udgifter hænger ikke rigtig sammen. Afstanden mellem indtægter og udgifter vil de næste 20 år blive større og større. Og ikke mindst demografien spiller her en stor rolle: Der bliver flere ældre og færre unge i arbejdsstyrken. Mange grønlandske unge får ikke rigtig del i uddannelse og må derfor forudse vanskeligheder med at finde job på

arbejdsmarkedet – et arbejdsmarked, der jo som alle andre bliver mere teknisk og videnstungt. Grønland oplever også, at de unge, der tager en uddannelse, udvander og finder beskæftigelse i udlandet.

Der er store sociale problemer, og der er stigende krav til det offentlige sundhedsvæsen. Medicin og udstyr bliver bedre og bedre, men også dyrere og dyrere.

Boligsektoren udgør et problem. Der er et meget stort vedligeholdelse efterslæb, og rentestøtten skævvrider boligforbruget og bygger på, at alle skal have billige boliger, men nogle skal som bekendt betale.

Fiskeri er så klart Grønlands vigtigste erhverv. Det er dog, vil jeg så understrege, også vigtigt for Grønland at udvikle andre erhverv, og nærliggende i denne forbindelse er jo råstofudvindingen og turismen, som kan yde bidrag.

I koalitionsaftalen understreges behovet for reformer. Det er vigtigt, at den nye regering lader sig måle på løsningen af opgaven med at sikre det grønlandske samfund en selvberende økonomi. I et interview i Dagbladet Information siger finansminister Anda Uldum: »Du kan ikke tage ud at handle uden penge«, og det er jo så sandt, som det er sagt.

Bekymrende er det dog, at han siger, at han ikke kan love, at en økonomisk plan ligger klar i år. Det håber jeg imidlertid at den gør, for jo før man kommer i gang med at tackle udfordringerne, jo bedre vil det gå. Beregninger fra Grønlands økonomiske råd viser, at de offentlige udgifter vil være stigende frem til 2040, mens indtægterne stort set vil være de samme målt som andel af BNP.

Økonomien er altså ikke holdbar. Der er brug for budgetforbedringer på op imod 1 mia. kr. eller 7½ pct. af BNP hvert år frem mod 2040. Omsættes 7½ pct. af BNP til forholdene i Danmark, svarer det vel til ca. 135 mia. kr. De reformer af dagpengene, nulvæksten fra 2011 til 2013, og reformerne af efterløn, kontanthjælp og førtidspension, der er gennemført i Danmark, svarer vel til knap halvdelen af den grønlandske udfordring, og det siger noget om opgavens enorme omfang.

Vi kan samstemme her i Folketinget berette, at forståelsen for reformer ikke kommer af sig selv. Det er noget, der skal arbejdes politisk med. Behovet for forandringer skal forklares, og ofte kræver det tid. Og i lyset af at Grønlands problemer er meget, meget større end de problemer, vi har, så kan man ikke tidligt nok komme i gang med at skabe forståelse for behovet for forandringer. For det kommer ikke af sig selv. Og jeg må ærligt sige efter læsning af grønlandske aviser, at der er et stort fravær af konkrete initiativer.

Et godt råd til grønlandske politikere er derfor at konkretisere udfordringerne for det grønlandske samfund og ikke mindst begynde at fremlægge løsningsforslag. Jo tidligere man fremlægger dem, jo blidere bliver de. Opgaven er den grønlandske regerings, og opgavens løsning hviler på alle politiske partier i Grønland.

Kl. 10:56

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 10:56

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg skal bare spørge ordføreren, om han ikke har tillid til, at det grønlandske folk, det grønlandske Landsting, den grønlandske regering vil være i stand til at møde de udfordringer, som landet står over for?

Kl. 10:56

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:57

Kl. 11:00

Claus Hjort Frederiksen (V):

Jeg blev meget opmuntret, da jeg fulgte valgkampen i Grønland, fordi der fra alle partiers side blev givet udtryk for, at Grønland står over for store problemer, at Grønlands partier og politikere er klar til at tage fat på løsningen af de her ting, og det er jo en utrolig glædelig udvikling. Det, jeg så gerne håber, er jo, at det så bliver fulgt op med konkrete initiativer. Men det skal være sagt, at det var glædeligt, at man nu anser Grønlands problemer for så væsentlige, at man lægger alle partitaktiske snedigheder til side.

Kl. 10:57

Formanden:

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 10:57

Finn Sørensen (EL):

Tak for det svar. Jeg vil egentlig også gerne kvittere for den del af ordførertalen, som jo var væsentlig mere nuanceret end den, vi hørte fra dem, der rejste forespørgslen her. Jeg deler faktisk ordførersens, lad os bare kalde det optimisme på baggrund af det grønlandske valg. Jeg havde måske gerne set et andet resultat, men jeg er enig i det, ordføreren siger, at det ser ud til, at realismen breder sig. Men hvorfor så denne, hvad skal vi sige, meget voldsomme trang til at blande sig i debatten som Folketing og fortælle grønlænderne, hvad de skal, og hvad de ikke skal, når nu der faktisk måske er nogle positive tegn på, at det skal man nok finde ud af, selv om det er hamrende svært?

Kl. 10:58

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:58

Claus Hjort Frederiksen (V):

Mit budskab i den her debat og grunden til, at jeg synes, det var en god idé at rejse den her forespørgsel, er jo sådan set, at forståelsen for reformer ikke kommer af sig selv. Derfor ved vi, både den nuværende regering og den tidligere regering, af erfaring, at det jo ikke er sådan, at når man foreslår ændringer, så breder glædesrusen sig over landet. Der skal arbejdes for, at der bliver forståelse for behovet for reformer, og der er behov for, at man også ved, hvad alternativet er, hvis man ikke laver reformer. Derfor mener jeg sådan set, at den her forespørgsel er udtryk for rettidig omhu fra vores side, fra det danske Folketings side, og udtryk for respekt, fordi vi interesserer os for grønlandske forhold.

Kl. 10:59

Formanden:

Fru Annette Vilhelmsen, en kort bemærkning.

Kl. 10:59

Annette Vilhelmsen (SF):

Også mange tak for talen fra hr. Claus Hjort Frederiksen. Jeg hører den også en anelse mere balanceret og i hvert fald som et stort ønske om, at det skal komme til at gå væsentlig bedre for den grønlandske økonomi. Claus Hjort Frederiksen nævner, at den grønlandske økonomi skal være selv bærende. Jeg vil gerne bede om en lille forudsigende udtalelse om, hvordan det skal ske, og hvornår det vil kunne ske. Med hensyn til det selv bærende: Er det med eller uden bloktilskud fra Danmark?

Det andet er: Hvordan ser Claus Hjort Frederiksen et godt, ligeværdigt, tillidsfuldt samarbejde mellem Danmark og Grønland i regi af rigsfællesskabet for at komme nogle af de her meget alvorlige udfordringer til livs?

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:00

Claus Hjort Frederiksen (V):

Det gør jeg bl.a. ved, at vi interesserer os for, hvad der foregår i vores to lande, at vi er engageret i debatten, at vi følger med i udviklingen. Det er jo forudsætningen for at have et samarbejde, at vi kan diskutere tingene.

I mit oplæg konstaterer jeg, hvad udfordringen er. Det gør Grønlands Økonomiske Råd også, og der er det bare min bekymring, at vi kan se, at udfordringen er 7½ pct. af BNP. For at vi kan forstå her i Danmark, hvad det er for en opgave, så ville det svare til, at vi skulle ud og finde besparelser på 135 mia. kr. Det er godt nok noget af en opgave, og den er jeg bekymret for. En ting er, at man erkender, at det er en nødvendighed at reformere, noget andet er, at hvis man skal have opbakning i befolkningen til reformerne, så skal man jo altså også begynde at konkretisere det på et tidspunkt.

Kl. 11:01

Formanden:

Fru Annette Vilhelmsen.

Kl. 11:01

Annette Vilhelmsen (SF):

Det er lige præcis disse konkretiseringer, jeg spørger efter, for jeg tror ikke, at man på fiskefabrikken i Paamiut nødvendigvis får en mere stabil produktion af, at vi engagerer os og bekymrer os hernede i Danmark. Det gør man ved nogle konkrete muligheder for at kunne få en mere sikker drift – så hvis Claus Hjort Frederiksen lige ville blive en anelse mere konkret med hensyn til Venstres udspil i forhold til at styrke den grønlandske selv bærende økonomi.

Kl. 11:01

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:01

Claus Hjort Frederiksen (V):

Nu synes jeg, at det er et meget, meget underligt indlæg, fru Annette Vilhelmsen kommer med. Grundlæggende synes fru Annette Vilhelmsen slet ikke, at vi skal beskæftige os med den her debat, for vi skal ikke blande os i grønlandske forhold, og så efterlyser fru Annette Vilhelmsen konkrete forslag til, hvordan vi så vil gøre det i Grønland.

Vi kommer ikke med nogle konkrete forslag. Vi kan bare se, at der er et kæmpe problem for Grønland, og det, der bekymrer mig aller mest, er, at hvis man har en drøm om at blive selvstændig, så kræver det altså også, at ens økonomi hviler i sig selv, for hvad enten man er afhængig af danske bloktilskud eller kinesiske mineselskaber, eller hvad ved jeg, så er der ikke tale om ægte frihed og uafhængighed, hvis ikke ens økonomi er sund.

Kl. 11:02

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Flemming Møller Mortensen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 11:02

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak. Se, en saglig debat og en drøftelse af forholdene om rigsfællesskabet her i Folketingssalen, hvad enten det er forhold i en enkelt del af rigsfællesskabet eller samlet set, er nødvendigt og meget

gunstigt, og det har vi i dag i forbindelse med en forespørgselsdebat. Vi har det også årligt i form af en redegørelsesdebat om forholdene for hele rigsfællesskabet. Det er meget gunstigt, og det hilser vi som Socialdemokrater meget velkommen.

Som statsministeren og finansministeren har været inde på, ønsker vi et ligeværdigt og respektfuldt samarbejde mellem Danmark og Grønland – sådan skal tonen være, og sådan skal handlingerne være – et samarbejde, som bygger på selvstyreloven og den kompetencefordeling, som der nu ligger, jævnfør selvstyreloven. Det vil sige, at det er de væsentlige beslutninger, som træffes i Grønland, dem er der mange af, og det er eksempelvis også den økonomiske politik, som vi her i dag drøfter.

Som der er redegjort for fra både finansministerens og statsministerens side, står Grønland som bekendt over for betydelige udfordringer i forhold til den økonomiske situation. Der er udfordringer i forhold til underskud på budgettet, en aldrende befolkning, lav vækst og ledighed, og det er altså ikke bare nogle ubetydelige punkter, der her er nævnt, men det er grundlaget for en stærk stat, en stærk nation og muligheden for velfærd.

Selvstyret har ansvaret for den økonomiske politik, herunder også for at gennemføre de nødvendige reformer og sikre nye indtægter; det står klart for alle. Selv om ansvaret for den økonomiske politik ligger hos selvstyret, kan vi, som vi gør nu her, og det er også blevet udtrykt af både statsministeren og finansministeren, have en respektfuld debat om situationen i Grønland, og det har vi.

Fra dansk side er vi naturligvis også meget interesseret i en sund økonomi i Grønland. Og hvorfor det? Jo, fordi det er godt for alle, der bor i Grønland, og det er godt for rigsfællesskabet som helhed. Det er derfor også med stor tilfredshed, at jeg har noteret, at den nyvalgte regering i Grønland vil fremlægge en holdbarheds- og vækstplan inden udgangen af indeværende år. Det er en plan, der vil indeholde forbedrede rammevilkår for erhvervslivet og tiltag, som er målrettet en bekæmpelse af ledigheden – væsentlige udfordringer i Grønland.

Koalitionspartnerne har i koalitionsaftalen aftalt at indføre reformer, der sikrer bedre levevilkår, og ikke mindst at igangsætte en dynamisk udvikling af økonomien, der skal sikre skabelsen af netop nye arbejdspladser og dermed få udviklet flere arbejdspladser til den arbejdsdygtige del af den grønlandske befolkning og sikre, at udgifter og indtægter i finanslovsbudgettet, så vidt det er muligt, netop holdes i balance. Det er det, der også udtrykkes af parterne i forbindelse med koalitionsperioden.

Den grønlandske og den danske regering nedsatte for 1½ år siden eller for knap 2 år siden – det var i hvert fald i 2013 – en arbejdsgruppe, hvis opdrag det var at komme med forslag til, hvordan erhvervsudviklingen i Grønland kan fremmes på kommercielle vilkår, og det er en debat, vi har haft her i Folketingssalen flere gange. Det har været en nyttig debat, som også har resulteret i noget konkret – noget, der er så konkret, at arbejdsgruppen netop har fremlagt sin rapport, som finansministeren også sagde, med 12 anbefalinger til erhvervsudvikling, hvor der er et helt særlig fokus på råstoffer og turisme som områder med det største potentiale for netop at skabe vækst og beskæftigelse i Grønland.

Rapporten anbefaler eksempelvis et fokus på at få afklaret potentielle finansieringsmuligheder for mineprojekter i Grønland på kommercielle vilkår, som skiftende grønlandske regeringer har udtrykt er væsentligt, og at øge samarbejdet om markedsføring mellem Grønland og Danmark på en række områder, eksempelvis turismeområdet.

Jeg finder det også meget positivt – og det har jeg udtrykt flere gange i den seneste tid – at finansministeren og statsministeren har tilkendegivet, at regeringen her i Danmark vil tilbyde administrativ bistand i forhold til den lyst og det behov, der måtte være for reformer og initiativer, og det, som landsstyret måtte være i gang med at

planlægge, eller som det, jævnfør koalitionsaftalen, skal i gang med at planlægge, altså at man yder den assistance og bistand med spidskompetencer, hvis det grønlandske selvstyre måtte ønske det.

Med den her ordførertale vil jeg gerne udtrykke, at der fra Socialdemokraternes side er stor opmærksomhed på og stor respekt for det politiske arbejde, der forestår i Grønland, men også det arbejde, der forestår, og som skal vedligeholdes i samarbejdet mellem Grønland og Danmark rent politisk, et samarbejde, som vi jo gerne ser styrket, eksempelvis i de erhvervsmæssige sammenhænge og de finansieringsmæssige sammenhænge.

Grønland er et stort land, men med en lille befolkning, med nogle sårbarhedspunkter, som er trukket meget tydeligt op i forbindelse med de økonomiske analyser og rapporter, der ligger for Grønlands fremtid. Tak.

Kl. 11:08

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 11:08

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren. Det er jo, som om indlæggene bliver mere og mere nuancerede, efterhånden som vi kommer frem i talerrækken. Det er jeg glad for, og jeg tror, det ender rigtig godt, når grønlanderne selv får ordet sidst på dagen.

Så vil jeg gerne spørge ordføreren om noget. Når nu vi sådan set er enige om, at der er grundlag for en vis optimisme – som jo ikke skal bagatellisere de store problemer, der er – i forhold til Grønlands politiske liv og udvikling, hvorfor er det så så magtpåliggende for ordføreren og de andre partier bag det forslag til vedtagelse, der er fremsat her, at man skal fremhæve nogle ganske bestemte anbefalinger fra Det Økonomiske Råd, nemlig de her såkaldt strukturelle reformer? Og så vil jeg gerne spørge ordføreren, hvad ordføreren forstår ved de strukturelle reformer. Hvad er det for nogle, hvad skal man sige, magiske løsninger, der vil udspringe af at indføre disse strukturelle reformer?

Kl. 11:09

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:09

Flemming Møller Mortensen (S):

Jamen hr. Finn Sørensen, jeg står her som socialdemokrat, og jeg har den helt grundlæggende holdning, at det at være politiker og være med til at drive et land frem er at træffe de rigtige beslutninger på det rigtige tidspunkt. Jeg synes i og for sig bare, at det, Det Økonomiske Råd for Grønland siger, er, at der er behov for, at der skal træffes beslutninger i Grønland. Vi udtrykker ikke andet i den her tekst, end at det, vi siger, er det, der bliver anbefalet. Det Økonomiske Råd er et råd, ligesom vi også har et økonomisk råd i Danmark. Vi lytter sågar til råd udefra, nemlig fra OECD og andre, når vi skal forsøge at træffe de politiske beslutninger her i Danmark.

Men at Enhedslisten åbenbart melder sig ud af det at lytte til eksperter på et område, må stå for Enhedslistens regning. Det gør vi ikke i Socialdemokraterne. Vi tager gerne imod gode råd. Og der ligger ikke andet i det forslag til vedtagelse, end at vi blot resumerer, at der rent faktisk er et økonomisk råd, og at de rent faktisk er kommet med nogle anbefalinger.

Kl. 11:10

Formanden:

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 11:10

Kl. 11:13

Finn Sørensen (EL):

Tak. Alle ved jo, at der er et økonomisk råd for Grønland. Det behøver man vel ikke skrive i et forslag til vedtagelse her i Folketinget. Så det, vi gerne vil finde ud af, er, hvad formålet egentlig er med det. Hvad er formålet med at fremhæve en ganske bestemt del af rapporten, nemlig den, der handler om strukturelle reformer? Hvorfor er det så vigtigt, når vi samtidig erkender, at det er Grønlands ansvar at fastlægge den økonomiske politik og finde ud af, hvilke konkrete tiltag de vil sætte i værk for at løse deres økonomiske udfordringer?

Så jeg efterlyser såmænd bare et svar på, hvorfor det er så magtpåliggende – og hvad forstår ordføreren ved det her med strukturelle reformer, som åbenbart er sådan et magisk løsen, der skal gentages? Hvorfor er det så vigtigt?

Kl. 11:11

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:11

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg forstår rent faktisk slet ikke hr. Finn Sørensen's kritik af det her, for forslaget til vedtagelse – og det indgår også i det forslag til vedtagelse, som Enhedslisten står for – præciserer netop, at dispositioner i forhold til økonomi og politiske beslutninger er et grønlandsk anliggende. Det er klarheden i forslaget til vedtagelse. Jeg synes, at hr. Finn Sørensen falder over noget, der set med socialdemokratiske øjne er fuldstændig uden betydning. Det forslag til vedtagelse, vi har fremsat, giver rent faktisk en klarhed over, at det, vi lytter til at Det Økonomiske Råd for Grønland siger, er, at der er behov for en politisk beslutsomhed, som giver en fremdrift på nogle områder.

Kl. 11:12

Formanden:

Så er der kommet en kort bemærkning fra fru Annette Vilhelmsen. Værsgo.

Kl. 11:12

Annette Vilhelmsen (SF):

Jeg vil gerne igen sige, at jeg er glad for, at vi har debatten i dag, for den er jo som sagt ganske vigtig. Vil hr. Flemming Møller Mortensen nævne et par eksempler på reformer, som ud fra et socialdemokratisk synspunkt ligger lige for?

Kl. 11:12

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:12

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg må sige til fru Annette Vilhelmsen, at det er et besynderligt spørgsmål at stille til en socialdemokratisk grønlandsordfører at bede ham komme med svar på, hvad der set med danske socialdemokratiske øjne vil være rigtigt at gøre i Grønland, når vi ikke har kompetencen til at træffe de beslutninger. Det er et rent grønlandsk anliggende. Lad nu de dygtige og ansvarlige grønlandske politikere rådføre sig med deres rådgivere og træffe beslutninger – f.eks. om at lytte til nogle eksperter og spidskompetencer i danske ministerier. Det bliver stillet til rådighed.

Men lad være med at spørge en socialdemokratisk grønlandsordfører om, hvad der måtte være rigtigt for Grønland.

Kl. 11:13

Formanden:

Fru Annette Vilhelmsen.

Annette Vilhelmsen (SF):

Jamen det gør jeg jo, fordi hr. Flemming Møller Mortensen startede med at sige, at han i dag står på talerstolen som socialdemokrat. Det var sådan set bare derfor, jeg tænkte, at det var interessant at høre, hvad Socialdemokraterne så synes. Det særlige forhold, der gør sig gældende, er jo, at både Grønland og Danmark er en del af rigsfællesskabet, og vi har selvfølgelig en stor interesse i at anerkende rigsfællesskabet.

Så udfordringen er balancen imellem, hvornår vi i Danmark står og vil vedtage et forslag til vedtagelse om strukturelle ændringer i Grønland, som vi dog – kan jeg forstå på hr. Flemming Møller Mortensen – ikke kan komme nærmere ind på hvad skal være.

Kunne jeg ikke bare få en bemærkning om, hvor hr. Flemming Møller Mortensen ser værdien af rigsfællesskabet?

Kl. 11:14

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:14

Flemming Møller Mortensen (S):

Der var godt nok mange spørgsmål i det her. Men det, jeg konkluderer, er, at fru Annette Vilhelmsen ikke har hørt, at den anden sentens i min ordførertale var, at vi – som statsministeren og finansministeren har været inde på – ønsker et ligeværdigt og respektfuldt samarbejde og kompetencefordeling mellem Grønland og Danmark, der bygger på selvstyreloven. Og selvstyreloven siger lige nøjagtig, hvilke dele der træffes beslutning om i dette Folketing, og som er rigsansliggende, og hvad der træffes beslutning om i Grønland, fordi det er hjemtagne områder.

De ting, fru Annette Vilhelmsen spørger mig om, er hjemtagne områder, som skal beslutes i Grønland. Der står i vores forslag til vedtagelse, at økonomi er et grønlandsk anliggende. Så der er ikke noget med, at jeg kommer med forslag til, hvilke reformer der skal indføres i Grønland. Det ville være disrespekt og fuldstændig imod selvstyrelovens ramme og tænkning.

Kl. 11:15

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Fru Helle Løvgreen Mølvig som radikal ordfører.

Kl. 11:15

(Ordfører)

Helle Løvgreen Mølvig (RV):

Tak for ordet. Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at takke forespørgerne for at give os mulighed for at drøfte Grønland og rigsfællesskabet igen. For kort tid siden behandlede vi en forespørgsel om Thulebasen – et andet meget vigtigt emne for både Grønland og Danmark – og i dag er det så den økonomiske situation generelt.

Jeg noterede mig dog, at IA's ordfører, Johan Lund Olsen, synes, at det er lidt underligt, vi overhovedet debatterer en af parterne i rigsfællesskabet, ligesom det sikkert også ville være underligt, hvis det grønlandske parlament debatterede danske forhold. Men under alle omstændigheder vil jeg, ligesom statsministeren gjorde det, udtrykke et håb om, at vi får en konstruktiv og saglig debat.

Der er ingen tvivl om, at situationen er alvorlig, og at den kræver handling fra Grønlands side. Vi har kunnet læse i Økonomisk Råds rapport, der har været nævnt mange gange her, om Grønlands økonomi for 2014. Jeg har talt med erhvervsfolk, grønlandske politikere og indbyggere og andre med et indgående kendskab til Grønland, og de har alle ridset situationen op på stort set samme vis: en stigning i antallet af ældre i befolkningen, unge, der søger væk, f.eks. for at

uddanne sig i Danmark – og en del af dem kommer aldrig tilbage – arbejdsløshed, mangel på arbejdspladser og mangel på kompetencer. Situationen bliver uholdbar inden for en kort årrække, hvis ikke der handles nu.

I Det Radikale Venstre vægter vi rigsfællesskabet højt, og jeg vil gerne understrege, at vi har fuld respekt for selvstyret som defineret i selvstyreloven. Alligevel tør vi godt herfra sige højt, stadig i stor respekt for selvstyret, at vi mener, at reformsporet, som vi selv har fulgt, men som ikke altid har været lige nemt, er vejen frem, for det er naturligvis vigtigt, at der er balance mellem udgifter og indtægter.

Den anden del er så at søge at øge indtægterne gennem udvikling af både nye og eksisterende erhverv – udvidelse af fiskeriområdet er blevet nævnt som en mulighed.

I den netop offentliggjorte fælles rapport om erhvervsudvikling og samarbejde for regeringen og landsstyret kan man læse om 12 anbefalinger til udvikling af erhvervsmuligheder. Deri nævnes, som det også har været nævnt tidligere, turismeerhverv og råstofudvinding, og så er der en del forslag til øget myndighedssamarbejde.

Vi anerkender, at der er en række forbundne problematikker som nævnt før, der knytter sig til den økonomiske situation, men målet er, at det grønlandske folk får uddannelser, de kan bruge, at der skabes arbejdspladser, så folk har mulighed for at forsørge sig selv, og at der på sigt skabes et økonomisk råderum, så velfærden kan oprettholdes, og så den grønlandske økonomi på sigt eventuelt kan blive selvåren.

Vi anerkender fuldt ud, at kompetencen til at træffe alle disse svære valg udelukkende hviler på naalakkersuisuts og Inatsisartuts skuldre. Da vi i Det Radikale Venstre på ingen måde er ligeglad med, hvad der sker i Grønland, følger vi udviklingen nøje, og vi støtter naturligvis op om regeringens fortsatte samarbejde med Grønland og tilbud om administrativ bistand, råd og vejledning, når og hvis naalakkersuisut ønsker det. Det handler om det grønlandske folk og deres fremtid!

Udkastet til forslag til vedtagelse, som det foreligger nu, kan Det Radikale Venstre også støtte fuldt ud op om. Tak for ordet.

Kl. 11:18

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Annette Vilhelmsen som SF's ordfører.

Kl. 11:18

(Ordfører)

Annette Vilhelmsen (SF):

Endnu en gang tak for muligheden for, at vi her i dag kan få drøftet dette vigtige anliggende i rigsfællesskabet. Det er jo, som det er sagt mange gange, en meget alvorlig situation, Grønland står i. De økonomiske perspektiver – det er også blevet nævnt fra alle sider – er meget dystre, og det kræver handling. Det er nødvendigt, at vi står sammen og ikke mindst arbejder sammen i regi af rigsfællesskabet, og at der bliver en vej for Grønland, så de kan komme ud af den overordentlig vanskelig situation.

Den dårlige økonomiske situation medfører en masse negative konsekvenser. Det er også det, der er blevet nævnt fra alle sider. Det er negative konsekvenser på samfundsniveau, men det har også rigtig store menneskelige konsekvenser. Der er stor arbejdsløshed, der er generelt stor fattigdom og et generelt fald i det enkelte menneskes velfærd. Det kan vi i rigsfællesskabet selvfølgelig ikke vende det blinde øje til. Det, vi også kan konstatere, er, at der er en manglende tillid fra investorerne til at gå i gang med større projekter.

For at Grønland kan komme ud af krisen, skal det bl.a. sikres, at der er en balance – det er også det, der bliver anbefalet af Det Økonomiske Råd – mellem indtægter og udgifter, at der bliver skabt uddannelsespladser og arbejdspladser, og at der er en bæredygtig vækst i samfundet. Det er helt afgørende, at de fra Grønlands side kan ud-

vikle deres erhverv, og så skal man også se på de muligheder, der er for at skabe nye indtægter og for at skabe mulighed for øget vækst.

Grønland har rigtig mange ressourcer, og de skal selvfølgelig udnyttes, men det kræver investeringer, det kræver viden, og det kræver også hårdt arbejde. Minik Rosing har i samarbejde med bl.a. Københavns Universitet udarbejdet en rapport, der hedder »Til gavn for Grønland«. Der blev etableret et samarbejde på forskerniveau mellem Grønland og Danmark, hvor man simpelt hen ville gå til værks ud fra en forskningsmæssig vinkel og lave analyser, der kunne pege frem mod de muligheder, der kunne være. I det arbejde, der blev fremlagt for lige præcis 1 år siden, blev der også peget på nogle muligheder, som man kunne lave et samarbejde på baggrund af. Jeg kunne godt tænke mig, hvis finansministeren og statsministeren ville prøve at fortælle noget om, hvordan det er gået med opfølgningen på det arbejde.

Det, vi skal sikre gennem et ligeværdigt samarbejde og et tillidsfuldt samarbejde, er, at Danmark og Grønland ikke trækker i hver sin retning. Der er en fælles interesse i, at vi får lokaliseret problemerne, at vi finder nogle løsninger på de problemer, som Grønland kæmper med nu. Og det er fuldstændig rigtigt, at i regi af selvstyreloven er det et forpligtende, respektfuldt og ligeværdigt samarbejde, vi har, og det er også med den tone, at vi indgår i forsøg på at finde løsninger. Det, vi skal, er jo at sikre, at Grønland kan få en stabil økonomi. Og ja, er der behov for reformer, skal man selvfølgelig arbejde med reformer. Jeg vil også se frem til, at man fra Grønlands side fremlægger, hvilke reformer man vil i gang med.

Men jeg vil også meget gerne pointere, at Grønlands Selvstyre har ansvaret for den økonomiske politik, og det skal respekteres, at det er Grønlands Selvstyre, der skal søge at løse problemerne i Grønland. Folketingets rolle er at samarbejde – samarbejde respektfuldt og samarbejde ud fra et ligeværdighedsprincip – og at yde støtte og stille viden til rådighed og yde den bistand, som det grønlandske landsstyre vurderer at der er behov for.

Jeg har set frem til debatten og drøftelsen her i dag, og jeg vil på vegne af Enhedslisten, IA, Uffe Elbæk (UFG) og Socialistisk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at Grønland står over for store økonomiske udfordringer med en aldrende befolkning, høj arbejdsløshed og svag økonomisk vækst. Det kan bl.a. på baggrund af Grønlands Økonomiske Råds rapport fra 2014 konstateres, at der er behov for at sikre balance mellem indtægter og udgifter i den grønlandske økonomi på kort og længere sigt.

Folketinget anerkender og understreger, at Grønlands Selvstyre selv har ansvaret for den økonomiske politik.

Folketinget opfordrer regeringen til inden for rammerne af og med respekt for selvstyreloven fortsat at samarbejde og stille administrativ bistand til rådighed, såfremt Naalakkersuisut ønsker det.« (Forslag til vedtagelse nr. V 23).

Kl. 11:24

Formanden:

Det af fru Annette Vilhelmsen oplæste forslag til vedtagelse, der er fremsat på vegne af flere partier, indgår naturligvis også i de videre forhandlinger.

Der er anmeldt to korte bemærkninger, først fra hr. Søren Espersen.

Kl. 11:24

Søren Espersen (DF):

Tak. Nu nævner fru Annette Vilhelmsen værdien af et tillidsfuldt samarbejde. Og jeg ved, at de personer, jeg har det bedste og mest tillidsfulde samarbejde med, er dem, jeg kritiserer mest. Det er også

af dem, jeg får mest kritik – og der er rigtig meget, skulle jeg hilse og sige.

Mener fru Annette Vilhelmsen ikke, at et tillidsfuldt samarbejde indeholder, at den danske regering skal kritisere landsstyret, hvis man føler grund til det, og at kritikken skal komme den anden vej?

Kl. 11:25

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:25

Annette Vilhelmsen (SF):

Jo, det er jo lige præcis det, der er meningen med ligeværdighed. Det er også derfor, jeg egentlig ønsker at høre nogle kommentarer til opfølgningen på rapporten fra Minik Rosing, »Til gavn for Grønland«. For der er nogle meget klare og meget gode muligheder ridset op, og jeg vil egentlig bare gerne høre: Hvordan ser det ud med det?

Men jeg synes, der er stor forskel på, om man inviterer til kritik, eller om man står, og nu vil jeg gerne nævne det igen, formynderisk i Danmark og siger: Her ved vi, hvad det vil være godt at Grønland gør.

I den ideelle verden burde Grønland og Danmark fra Landstingets side og fra regeringens side sætte sig sammen og så gå tilbage til os bl.a. og sige: Det er det her, vi godt kunne tænke os et fælles samarbejde om.

Men kritik, ja, hjertens gerne, for hvordan skulle vi blive klogere, hvis vi aldrig nogen sinde gav kritik til hinanden?

Kl. 11:26

Formanden:

Hr. Søren Espersen.

Kl. 11:26

Søren Espersen (DF):

Jo, men altså, situationen er nu engang sådan, at der er bunker af kritik fra Grønlands landsstyre og Landstinget mod den danske regering, uafsladeligt. Hver uge er der kritik. Men jeg har faktisk aldrig nogen sinde set kritikken gå den anden vej. Jeg har aldrig nogen sinde set en dansk regering eller et samlet Folketing kritisere noget, der foregår i Grønland, og jeg kan ikke forstå det.

Det her med formynderisk fatter jeg ikke. Jeg synes – og det sagde jeg også til fru Annette Vilhelmsen før – det er et latterligt begreb. Altså, det helt afgørende er, at der er nogle situationer lige nu og her, der kan føre til fattigdom i Grønland. Det skal løses, og det må landsstyret løse, og hvis ikke man kan kritisere landsstyret for ikke at have gjort nok, er man ikke sin opgave voksen. Den danske økonomi og den grønlandske økonomi er i den grad sammenvævet, uanset om vi kan lide det eller ej.

Kl. 11:27

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:27

Annette Vilhelmsen (SF):

Jeg tager Søren Espersens kritik af mit ordvalg som udtryk for, at vi har et godt og tillidsfuldt samarbejde. Men jeg vil nu stadig væk bruge begrebet formynderisk, fordi det er sådan, jeg hører at det er. Vi står her og siger: Nu skal I oppe i Grønland høre, hvordan det her skal være.

Vi er fuldstændig enige om, at den fattigdom, den armod, som alt for mange grønlandske børn vokser op i, har vi da også i Danmark et stort ansvar for. Lige præcis om den del mener jeg ikke at vi alene kan sige: Løs det, Grønland. For der er samtidig, hvad finansministeren også har redegjort for, rigtig store økonomiske udfordringer i

Grønland, og det kunne de hverken løse alene i går eller kan løse alene i dag eller i morgen. Det er derfor, vi er nødt til at have et tillidsfuldt samarbejde. Og de grønlandske børn skal have den hjælp, som de har brug for. Det er jeg fuldstændig enig i.

Kl. 11:28

Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen, kort bemærkning.

Kl. 11:28

Flemming Møller Mortensen (S):

Fru Annette Vilhelmsen siger som ordfører, at vi ikke skal vende det blinde øje til i forhold til social og økonomisk udvikling i Grønland. Mener SF, at vi her i Folketinget vender det blinde øje til, hvad der foregår i Grønland?

Jeg har sagt i min ordførertale og i mine besvarelser, at vi har en redegørelsesdebat hvert eneste år, hvor vi diskuterer forholdene inden for rigsfællesskabet. Jeg sidder selv som grønlandsordfører, og jeg vil sige, at vi har et Grønlandsudvalg, som er utrolig aktivt både med de danske medlemmer og de to valgte grønlandske medlemmer, der konstant er oppe på dupperne, i forhold til hvad der sker. Så mener fru Annette Vilhelmsen fra SF, at vi vender det blinde øje til i den danske debat om Grønland?

Kl. 11:28

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:28

Annette Vilhelmsen (SF):

Nej, det gør jeg jo lige præcis ikke. Det var også derfor, jeg sagde, at det skal vi ikke gøre. Det er ikke, fordi jeg siger, at vi har gjort det – tværtimod. Hr. Flemming Møller Mortensen kender også udmærket godt mit engagement både her og i udvalget og i andet regi, hvor der er mulighed for at tale den grønlandske sag.

Men det, jeg bare ønsker, er, at vi gør det i et tillidsfuldt, ligeværdigt samarbejde. Det er for mig at se ganske fornuftigt at læse Det Økonomiske Råds anbefalinger fra Grønlands side, men jeg mener også, at der er andre muligheder, som måske kan pege mere fremad, have nogle løsningsmuligheder i sig, bl.a. rapporten fra Minik Rosing, og det er egentlig det, jeg spørger til: Hvordan går det med opfølgningen på de anbefalinger, der kom? Den var jo en identifikation både af nogle problematikker, men også af nogle mulige steder, hvor man kunne sætte ind og komme med nogle løsninger. Det er det, jeg spørger til, så tak for, at jeg fik mulighed for at afklare det.

Der er bestemt ikke vendt det blinde øje til. Jeg siger bare, at det skal vi heller ikke gøre. Vi er nødt til at tage fat dér, hvor der også er en mulighed for Grønland.

Kl. 11:29

Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 11:29

Flemming Møller Mortensen (S):

Så bliver jeg nødt til at spørge en gang mere. Har vi et ligeværdigt og et respektfuldt samarbejde mellem Folketinget og politikerne og befolkningen i Grønland? Har vi en respekt fra Folketingets side i forhold til selvstyreløven – ja eller nej – set med SF's øjne?

Så spørger fru Annette Vilhelmsen, om der sker noget i forhold til opfølgning på hr. Minik Rosings rapport og andet. Jeg ved jo, at finansministeren har stået her og redegjort for, at der netop er fremlagt en rapport i forhold til at fremme det kommercielle erhvervs-samarbejde mellem Grønland og Danmark. Det var noget af det, hr. Minik Rosing havde præciseret at vi manglede, og der er der altså

lige nu kommet 12 anbefalinger. Så sover vi i timen, eller sker der noget her set med SF's øjne?

Kl. 11:32

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:30

Annette Vilhelmsen (SF):

Nu er det sådan, at det ikke er muligt at stille spørgsmål til statsminister eller finansminister i den første runde. Det kan vi så gøre efterfølgende, og det vil jeg også se frem til at gøre. Så er det jo lige præcis det, der er muligheden, nemlig at vi kan tage fat i de muligheder, der er, og vi kan være med til at være behjælpelig med nogle løsningsforslag.

Det, som jeg mener kan halte i forhold til et tillidsfuldt samarbejde, er, når der i forslaget til vedtagelse står, at rådet anbefaler strukturelle reformer, som løser de underliggende udfordringer i Grønlands økonomi, og når det ikke er muligt her ved at stille spørgsmål til dem, der har fremsat forslaget til vedtagelse, om, hvad det betyder, at få et svar.

Kl. 11:30

Kl. 11:31

Formanden:

Hr. Claus Hjort Frederiksen for en kort bemærkning.

Kl. 11:31

Claus Hjort Frederiksen (V):

Jeg vil gerne spørge SF's ordfører, om ordføreren mener, at det er i orden, hvis grønlandske politikere heller ikke de næste 5 år begynder at tage fat på de grundlæggende økonomiske udfordringer, Grønland har – sagt i respekt.

Kl. 11:31

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:31

Annette Vilhelmsen (SF):

Det siger jo sig selv, at det vil komme til at belaste Grønland endnu mere, og at det vil køre fuldstændig ud over en kant. Så holdningsmæssigt kan Grønland simpelt hen ikke fortsætte ad den vej, de går nu, men det er Grønland, som skal løse de økonomiske problemer og tage fat på de måder, der er bedst at lave reformer på.

Men det er ikke os i Danmark, der skal stå og sige til Grønland: Gør det nu. Jeg synes, vi skal spørge: Hvad er det, I har tænkt jer at gøre? Hvordan vil I gøre det? Er der brug for bistand, er der brug for hjælp? Hvad er der brug for? Jeg ved ikke, hvad vi kan stå her og sige. Hvis Grønland siger, at de har brug for økonomisk hjælp, fordi der ikke blev noget mineeventyr, så har vi jo en helt ny situation.

Kl. 11:32

Formanden:

Hr. Claus Hjort Frederiksen.

Kl. 11:32

Claus Hjort Frederiksen (V):

Så lad mig spørge på en anden måde. Vil SF's ordfører prøve at påvirke sine politiske meningsfæller i Grønland til at gøre noget, eller er Annette Vilhelmsens indstilling den, at vi bare sidder og kigger, og så må tingene gå, som de går?

Kl. 11:32

Formanden:

Ordføreren.

Annette Vilhelmsen (SF):

Nej, det er det lige præcis ikke. Vi har et godt, tillidsfuldt og også kritisk samarbejde med grønlandske politikere, men det skal meget gerne ske ud fra et ligeværdighedsperspektiv, og det er der også i hverdagen. Det vil jeg da også forvente at Claus Hjort Frederiksen har med de forbindelser, Claus Hjort Frederiksen og Venstre har i Grønland.

Kl. 11:33

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Så er det hr. Finn Sørensen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 11:33

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Ligesom hr. Johan Lund Olsen vil jeg udtrykke lidt undren. Det er lidt svært at få rede på, hvad formålet egentlig er med den her forespørgselsdebat. Det bliver jo mere og mere tydeligt, at for nogle af dem, der ligesom har engageret sig i debatten, handler det meget om, at der åbenbart skal stilles krav og kommes med konkrete anbefalinger om, hvad grønlænderne skal gøre eller ikke gøre.

For vi ved jo alle sammen – og det tror jeg vi er enige om – at Grønlands situation er meget vanskelig. Det erkender grønlænderne selv, og jeg hører faktisk ikke nogen i Grønland, der prøver på at bagatellisere de problemer og de udfordringer, de har, heller ikke den grønlandske regering. Det er muligt, at vi som politikere undrer os over nogle af de beslutninger, de når frem til deroppe, eller mangel på beslutninger. Jeg synes personligt også, det er fuldstændig i orden, at vi fra Folketingets talerstol og i grønlandske og danske medier giver udtryk for det. Det er jo en del af samarbejdet, at man også har ret til at give udtryk for, hvad man mener om det, de andre går og laver. Det er en del af rigsfællesskabet og en meget vigtig del. Det er det, vi med et fint ord plejer at kalde dialog.

Men det er nu engang en opgave for det grønlandske Landsting, Inatsisartut, at tage den diskussion og finde frem til de løsninger, som man i Grønland mener er de rigtige. Som Folketing – og nu understreger jeg ordene som Folketing – bør vi faktisk kun forholde os til Grønlands økonomiske situation i det omfang, vi bliver spurgt og de eventuelt beder om vores hjælp og samarbejde. Det må være en naturlig konsekvens af respekten for, at det er Grønland, der har overtaget ansvaret for den økonomiske politik.

Hvad samarbejdet angår, er det jo allerede i gang. Flere har henvist til den rapport, der lige er kommet. Jeg skal ikke tage stilling til de konkrete anbefalinger, så grundigt har jeg ikke studeret den. Jeg vil bare glæde mig rigtig meget over, at den er kommet, og at det jo er et udtryk for, at samarbejdet går bedre, end nogle måske ligesom gerne vil give udseende af. Så det kan vi kun glæde os over.

Men det er altså ikke vores opgave som Folketing at stille krav eller komme med konkrete anbefalinger til Grønland om, hvordan de skal løse deres problemer på det økonomiske område. Det er jo især påfaldende, at det åbenbart er meget magtpåliggende for en række partier her at fremhæve ganske bestemte anbefalinger, nemlig om strukturelle reformer, i den rapport, som Grønlands Økonomiske Råd er kommet med. Og det er da svært at opfatte det som andet end et forsøg på en om end indirekte indblanding i Grønlands beslutningsproces.

Det er især betænkeligt, når man ser på, hvad det er for nogle af anbefalingerne, man har valgt at fremhæve. Det er nemlig de her strukturelle reformer. Hvis man kigger lidt i rapporten, hvad kan man så læse, at der står om dem?

»Der er behov for reformer, der øger gevinsten ved at arbejde, og som skærper rådighedskravene for at oppebære arbejdsmarkedsydelsen«.

Det var et citat fra rapporten. Det bliver uddybet på side 15, hvor rådet mener, at hovedårsagen til beskæftigelsesproblemerne i Grønland er en række strukturelle forhold og åbenbart ikke, at der mangler arbejdspladser til de mange arbejdsløse. Det fører rådet til den konklusion, at man skal stramme rådigheds- og sanktionsmekanismerne over for de arbejdsløse.

Om offentlige investeringer hedder det i rapporten, at det kan være fint nok, men at de ikke nødvendigvis skal foretages dér, hvor beskæftigelsesproblemerne er størst.

Vi har ligesom hørt det før. Det er jo anbefalinger, der bygger på de samme principper for økonomisk politik, som bliver brugt herhjemme – og nu må jeg gøre det lidt kort, og det bliver lidt populistisk – nemlig en vrangforestilling om, at der skulle komme flere arbejdspladser ud af, at man tager nogle penge fra de arbejdsløse, og at man skal være tilbageholdende med offentlige investeringer og i hvert fald ikke investere der, hvor der er stor arbejdsløshed.

Den politik virker ikke herhjemme. Konsekvensen er mere ulighed, mere fattigdom. Det har Grønland rigeligt af i forvejen. Så hvorfor er det så magtpåliggende, at vi i et forslag til vedtagelse i Folketinget får indskrevet den slags? Det vil Enhedslisten i hvert fald ikke være med til. Hvis den grønlandske regering vælger at gå den vej, er det dens beslutning, men det er ikke noget, vi som Folkeeting skal blande os i.

Så er det jo også lidt påfaldende, at man ikke – hvis man endelig er i gang – hæfter sig ved anbefalinger, som Økonomisk Råd burde være kommet med, nemlig hvordan man løser problemet med den meget stærkt stigende ulighed, der er i Grønland. Det gør man måske ved f.eks. at lave en total omfordeling af skattebyrden, sådan at de rige og de velhavende, som der jo også en del af i Grønland, kom til at bidrage noget mere til fællesskabet. Det har jeg med bare for at vise, at det, man foreslår her, jo bygger på sand.

Jeg vil bare sige ganske kort, at jeg mener, at vi skal samles om at ønske Grønlands alt muligt held og lykke med at løse de udfordringer, der er. Vi skal vise tillid til, at de kan løse dem, og så skal vi være parate til at samarbejde, når de beder om det, og selvfølgelig også diskutere konkrete ting, som kan hjælpe dem i den situation, de er i.

Kl. 11:38

Formanden:

Der er tre korte bemærkninger, og først er det fra hr. Søren Espersen.
Kl. 11:38

Søren Espersen (DF):

Så vores opgave her i Danmark er altså bare at følge udviklingen; det er sådan, jeg forstår det. Og så siger hr. Finn Sørensen, at vores opgave som Folketing også er at støtte de løsninger, som man i Grønland finder er de rigtige. Det er et direkte citat fra det, hr. Finn Sørensen sagde. Men hvad så, hvis de løsninger, man i Grønland finder rigtige, over de næste år fører til yderligere fattigdom og nedskæringer i forhold til de allersvageste, er det så stadig væk noget, vi bare skal støtte Grønland i? Er det virkelig Enhedslistens opfattelse?

Kl. 11:39

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:39

Finn Sørensen (EL):

Jeg mener ikke at have brugt formuleringen støtte de løsninger, for det er jo Grønlands afgørelse, hvilke løsninger de finder frem til. Vi har lov til at have vores mening om de løsninger. Vi skal bare huske

at respektere, at det er dem, der træffer dem. Jeg har også i andre sammenhænge klart givet udtryk for, på hvilke punkter jeg var uenig i beslutninger, man har truffet i Inatsisartut. Det var så noget, vi blev bedt om at blande sig i, nemlig storskalaloven og de deraf følgende virkninger for den danske udlændingelov. Så er man jo nødt til at blande sig.

Men det, som jeg synes hr. Søren Espersen har svært ved at forstå, er, at når vi taler om den økonomiske politik i Grønland, er det et grønlandsk anliggende.

Kl. 11:40

Formanden:

Hr. Søren Espersen.

Kl. 11:40

Søren Espersen (DF):

Jamen jeg har ikke bestilt andet end at sige det lige fra starten, så det er vi da fuldstændig enige om. Det er ikke det, der er sagen. Sagen er den: Hvis der så ikke kommer nogen løsninger fra det grønlandske landsstyre, hvilket der ikke er kommet siden 2009, hvor selvstyret blev indført, og hvis vi skal stå her igen om 5 år og opdage, at der er endnu mere fattigdom og nød i Grønland, er det så stadig væk noget, Enhedslisten er fuldstændig ligeglad med? Hvornår kommer det punkt, hvor man siger: Nu kan det være nok! Nu skal der ske noget! Se så at komme i gang!

Enhedslisten plejer altså at være gode nok til at udstikke alle mulige ordrer om, hvordan forskellige lande rundtomkring, i Afrika og Asien osv., skal løse deres problemer, men grønlænderne – nej, det må de selv om!

Kl. 11:41

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:41

Finn Sørensen (EL):

Jeg synes jo, det er en helt selvmodsigende argumentation, hr. Søren Espersen har. Jo, det er det, for Søren Espersen siger, at ja, men vi respekterer skam, det er grønlænderne, der bestemmer, hvorefter Søren Espersen holder en lang tale om alt det, som Grønland skal gøre, og mener, at vi her fra det danske Folketings side skal stille krav til Grønlands økonomiske politik.

Det er jo fuldstændig i strid med selvstyreloven og med de aftaler, vi har lavet med grønlænderne, og med det, vi i øvrigt er enige om – og der vil jeg faktisk inkludere alle andre partier i Folketinget end Dansk Folkeparti – nemlig at det er dialogen, der er vejen frem, at vi har lov til at komme med nogle forslag i de drøftelser, som statsministeren har med den grønlandske regering, at vi har lov til som politikere at give udtryk for, hvad vi mener, men at det ikke er vores opgave som Folketing at blande os i det.

Kl. 11:41

Formanden:

Hr. Claus Hjort Frederiksen for en kort bemærkning.

Kl. 11:41

Claus Hjort Frederiksen (V):

Er der ét forslag i den grønlandske politisk-økonomiske debat, som hr. Finn Sørensen kan støtte?

Kl. 11:42

Formanden:

Ordføreren.

Finn Sørensen (EL):

Jeg synes faktisk, at der er en del af anbefalingerne i det her råds rapport, som er meget fornuftige set med min viden om grønlandske forhold. Jeg siger bare: Det er ikke noget, vi skal beskæftige os konkret med i det danske Folketing, i respekt for, at det er grønlanderne, der bestemmer i de anliggender.

Kl. 11:42

sammen om, hvor vi netop bare præciserer, at Det Økonomiske Råd også kommer med nogle anbefalinger, bl.a. på nogle strukturelle områder, og at det så ellers er Grønland, der selv bestemmer alt omkring økonomi.

Ja, undskyld mig, jeg synes, det er en forplumring.

Kl. 11:45

Formanden:

Hr. Claus Hjort Frederiksen.

Kl. 11:42

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:45

Claus Hjort Frederiksen (V):

Jeg undrer mig ligesom hr. Søren Espersen over den meget skarpe sondring, som Enhedslisten åbenbart gør, når det handler om retten til at udtrykke sig og blande sig og drøfte alle andre landes forhold i denne verden. Der er kun ét land, hvor vi ikke kan tillade os at komme med nogle henstillinger.

Altså, jeg synes jo, at hr. Finn Sørensen parti er meget aktivt i debatten om Grækenland. Mon ikke samme engagement ville være på sin plads, når vi diskuterer en del af vores eget kongerige?

Kl. 11:42

Kl. 11:43

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:43

Finn Sørensen (EL):

Jeg tror ikke, at hr. Claus Hjort Frederiksen kan finde eksempler på, at vi har blandet os og foreslået, hvilken politik vi som Folketing skulle blande os i, og hvilken politik den til enhver tid siddende græske regering skulle føre. Og det er jo det, vi taler om her. Det er jo lige nøjagtig dér, den hårfine skellen er, og der, hvor det er så utrolig vigtigt, at vi som Folketing holder tungen lige i munden. For i Grønland – det tror jeg vi alle sammen er bekendt med – findes der også strømninger, der synes, at de der danskere bare er dumme, at de blander sig i alting, og at de vil bestemme alting. Det er jo fremgået af landstingsvalgkampen deroppe, og der er det jo fantastisk vigtigt, at vi holder tungen lige i munden og ikke giver næring til, hvad skal vi sige, de strømninger, som gerne vil lægge danskerne for had, fordi de vil bestemme alting i Grønland.

Kl. 11:44

Formanden:

Tak. Så er det hr. Flemming Møller Mortensen for en kort bemærkning.

Kl. 11:44

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak. Undskyld mig, vil jeg sige til hr. Finn Sørensen, jeg synes simpelt hen, det er en forplumring af det, vi er samlet om her i dag, hvor vi gerne fra Folketingets side skal udtrykke, at vi rent faktisk er opmærksomme på, hvad der foregår i Grønland, og at vi faktisk fra dansk side vil sende et signal om, at hvis der er noget, vi kan hjælpe med, så lytter vi, hvis de kommer og spørger os. Men hr. Finn Sørensen vil have det her til at blive – ja, undskyld mig, jeg laver en tolkning – mere en grønlandsk indenrigspolitisk debat end en debat, der hører hjemme her.

Man fremsætter et forslag til vedtagelse, hvor man fra Enhedslistens side godt kan nævne Det Økonomiske Råd og deres rapport, og hvor hr. Finn Sørensen fra talerstolen godt kan sige, at der er nogle af anbefalingerne, hr. Finn Sørensen godt kan støtte og se det fornuftige i, men hr. Finn Sørensen og Enhedslisten kan ikke støtte det forslag til vedtagelse, som langt de fleste partier her i Folketinget står

Finn Sørensen (EL):

Ja, det er jeg ikke i tvivl om at hr. Flemming Møller Mortensen synes, men det er jo så, fordi Flemming Møller Mortensen ikke vil høre efter, hvor det er, skillelinjerne går. Jeg siger jo udtrykkeligt, og det er også det, der er den væsentlige forskel mellem de to forslag til vedtagelse, at i det forslag til vedtagelse, som Enhedslisten er medforlagsstiller på sammen med SF og IA's repræsentant, går vi ikke ind og plukker en bestemt del af Det Økonomiske Råds rapport ud og siger, at det er disse anbefalinger, vi meget gerne ser at grønlanderne følger. For hvis man gør det, begynder man nemlig at blande sig i den grønlandske indenrigspolitiske debat. Det er jo lige nøjagtig Flemming Møller Mortensen og de andre partier, der fremsætter det forslag til vedtagelse, som begynder at invitere til en indblanding i den grønlandske indenrigspolitiske debat.

Det har vi forsøgt at forklare hr. Flemming Møller Mortensen gennem flere mailudvekslinger over de seneste dage – det ville han ikke høre på. Vi kunne ellers have fået et fælles forslag til vedtagelse, hvis man havde villet pille det ud. Det ville man ikke, fordi det åbenbart er meget, meget magtpåliggende lige at fremhæve den del af rapporten.

Når man ikke vil det og ikke vil mødes omkring det, bliver vi jo tvunget til at fremsætte vores eget forslag til vedtagelse, hvor vi alle sammen er enige om de ting, som vi er enige om. Det er jo en god idé, når man skal lave forslag til vedtagelse om det her spørgsmål.

Kl. 11:46

Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 11:46

Flemming Møller Mortensen (S):

Jo, og det er lige nøjagtig det demokrati, vi hylder og er så glade for, men derfor er det også dejligt at få mulighed for at give udtryk for, hvor paradoksalt det her faktisk er i min tolkning. For hr. Finn Sørensen står og siger, at det forslag til vedtagelse, vi har fremsat, er et spørgsmål om, at vi vil indikere, hvor og hvordan der skal stilles krav fra dansk side, som hr. Finn Sørensen sagde i sin ordførertale.

Det, vil jeg blot sige, kan jeg i hvert fald med socialdemokratisk tænkning og læsefærdigheder overhovedet ikke tolke ind i det, der er vedtagelsesteksten her. Man siger, at man noterer sig, at Grønlands Økonomiske Råd er kommet med sådan og sådan, og at de også er kommet med nogle anbefalinger.

Kl. 11:47

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:47

Finn Sørensen (EL):

Hr. Flemming Møller Mortensen må åbenbart ikke høre efter, for det er jo en ganske bestemt anbefaling, man hæfter sig ved, og som man fremhæver. Man kunne have fremhævet alle mulige andre anbefalinger i den rapport, hvis man endelig ville.

Jeg er da glad for, at Flemming Møller Mortensen siger, at det ikke er det, der er intentionerne med det, men, herregud, hvis det ikke var det, havde det vel ikke været så besværligt at pille de ord ud, som vi var nogle andre partier der gerne ville have pillet ud, så vi kunne have fået et fælles forslag til vedtagelse.

Altså, der må jo være en eller anden mening med det, og så længe jeg ikke kan få en anden forklaring, må jeg tolke det, som jeg kan få ud af det, nemlig at man egentlig gerne vil blande sig, om end på en pæn og høflig og indirekte måde.

Kl. 11:48

Formanden:

Tak til Enhedslistens ordfører. Hr. Villum Christensen som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 11:48

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Tak for det. Det er på alle måder på en trist baggrund, vi i dag drøfter situationen på Grønland. Det ville være forkert at underspille problemerne, for som flere allerede har sagt, er sandheden jo, at det går den forkerte vej på stort set alle parametre. Uanset om vi taler om råstoffer, fiskeri eller turisme, peger pilen nedad.

Desværre er det også en kendsgerning, at vi, her 5 år efter selvstyreloven blev vedtaget, har set meget ringe vilje til reformer inden for især den offentlige sektor. De reformbehov, vi drøfter her i Syddanmark, hvis man kan kalde det sådan, står i modsætning til de reformbehov, der er for Grønland, som jo er præget af en virksomhedsstruktur, som i høj grad er kendetegnet ved helt eller delvis offentligt engagement. Rigtig mange erhvervsvirksomheder, hvis udvikling er helt afgørende for, at man kommer ud af suppedasen, er jo sovset ind i offentlige tilskud og politiske særinteresser, som gør, at det er ganske svært at få rentabilitet, som vi kender det i det øvrige Europa og i den vestlige økonomi som sådan.

På det lange sigt er det tillige bydende nødvendigt, at der sikres uddannelser til de unge, og at motivation og incitamenter er til stede i arbejdsstyrken, hvis økonomien på noget tidspunkt skal blive selv bærende. Jeg er overbevist om, at der kræves en forholdsvis hård reformkur meget snart, og at der må sættes på langsigtede løsninger, for rigtig mange af problemerne er efter vores opfattelse strukturelle og måske også kulturelt båret. Jeg tror og håber, at erkendelsen af de nødvendige tiltag står klart hos de fleste politikere, og at de vil sige, at vi her fra dansk side altid vil vise respekt for selvstyret og meget gerne række ud med hjælp og støtte til implementeringen af de nødvendige reformer, akkurat som statsministeren var inde på, når blot finansieringen fastholdes på det nuværende niveau.

Hvis ikke der sker drastiske forandringer i tilgangen til problemerne og den nødvendige beslutningskraft, kan jeg frygte, at vi på et tidspunkt vil se en nordlig udgave af Grækenland med alle de menneskelige og personlige tragedier, der følger med. Det er en situation, vi aldrig må komme i, fordi det politiske system på en eller anden måde ikke har kendt sin besøgelsestid.

Kl. 11:51

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Per Stig Møller som konservativ ordfører.

Kl. 11:51

(Ordfører)

Per Stig Møller (KF):

Da Grønland under VK-regeringen i 2009 overgik til selvstyre, var der røster herhjemme, som mente, at selvstyreaftalen var for lukrativ for Grønland. I de efterfølgende år gav det grønlandske selvstyre selv udtryk for, at Grønland snart kunne stå på egne ben med en stor sæk penge og vinke farvel til Danmark, der så kunne stå tilbage med

en lang næse. Optimismen var stor. Der var masser af olie, i takt med at klimaforandringerne fik isen til at smelte; der var uran og jern og sjældne jordarter i undergrunden.

Ja, Grønland havde udsigt til at blive et rent Bonanza med et eventyr som det, der ramte Californien midt i det 19. århundrede, hvor alle drog dertil for at hente en sæk fuld af guld. Grønland ville snart gå fra selvstyre til regulær suverænitæt, bryde rigsfællesskabet op og sige farvel til bloktilskuddet, som ville være at regne for småpenge, man kunne undvære. Den diskussion, vi i de år havde, om, hvem der bestemmer over hvem, og til hvem Grønland må sælge uran, ville blive overflødig, for herefter ville Grønland selv bestemme det hele suverænt.

Jeg ønskede i de år Grønland tillykke med dets perspektiver, men advarede mod at opløse rigsfællesskabet. Ud fra en konservativ opfattelse må vi tværtimod bestræbe os på at videreføre det rigsfællesskab, vi af mange, mere eller mindre tilfældige grunde har fået overleveret af historien, for vi kan ikke genskabe et rigsfællesskab, hvis vi først har brudt det ned. Vores opfordring var derfor at lytte til grønlænderne og færingerne for af dem at høre, hvad der måtte være galt med rigsfællesskabet, for derpå at forny det, naturligvis inden for grundlovens rammer.

For at imødekomme de grønlandske og færøske berettigede ønsker lavede vi derfor sammen Itelleqaftalen og Famjinaftalen, der sikrede Grønland og Færøerne medindflydelse på den del af vores udenrigspolitik, der vedrørte dem. Derefter lavede USA, Grønland og Danmark Igalikuaftalen, der tillod opgradering af Thulebasen og dermed fortsat amerikansk tilstedeværelse i Thule, hvilket bidrager med mere end 240 mio. kr. årligt til den grønlandske statskasse, svarende til et beløb på 240 mia. kr. i de danske budgetter.

Om regeringen nu har svækket dette med sin aftale med USA fra december 2013, har vi for tiden en diskussion om, som vi desværre kan konstatere at statsministeren ikke vil bidrage til at deltage i. Det finder jeg er en stor fejl, eftersom Grønland og Færøerne ligger direkte under hende, og fordi hun jo rent faktisk siden 2013 har skiftet udenrigsminister et par gange – alle skal jo nå at blive udenrigsminister i den regering – hvorfor den nuværende udenrigsminister intet har haft med den beslutning fra december 2013 at gøre. Og den truer rent faktisk Grønlands økonomi alvorligt.

Når vi nu taler om vanskelighederne i grønlandsk økonomi, er det altså også værd at tale om, hvor vi har været med til at forringe den. Den sag er ikke færdigdiskuteret, men den er så ikke emnet for dagens debat, men skal debatteres andre steder.

For dagens debat er Grønlands økonomi, som er i en slem forfatning. Eventyret lå alligevel ikke lige om hjørnet, oliepriserne er faldet markant på verdensmarkedet, hvilket skubber udsigterne til et grønlandsk eventyr langt ud i fremtiden, eftersom det er dyrt at søge efter olie og endnu dyrere at få den op i Grønland. Samtidig er priserne på jernmalm, som var det andet eventyr, ligeledes faldet på verdensmarkedet, hvilket igen svækker interessen for at grave jern. Derudover er der vanskeligheder for fiskeriet, som jo er noget af det vigtigste på Grønland, og desværre er salget af sælskind ramt af de forskellige forbud, som er urimelige, som vi jo altså også er imod, og som jeg ved de skiftende danske regeringer har prøvet at få lempet og få forhindret følgen af. Men det er også en svækkelse. Der kan vi jo herved arbejde for forbedringer af vilkårene.

Så er der turismen med skibe langs den grønlandske kyst, som har en fremtid for sig, men den ligger åbenbart heller ikke lige om hjørnet, for den forudsætter andre priser, en infrastruktur, en kortlægning, en redningstjeneste, som er dyr, og som vi har et ansvar for. Dette ansvar deler vi med de andre stater med kyst ud til Polarhavet, således som det fremgår af Ilulissaterklæringen fra 2008. Desuden har vi i Nordisk Råd skabt aftaler om et fælles ansvar, som det ligeledes er besluttet i Arktisk Råd at bære i fællesskab. Men det er omkostningsfuldt. Det er kyststaterne, der har det primære ansvar, og

det tager tid at implementere disse tjenester og f.eks. at udvikle de droner, der kan foretage eftersøgning.

Dertil kommer den militære overvågning, som vi har truffet aftale om i forsvarsforligskredsen, og som ikke er blevet mindre relevant i lyset af den stigende russiske militære interesse for området. Den er et dansk ansvar, som vi skal løfte, hvorved vi samtidig viser, hvor vigtigt rigsfællesskabet også i fremtiden er for Grønland. For selv om Grønland lige nu ikke har den største ressourcemæssige interesse, så kan interessen komme igen, og under alle omstændigheder har Grønland en stigende geopolitisk interesse i verden. Beskyttelsen af Grønland og Grønlands interesser varetages derfor bedst for Grønland og med Grønland igennem et stærkt og gensidigt loyalt rigsfællesskab. Og her skal Danmark lægge flere kræfter i, hvilket jo så også vil bidrage med penge på Grønland.

Nu står Grønland altså så med alvorlige økonomiske problemer med underskud på statsbudgettet, voldsomt voksende arbejdsløshed, stigende fattigdom og dermed forbundet stigende udvandring, hvilket alt sammen er gjort værre af, at de store investeringer, man regnede med, alligevel ikke kom. At løse disse problemer og rette op på dem er Grønlands eget ansvar. Det følger selvstyreloven. Det vil derfor være utidig indblanding, hvis vi i dette Folketing meddeler Grønland, hvad det skal gøre.

Der er formentlig behov for strukturreformer, som Grønlands Økonomiske Råd har anbefalet, og naturligvis for at forbedre det grønlandske indtægtsgrundlag, det siger sig selv. Der er også behov for en bedre infrastruktur, bedre udvikling af turismen, ændring af beskattningen, bedre uddannelser og styrkede forskningsinstitutioner, hvor jeg synes vi bør medvirke til i samarbejde at gøre Nuuk til det arktiske forskningscenter par excellence.

Alt det ved Grønland naturligvis selv, og det er op til Grønland at gennemføre de ændringer, det vælger at give sig i kast med. Men Grønland skal vide, at vi vil bistå Grønland så godt, vi kan, og lytte til de ønsker, Grønland måtte fremføre. For i rigsfællesskabet må vi forstå og bistå hinanden, ellers består det ikke.

Kl. 11:57

Formanden:

Tak til den konservative ordfører.

Jeg skal her udsætte mødet. Mødet genoptages i dag kl. 13.00 med ordførertale af Johan Lund Olsen fra IA.
Mødet er udsat. (Kl. 11:58).

Kl. 13:00

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Mødet er åbnet.

Vi var så småt i gang med at afslutte talerrækken, men det viser sig, at hr. Johan Lund Olsen gerne ville have spurgt hr. Per Stig Møller om noget. Derfor er hr. Per Stig Møller så venlig nu at gå på talerstolen, og så kan vi få spørgsmålet fra hr. Johan Lund Olsen.

Kl. 13:01

Johan Lund Olsen (IA):

Tak. Så fik Per Stig Møller lejlighed til at motionere lidt ved at gå tilbage og op på talerstolen.

Det er mest en kommentar, men jeg synes bare, det er så dejlig befriende, når Folketinget også ser ind i sig selv og på sig selv. For Per Stig Møller kom jo ind på noget, som var ganske rigtigt. Det er, at man også må forholde sig til, at man selv har været med til at forværre Grønlands økonomi. Der var ordføreren jo godt og rigtigt inde på den der nye Thulebasekontrakt, som et amerikansk selskab nu står til at få. Hvis de får den – det er der meget der tyder på – mister

Grønland omtrent 240 mio. kr., og der var ordføreren også rigtigt inde på en sammenligning med danske forhold, for det ville jo svare til, at man lige pludselig manglede 240 mia. kr. i det danske statsbudget.

Så det er meget alvorlige sager, vi snakker om, og jeg vil gerne kvittere for og takke for, at ordføreren var inde og anlægge et perspektiv på det her. Det kunne jo være interessant at høre, hvad statsministeren mener om den situation, men det kommer måske senere.

Kl. 13:02

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:02

Per Stig Møller (KF):

Vi kan jo glæde os til, at statsministeren kommer på talerstolen for at afrunde debatten.

Jeg er glad for, at hr. Johan Lund Olsen har fanget mit budskab. Grønlands økonomi er meget dårlig, men jeg lagde også vægt på at kunne vise, at der er ting, vi for så vidt kan gøre uden at blande os i selvstyreloven. Der var f.eks. det der med sælskind. Det har skiftende ministre arbejdet for. Men der kan vi jo arbejde for at forbedre vilkårene for sælfangerne, dem, der behandler sælskindene, og dem, der sælger sælskindene, altså inuitreglen. Der er også hele fiskeripolitikken, hvor man kan se på, hvad Danmark kan gøre for at hjælpe Grønland med Grønlands kvoter.

Så er der naturligvis Thule, hvor jeg mener, at Grønlands indtægtsgrundlag er kommet ud i en risikosituation på grund af regeringens aftaleændring med USA fra december 2013. Jeg er godt klar over, at Grønland har været med i alle de møder, der har været, men det er jo stadig væk en situation, som en dansk regering har fremkaldt eller været med til at fremkalde.

Så når vi taler om, hvor dårligt det går den grønlandske økonomi – det går også dårligt, og Grønland skal selv rette det op; der er en selvstyrelov, hvor man har ansvaret for økonomien – er der altså ting, vi har et medansvar for, og som vi kan gøre noget ved. Det var det, der var pointen i min tale. Men jeg glæder mig meget til at høre statsministerens og finansministerens reaktioner med hensyn til Thule.

Kl. 13:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

Johan Lund Olsen.

Kl. 13:03

Johan Lund Olsen (IA):

Tak. Hr. Per Stig Møller var inde på et andet område, som også forværrer den grønlandske økonomi, og det er netop sælskindsfordbuddet fra EU. Godt nok er der en inuitundtagelse, men det har faktisk betydet en kæmpe, kæmpe omsætningsnedgang for vores eget selskab, Great Greenland, men også direkte økonomiske tab for bygder og yderdistrikter i Grønland – for en masse fangerfamilier, fiskere og fanger.

Jeg har bare ét eksempel. For 6 år siden havde Grønlands garveri en årlig omsætning på 60 mio. kr. Den er nede på 5-6 mio. kr. årligt nu. Så det er noget, der kan mærkes. Men det er jo noget, som Folketinget også er medansvarlig for. Tak.

Kl. 13:04

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Per Stig Møller (KF):

Joh, det er fuldstændig rigtigt. Men der mener jeg for så vidt, at de danske regeringer har arbejdet rettidigt og gjort, hvad de kunne. Men det er også et eksempel på, at vi kan gøre noget. Vi fik jo altså også i vores regeringstid gennemført undtagelsen for sælskind fanget af grønlændere, fordi det ikke foregår som canadiernes babysæljagt. Der er bare det uheldige ved det, at det ikke rigtig er trængt ind hos de europæiske forbrugere. Men der synes jeg nok, at vi fra dansk side gør, hvad vi kan, for at rette op på situationen. Men det er et eksempel på, at vi også kan være med til at forbedre vilkårene.

Kl. 13:04

Kl. 13:05

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 13:05

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg ved, at hr. Per Stig Møller har lagt hjernen rigtig godt i blød for at finde på et snedigt svar på et spørgsmål, som han tror jeg vil stille. Men jeg vil skuffe hr. Per Stig Møller ved at sige tak for en rigtig god ordførertale. Det er – og nu må andre ikke blive sure – det bedste indlæg i debatten i dag, fordi det satte tingene ind i et historisk perspektiv, og fordi hr. Per Stig Møller netop også inddrog spørgsmålet om, hvad vi kan gøre i vores del af rigsfællesskabet for at afhjælpe Grønlands situation. Så en stor tak for at bringe den nuance ind i det.

Kl. 13:05

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:05

Per Stig Møller (KF):

Det kan jeg jo kun takke for.

Kl. 13:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er et sidste spørgsmål fra hr. Søren Espersen.

Kl. 13:06

Søren Espersen (DF):

Det er bare lige et enkelt spørgsmål til hr. Per Stig Møller. Han var selv lidt inde på det. Vi havde jo i mange år glæden af at have hr. Per Stig Møller som udenrigsminister, hvor han også viste et stort engagement i grønlandske forhold. Jeg vil egentlig spørge hr. Per Stig Møller, om det ikke er fuldstændig utænkeligt, at man ville lave så vigtige aftaler om Thulebasen, uden at den grønlandske regering var med hele vejen?

Kl. 13:06

Kunne man forestille sig, at den danske regering i en situation, hvor den grønlandske regering modsatte sig en ny aftale, så bare ville gennemføre den alligevel? Jeg ved godt, det er sådan nogle hypoteser, men det kunne være interessant at høre.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:06

Per Stig Møller (KF):

Jamen jeg synes jo, at jeg svarede præcis på det spørgsmål i forbindelse med mit svar til hr. Johan Lund Olsen. Så vidt jeg har forstået på det samråd, der har været – nu kommer der jo et til – så har Grønland været repræsenteret ved alle møderne, og det er fuldstændig i overensstemmelse med den Itelleqaftale, som jeg på den daværende

regerings vegne indgik med Hans Enoksen på Grønlands vegne på hans ø, Itelleq. Ifølge den skal de være med, når den danske regering forhandler grønlandske vilkår med andre. Så de har nok været med hele vejen.

Men altså, jeg er ikke sikker på, det var den klogeste beslutning at flytte kompetencen om, hvem der skal have kontrakten på Thulebasen, fra det danske udenrigsministerium til det amerikanske forsvarsministerium. Der synes jeg man også burde have inddraget det danske Folketing – men det gjorde man jo ikke.

Kl. 13:07

Første næstformand (Bertel Haarder):

Søren Espersen.

Kl. 13:07

Søren Espersen (DF):

Jeg synes også, det var en rigtig dårlig aftale, der blev lavet. Det har vi også haft debatten om her. Det, jeg egentlig bare fisker efter, er: Hvis nu den grønlandske regering markant havde sagt, at det ville man ikke være med til, tror den tidligere udenrigsminister så, at det var blevet til noget?

Kl. 13:07

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:07

Per Stig Møller (KF):

Altså, for det første går jeg ud fra, at jeg ikke ville have lavet den aftale. Og hvis vi – for det andet – havde haft den situation, havde vi sagt, at hvis Grønland ikke ville, ville vi ikke påtvinge Grønland det. For at tage en parallel situation havde vi situationen med opgraderingen af Thuleradaren, hvor jeg under forhandlingerne sagde til amerikanerne, at de ikke skulle regne med, at det danske Folketing sagde ja, hvis Grønland sagde nej. Og til Grønland sagde jeg: Hvis I siger nej, bliver det et nej, og hvis I siger ja, bliver det et ja. Jeg tror, jeg havde kørt den samme linje i det her spørgsmål, naturligvis.

Kl. 13:08

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den konservative ordfører. Så går vi tilbage til ordførerrækken, og jeg giver ordet til hr. Johan Lund Olsen som ordfører for Inuit Ataqatigiit.

Kl. 13:08

(Ordfører)

Johan Lund Olsen (IA):

Tak, formand. I forbindelse med åbningsdebatten i oktober sidste år sagde jeg bl.a., at Grønlands økonomi er hårdt presset, og at det grønlandske samfund kommer til at mangle midler til opretholdelse af det velfærdssystem, som vi kender i dag. Jeg sagde også, at reformer af det grønlandske samfund er nødvendige, og at nye indtægter er hårdt tiltrængte.

Situationens alvor er i dag uændret, og udsigterne er desværre ikke gode. Det er forespørgerne selv inde på, og det er vi i Inuit Ataqatigiit enige i. Stik imod alle forudsigelser står den grønlandske landsskatskasse nemlig også over for et kanon underskud for 2014. Den grønlandske finanslov for 2014 budgetterede oprindeligt med et drifts- og anlægsoverskud på 20,8 mio. kr., men ved udgangen af året er overskuddet ændret til et underskud på 275 mio. kr., altså en forskel på næsten 300 mio. kr. – et hul.

Hvorfor denne tilbagegang? Man behøver ikke at være økonomiprofessor for at vide, at det skyldes et svingende og vigende fiskeri, aftagende råstofaktiviteter, fald i turismen og en dalende bygge- og anlægsaktivitet. Der er altså tale om dystre økonomiske udsigter og

mørke skyer over den grønlandske økonomi, som oven i købet vil blive kraftigt forværret, fordi Grønland fra og med oktober i år ikke længere som hidtil vil kunne profitere af den amerikanske militære tilstedeværelse på Thulebasen – hvis den nu indgåede aftale med et amerikansk skuffeselskab ikke annulleres. Det er realiteterne og virkeligheden i dagens Grønland.

Det ligger selvfølgelig fast, at Grønlands Selvstyre har ansvaret for den økonomiske politik og de prioriteringer, der skal træffes af Inatsisartut, Grønlands eget parlament, inden for rammerne af og med respekt for selvstyreloven. Inuit Ataqatigiit agter i dag at stemme for forslaget til vedtagelse fremsat af Inuit Ataqatigiit, SF, Enhedslisten og hr. Uffe Elbæk. Det gør vi, selv om vi mener, at det principielt er upassende, at et lands parlament, i dette tilfælde det danske Folketing, afholder en debat om et andet lands økonomi. Det er vist det, man kalder for indblanding i et andet lands indre anliggender. Men i Inuit Ataqatigiit vil vi gerne både have et ligeværdigt samarbejde og have en god og konstruktiv dialog, og i den ånd deltager jeg i debatten i dag.

Grønlands økonomi er altså hårdt presset, og Inuit Ataqatigiit er derfor også optaget af at igangsætte en række reformer, bl.a. inden for fiskeriområdet, som skal være med til at sikre os indtægter herfra i mange år fremover – ligesom i vores egen regeringsperiode. Reformerne er tvingende nødvendige i Grønland for at kunne bane vejen for en stabil og positiv erhvervsmæssig og økonomisk udvikling, som igen kan fremme investeringslysten i alle sektorer i det grønlandske samfund.

Da Inuit Ataqatigiit var et regeringsbærende parti i Grønland, førte vi en stabil og solidarisk finanspolitik med balance mellem udgifter og indtægter i vores fælles budget, ligesom vi påbegyndte det store reformarbejde, der gerne skulle sikre velfærden i fremtiden. En stærk økonomi er nemlig helt central for opretholdelsen af et solidarisk velfærdssystem i fremtiden. Vi ønsker at sikre, at der også i fremtiden er råd til uddannelse til alle, et stærkt og moderne sygeshusvæsen og et socialt sikkerhedsnet for dem, der er i en situation, hvor de har brug for hjælp. Inuit Ataqatigiit ønsker et samfund med en langt højere grad af selvforsyning og innovation. Det bør der arbejdes meget mere målrettet med, og det bør ske i samarbejde med fiskere, fangere, landmænd og andre innovative producenter.

Vi har altid og hele tiden slået på tromme for et stærkt og bæredygtigt samfund i udvikling. Vi har et fælles ansvar for, at det Grønland, vi overlader til vores børn og børnebørn, er et sundt, solidt, retfærdigt, solidarisk og åbent samfund – et samfund med et stærkt og åbent demokratisk system med plads til alle, som vil bidrage og være med.

Det er ikke til diskussion, at Grønland har brug for nye indtægter, et flerstrengt erhvervsliv og en række reformer på erhvervsområdet og på bolig- og socialområdet – eller med andre ord: økonomisk vækst. Vi må erkende, at vores økonomi er presset. Hvis vi ønsker at bevare vores velfærdsniveau, som det er i dag, helt uden forbedringer, skal vi finde ca. 1 mia. kr. i gennemsnit om året frem mod 2040. Det er en stor udfordring, og det kræver handlekraft.

Kl. 13:13

Inuit Ataqatigiit har altid sigte på en solidarisk finanspolitik, hvilket er årsagen til, at vi har ønsket at indføre progressiv beskatning. Vi står alene med det ønske, men det er alligevel muligt at skabe et mere solidarisk og rimeligt skattesystem end det, vi har i dag. Derfor vil vi fortsætte med at sikre, at de politiske reformer, der er planlagt, alle arbejder mod at forbedre landets velfærdssystem. Det skal bl.a. ske, ved at der skabes bedre rammer for økonomisk vækst. Det økonomiske reformarbejde skal særlig rette sig mod socialområdet, boligområdet og erhvervs- og skatteområdet, hvis det står til os.

Vi er nødt til at sikre, at rammerne for vækst bliver bedre. Generelt kan der være behov for at sænke produktionsomkostningerne der, hvor det er muligt. Derudover er der behov for at revidere af-

skrivningsreglerne. Vi må heller ikke glemme at drøfte formålet med og rollerne for de offentligt ejede selskaber. De udgør en stor andel af vores arbejdspladser i Grønland og sikrer forsyninger til alle dele af landet. Men vi må også evne at tænke nyt. Inuit Ataqatigiit vil derfor fortsætte vores arbejde med at udarbejde ejerskabsstrategier for de offentligt ejede selskaber i Grønland.

Lad mig slutte af med at sige: Der er masser af muligheder i Grønland. Hvis Danmark og Grønland i fællesskab kan gribe det rigtigt an, kan det blive en win-win-situation for alle parter. Derfor er jeg også glad for, at der nu sker noget konkret med det dansk-grønlandske erhvervssamarbejde. Vi modtog i går den danske regerings og naalakkersuisuts rapport om fremme af kommercielt erhvervs-samarbejde mellem Grønland og Danmark. Hos Inuit Ataqatigiit er vi særlig glade for det nye store fokus på samarbejdet om turismen og råstofsektoren. Jeg ser frem til at nærlæse de konkrete anbefalinger fra den rapport.

Der er selv sagt brug for investeringer for at skabe vækst i Grønland igen, men investeringerne kan ikke kun ske med penge fra den grønlandske landskasse. De skal også ske gennem et samarbejde på tværs af landegrænser og gennem fælles investeringer i vækst. En vækstfond for hele rigsfællesskabet vil derfor også være en god start og et oplagt emne at samarbejde om vore to lande imellem og være til gavn for den grønlandske økonomi. Jeg vil derfor til slut spørge statsministeren: Hvad er status på dette område, altså det med vækstfonden?

Kl. 13:16

Første næstformand (Bertel Haarder):

Kort bemærkning fra hr. Søren Espersen.

Kl. 13:16

Søren Espersen (DF):

Jeg tror, dagens mest barokke bemærkning kom fra ordføreren, da han sagde, at diskussionen her i dag er en indblanding i et andet lands indre anliggender. Altså, helt ærligt!

Så vil jeg gerne spørge i den forbindelse: Er afsendelsen af knap 4 mia. dkr. til Grønland hvert år en indblanding i et andet lands anliggender? For så kan vi bare lade være. Og i øvrigt: Er hr. Johan Lund Olsen tilstedeværelse her i Folketinget som valgt på Grønland en indblanding i danske anliggender?

Kl. 13:16

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:16

Johan Lund Olsen (IA):

Det mener jeg ikke. Altså, vi har en grundlov, som Grønland også er omfattet af. Den grundlov trådte jo i kraft for Grønland den 5. juni 1953, og i den grundlov står der, at Grønland er sikret to pladser i det danske Folketing, og at Grønland er en del af riget. Så jeg kan ikke se, at der skulle være noget odiøst i, at et fællesskab, et rigsfællesskab, bidrager til hinanden, økonomisk og menneskeligt.

Kl. 13:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Søren Espersen.

Kl. 13:17

Søren Espersen (DF):

Nej, men jeg vil egentlig også opfordre ordføreren til at moderere det, han sagde. Jeg har forstået, at vi i dag skal have sådan en vældig god tone, og jeg synes altså, at det er udtryk for en rigtig skidt tone at sige i det danske Folketing som et folkevalgt medlem af Folketinget og et meget værdsat medlem, at vi nu er i gang med at blande os

i et andet lands indre anliggender. Jeg må understrege her: Grønland er ikke et land, heller ikke selv om Johan Lund Olsen drømmer om, at det bliver det, eller at det er det.

Skal vi ikke lige holde os til den gode tone, for ellers synes jeg, at det går helt, helt grasset? Jeg er meget optaget af den gode tone, det ved alle jo.

Kl. 13:18

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:18

Johan Lund Olsen (IA):

Tak, det er jeg også meget optaget af. En god tone, god takt og tone. Men vi skal også huske realiteterne. I 1979 fik vi hjemmestyre i Grønland, og efter godt og vel 30 år fik vi selvstyre. Hr. Søren Espersen sad selv sammen med mig i Selvstyrekommissionen, hvor vi aftalte og indførte og blev enige om forslaget til selvstyrelov, der blev vedtaget i det grønlandske parlament og også vedtaget her i Folketinget. Deri står det sort på hvidt, at den økonomiske politik har Grønland selv ansvaret for. Det er et faktum, og det må vi forholde os til.

Kl. 13:18

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Inuit Ataqatigiits ordfører. Og så giver jeg ordet til Siumuts ordfører, hr. Nick Nielsen.

Kl. 13:18

(Ordfører)

Nick Nielsen (SIU):

Tak. Vi er i et fællesskab med hinanden, så jeg synes, det er sundt, og det er også godt, at vi kan diskutere forhold, der vedrører Grønland. Vi skal bare huske, at vi har en aftale, nemlig selvstyreloven, og så diskuterer vi inden for de rammer, vi har aftalt med hinanden.

Når man ønsker at bedømme et lands økonomi, er det naturligt at sammenligne det med andre lande. Det gør bl.a. EU, når de fastsætter konvergenskrav til medlemslandenes økonomier. EU ser på inflationen, hvor det maksimalt tilladte er 1,7 pct. i 2014, og skønnet for Grønland lægger de lige nu på 1,3 pct. EU kræver, at det årlige underskud ikke må være over 3 pct. af BNP. I Grønland forventer vi et underskud på ca. 2,5 pct. af BNP for 2014. EU ønsker, at den offentlige gæld højst må være på 60 pct. af BNP i medlemslandene. I Grønland forventer vi i dag at ligge på omkring 20-25 pct. af BNP.

Jeg nævner dette, for at vi kan få nogle rimelige proportioner ind i denne debat. For på kort sigt er vores økonomiske udgangspunkt i Grønland rigtig fornuftigt. På lang sigt er vi udfordret af en ældrebyrde, altså den samme demografiske udvikling som f.eks. i Danmark. Den udfordring agter den nye grønlandske regering, som jeg forstår det, at tage hånd om.

Vores statsminister og Siumuts leder, Kim Kielsen, meddelte således i sin nytårstale, at der nu skal udarbejdes en holdbarheds- og vækstplan for Grønland. Derudover barsler naalakkersuisut nu også med en grønlandsk budgetlov efter dansk forbillede, en lov, der skal sikre en endnu stærkere styring af det offentlige forbrug. Så reformerne er på vej.

Et centralt emne for Siumut er at få øget vores turisme fremover. Derfor skal vi have udvidet vores lufthavne, havne og hotelkapacitet i hele landet, og vi ser meget gerne et samarbejde med danske investorer om det. Det koster penge at tjene penge, og vi får ikke nye indtægter i Grønland, uden at der først er investeringer.

Derudover har vi iværksat forsøgsfiskeri af flere af de nye arter, der vandrer ind i vores farvande i disse år. Det fiskeri er lovende. Naalakkersuisut vil desuden sikre, at de fisk, vi fanger, fremover i højere grad bliver forarbejdet i Grønland i stedet for i udlandet. Den

værdiforøgelse af produkterne, vi i dag ser ske uden for Grønland, må meget gerne ske hos os selv i fremtiden.

I øjeblikket er den første nye mine i mere end 10 år ved at blive bygget i nærheden af Nuuk, og flere projekter nærmer sig den endelige ansøgning om udnyttelsestilladelse. Det store jernprojekt ved Nuuk er netop blevet overtaget af en kapitalstærk kinesisk investor. Der er absolut ingen grund til at afskrive muligheden for en voksende mineindustri i Grønland, fordi enkelte mineraler nu har en lav pris.

Jeg hilser interessen for Grønland blandt de partier, der har stillet denne forespørgsel, velkommen. Men præmissen for denne debat er desværre ikke rigtig. Grønland har nemlig hverken et dramatisk voksende underskud eller en dramatisk voksende arbejdsløshed. Underskuddet for 2014 bliver betydelig mindre end de tal, der er blevet sendt i cirkulation under valgkampen, og derfor afspejler de ikke årets samlede resultat. Faktisk er arbejdsløsheden nu direkte faldende som følge af naalakkersuisuts indsats det sidste år.

Hvis intentionerne bag denne forespørgsel er, at Folketinget skal være Grønland til gavn, er det nogle andre signaler, vi skal have fremmet, nemlig signaler som dem, der netop er kommet med den nye rapport fra Erhvervs- og Vækstministeriet om kommercielt erhvervssamarbejde mellem Grønland og Danmark.

Kl. 13:23

Det er en rapport, der er baseret på et ligeværdigt samarbejde mellem vores regering i Nuuk og den danske regering, og som peger på ikke mindre end 12 områder, hvor der her og nu kan sættes ind med samarbejde til gavn for rigsfællesskabet. Det er vejen frem.

På lang sigt er vi ligesom andre udfordret af en ældrebyrde, men vi tager vores ansvar på os, og vi er i fuld gang med at gribe ind over for udfordringerne. Det ville være godt, hvis man her i landet fremover brugte energien på at diskutere, hvordan Danmark bedst kan være med til at fremme denne udvikling i Grønland inden for selvstyrets ramme. Jeg tillader mig at læse det forslag til vedtagelse, der er fremsat i forbindelse med denne debat, netop sådan.

Jeg vil til slut også gerne sige, og det er også den forståelse, jeg har i den her debat, at der er en masse tiltag, der er på vej, men vi skal heller ikke glemme, at vi skal have forståelse for hinandens værdier. Vi må jo erkende, at vi er forskellige. Vi har den der forskellighed, og den forskellighed, vi har, skal vi udnytte og have som en styrke. Den del tror jeg vi ofte undervurderer. Det vil være godt, at vi også tager den del med ind i diskussionen. Tak.

Kl. 13:25

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Nick Nielsen, som talte for Siumut. Og så afslutter finansministeren debatten.

Kl. 13:26

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Mange tak for det. Og tak for en, synes jeg, interessant og nyttig debat om de økonomiske problemer, der har meldt sig i Grønland over de senere år. For regeringens vedkommende er det sådan – det prøvede jeg også at understrege i min tale, og det samme gjorde statsministeren – at vi følger den økonomiske situation i Grønland tæt, men at vi jo samtidig respekterer Grønlands ansvar for den økonomiske politik, herunder gennemførelsen af reformer. Og det er da værd at hæfte sig ved igennem en lang debat som den, vi har haft, at der, så vidt jeg kunne lytte mig til, ikke var en eneste ordfører i hele Folketinget, der på noget punkt veg fra den aftale og den arbejdsdeling, der ligger på det punkt.

Det er for mig åbenlyst, at Grønland har store økonomiske udfordringer. Der er som skitseret af mange ordførere langsigtede problemer med en aldrende befolkning med relativt høj arbejdsløshed, et relativt lavt uddannelsesniveau og udsigt til stigende offentlige udgifter parallelt med en svag økonomisk vækst. Derfor er det jo nød-

vendigt at få sikret en balance mellem indtægter og udgifter på kort og især lidt længere sigt, og jeg forstår også, at det er landsstyrets målsætning. Og skal man nå det mål, tror jeg, det er relativt åbenlyst, at det fordrer både strukturelle reformer og nye indtægter. Det er ikke tilstrækkeligt med en af delene for sig selv. Såfremt selvstyret ønsker det, bistår den danske regering meget gerne Grønland, bl.a. ved et samarbejde om erhvervsudvikling på kommercielle vilkår og ved administrativ bistand i forhold til reformer og styring af den offentlige økonomi.

Det er jo sådan, at vi i Danmark i den danske sammenhæng på kryds og tværs af en masse politiske forskelle og diskussioner samlet set faktisk har ganske udstrakte erfaringer med den type reformer og den type politik. Der er gennemført ganske mange reformer i Danmark over de senere år, og der er sat et rammeværk op om den måde, vi laver reformer og udgiftsstyring på i Danmark. Jeg tror også, det er rigtigt, som Venstres ordfører gjorde gældende, at det jo ikke nødvendigvis er noget, der gør en vanvittig populær i første omgang – det er i hvert fald min erfaring – men det nytter jo i det lange løb.

I den forbindelse er situationen jo også i forhold til den del af debatten, der handlede om rimeligheden i overhovedet at rejse det her behov, at vi i en dansk sammenhæng ganske gerne lader vores egne forhold debattere i en lang række fora og lytter til det. Det gælder både indenlands, f.eks. i Det Økonomiske Råd, men jo også udenlands i forhold til OECD, i forhold til IMF og i forhold til EU. Alle steder diskuterer man dansk økonomi, og vi stiller selvfølgelig gerne op med henblik på at lytte til, hvad man har at sige.

Så vil jeg også gerne understrege, at når det gælder danske investeringer i Grønland, tror jeg, det er et vigtigt og fuldstændig grundlæggende princip, at de skal ske på et kommercielt grundlag. Det kan ikke være sådan, at vi prioriterer et statsligt engagement i Grønland på bekostning af det engagement eller de udgifter, vi kan afholde til velfærd i Danmark.

I øjeblikket er det sådan, at regeringens embedsmænd – det gælder også Finansministeriets embedsmænd – er i en aktiv dialog med den grønlandske administration om, hvordan vi kan hjælpe i forhold til de problemstillinger, der er diskuteret, og det håber jeg selvfølgelig der kommer noget frugtbart ud af.

Kl. 13:29

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:29

Finn Sørensen (EL):

Tak til finansministeren. Ministeren mener, at der ikke er en eneste ordfører i debatten i dag, der har lagt op til at afvige fra den arbejdsdeling, vi har, som jo går ud på, at det er den grønlandske regering og det grønlandske Landsting, der bestemmer over Grønlands økonomiske politik.

Men hvad mener finansministeren så om hr. Søren Espersens meget klare, meget firkantede og meget bastante udmeldinger om, at vi, dvs. Folketinget og den danske regering, skal stille krav til Grønland om, hvilken økonomisk politik de skal føre? Det må vel betragtes som en afvigelse fra den arbejdsdeling, vi har vedtaget og aftalt med grønlænderne. Og dem var der altså også en anden ordfører der kunne få øje på – eller et par stykker i hvert fald.

Kl. 13:30

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finansministeren.

Kl. 13:30

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Tak. Altså, det er jo på en måde blevet en del af min politiske skæbne at skulle forsvare andre politikere og andre partiers synspunkter i

ny og næ. Og det er ikke noget, jeg hilser velkommen. Jeg tror, hr. Søren Espersen udmærket kan tale for sig selv og for Dansk Folkeparti, i forhold til hvad der skulle være Dansk Folkepartis opfattelse her.

Jeg hæfter mig ved, at alle ordførere har noteret, at selvstyreordningen meget klart præciserer, hvem der har ansvaret for hvad. Og så vidt jeg har forstået det, står Dansk Folkeparti og hr. Søren Espersen også bag det forslag til vedtagelse, vi sammen har foreslået, og som jo helt klart statuerer, hvordan vi ser på den sag.

Kl. 13:30

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 13:30

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg har ikke noget ønske om, at finansministeren skal forsvare andre politiske partier. Finansministeren inviterede jo selv til det spørgsmål, jeg stillede, fordi finansministeren så klart sagde, at der ikke var en eneste ordfører i dag, der havde lagt op til at afvige fra den arbejdsdeling, vi har aftalt. Det mener jeg hr. Søren Espersen klart gjorde. Det hjælper jo ikke, at han så stemmer for et forslag til vedtagelse, hvor der står noget andet, hvis han i sin egen gøren og laden handler stik modsat. Det var bare det, jeg gerne ville have at finansministeren skulle forholde sig til.

Kl. 13:31

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finansministeren.

Kl. 13:31

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Altså, produktet af Folketingets arbejde i dag på det her punkt er jo et, synes jeg, ganske udmærket forslag til vedtagelse, som jeg glæder mig over at Dansk Folkeparti stiller sig bag, og det gør Dansk Folkeparti så sammen med et meget, meget bredt flertal i Folketinget. Det er jo et forslag til vedtagelse, som udtrykker fuld og hel respekt for, hvordan arbejdsfordelingen mellem Grønland og Danmark er i rigsfællesskabet under selvstyreordningen.

Kl. 13:31

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Annette Vilhelmsen har også en kort bemærkning.

Kl. 13:31

Annette Vilhelmsen (SF):

Tak. Jeg vil spørge finansministeren om den ret store udfordring, der er, med at få skabt balance mellem indtægter og udgifter. Regeringen har – og det ved jeg om nogen – jo selv arbejdet med reformer og forsøgt at få skabt balance mellem indtægter og udgifter.

Hvor ser finansministeren mulighed for, at Danmark kan stille vinden til rådighed, så der kan blive investeret og komme flere og mere varige indtægter ud af f.eks. de levende ressourcer, som der er i Grønland? Og hvor ser finansministeren muligheden for et tættere samarbejde på videnskabs- og forskningsområdet, som jo er noget af det arbejde, der er afsluttet, herunder det arbejde, Minik Rosing var i spidsen for?

Kl. 13:32

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finansministeren.

Kl. 13:32

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Jeg er jo hverken ekspert på forskningsfeltet eller det erhvervspolitiske felt eller ressort. Jeg ved, at der er et ganske levende, aktivt sam-

arbejde imellem mine kolleger og de grønlandske myndigheder på de to felter, og som jeg sagde i mit indledende indlæg, og som det også er blevet nævnt i løbet af debatten, er der i de senere år åbnet en række muligheder for Grønland i forhold til f.eks. Vækstfonden og Eksport Kredit Fonden. Det synes jeg er positivt.

For mit eget vedkommende – altså der, hvor jeg har noget at byde på, og hvor mit ministerium, Finansministeriet, har noget at byde på – handler det jo om at bidrage til at vejlede og hjælpe i forhold til de ting, vi har haft held med i Danmark i de senere år i forhold til at styre de offentlige finanser og gennemføre reformer. Og der er vi jo i den heldige situation, at jeg og fru Annette Vilhelmsen har stået ulasteligt sammen om en stærk, stram styring af de offentlige finanser, indførelsen af en budgetlov og omfattende strukturreformer, der sikrer, at vi har styr på dansk økonomi. Og de erfaringer kan vi selvfølgelig fra Finansministeriets side øse af til vores grønlandske kolleger.

Kl. 13:33

Første næstformand (Bertel Haarder):
Annette Vilhelmsen.

Kl. 13:33

Annette Vilhelmsen (SF):

Ja, og det giver jeg ministeren fuldstændig ret i. Jeg synes, at noget af det, der har været meget positivt, er, at der faktisk er kommet resultater ud af det. Men hvor ser finansministerens så mulighederne?

Vi ved jo, at hvis man skal have et stærkt erhvervsliv og også have stor tryk i samfundet, så er det vigtigt med investeringer – ikke kun i private arbejdspladser, men i hele det sociale område, velfærdsområdet. Det er jo også ganske vigtigt.

Så hvor ser finansministeren muligheden for, at vi fra dansk side kan være med til at understøtte og eventuelt investere, så man også på uddannelsesområdet, sundhedsområdet, infrastrukturområdet, it-området osv. kan nå et niveau, som vil gøre reformer mulige?

Kl. 13:34

Første næstformand (Bertel Haarder):
Finansministeren.

Kl. 13:34

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Jeg tror jo, man skal den anden vej rundt, og det er også det, jeg som minister med fru Annette Vilhelmsen som kollega har erfaret: Har man ikke styr på den hårde del af ligningen, altså at man har styr på økonomien, gennemfører tilstrækkelig med reformer og styrer de offentlige udgifter, ja, så går det først og fremmest ud over det bløde.

I forhold til det her med erhvervsmæssige investeringer tror jeg, at mit bedste råd er at sigte knivskarpt på, at det skal ske på kommercielle vilkår, hvis det skal kunne have en lukrativ fremtid.

Kl. 13:35

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Johan Lund Olsen for en kort bemærkning.

Kl. 13:35

Johan Lund Olsen (IA):

Tak. I min ordførertale nævnte jeg kort den nye rapport, der udkom i går. Det er en rapport udarbejdet af regeringen og naalakkersuisut om fremme af kommercielt erhvervssamarbejde mellem Grønland og Danmark. Jeg havde lejlighed til at læse lidt i den i går aftes, mens jeg fløj fra Grønland og hertil, men jeg var ikke igennem hele rapporten. Der er en række anbefalinger – jeg tror, der er 12 – om det her erhvervssamarbejde mellem Danmark og Grønland.

Man er bl.a. inde på oprettelse af en arktisk låneramme i den nordiske investeringsbank som adgang til kapital fra den europæiske in-

vesteringsbank. Det er også hårdt tiltrængt, for vi mangler jo risikovillig kapital i Grønland. Der er en masse kreative unge i Grønland, som gerne vil igangsætte nogle mineralprojekter, eksempelvis småskalaminerafterforskning og udnyttelse af Grønlands ikkelevende ressourcer i lille skala. Men de mangler kapital.

Så jeg vil gerne spørge finansministeren: Hvilke af de her anbefalinger vil regeringen særlig fremme, således at der kommer lidt mere dynamik i den grønlandske økonomi og bliver tilført mere risikovillig kapital til gavn for Grønland og til gavn for arbejdspladser i Grønland? Tak.

Kl. 13:36

Første næstformand (Bertel Haarder):
Finansministeren.

Kl. 13:36

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Jeg skal blankt tilstå, at den rapport, ordføreren sigter til, og som ordføreren åbenbart først netop har haft lejlighed til at sætte sig ind i, har jeg ikke haft lejlighed til at sætte mig dybt ind i endnu. Det vil vi i givet fald kunne følge op på.

Jeg tror – frit efter min hukommelse – at der i forhold til de to konkrete initiativer, ordføreren henviser til, allerede er aktiviteter i gang. Derudover vil jeg bare generelt gøre gældende – jeg tror, det er det samme svar, som jeg gav til fru Annette Vilhelmsen – at det er meget vigtigt, at vi både fra dansk og grønlandsk side har den helt generelle præmis, når vi arbejder med den her type emner, at det skal kunne bære sig selv kommercielt, hvis det skal have en fremtid, vi tør tro på. Har man det udgangspunkt, er der jo rige muligheder for samarbejde.

Kl. 13:37

Første næstformand (Bertel Haarder):

Vil hr. Johan Lund Olsen spørge igen? Nej. Så siger vi tak til finansministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil finde sted tirsdag den 17. februar 2015.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 113:

Forslag til lov om tillægsbevilling for 2014.

Af finansministeren (Bjarne Corydon).

(Fremsættelse 29.01.2015).

Kl. 13:38

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet. Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen – hvis man kan kalde det det – afsluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Jeg tøver lidt med at gå til næste punkt, fordi der mangler en minister – det er undervisningsministeren. Måske kunne nogen se efter, om hun befinder sig i nærheden.

Der er i øjeblikket ingen forbindelse til regeringen, og derfor bliver jeg nødsaget til at udsætte mødet, som så genoptages om 5 minutter, kl. 13.45. Jeg ved, at man kan komme herover fra Undervisningsministeriet på 5 minutter, så da tror jeg hun er her. Mødet er udsat. (Kl. 13:39).

Kl. 13:47

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 1. behandling af lovforslag nr. L 130:

Forslag til lov om kommunale internationale grundskoler.

Af undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 29.01.2015).

Kl. 13:44

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Mødet er genoptaget.

Forhandlingen er åbnet, og jeg giver først ordet til Venstres ordfører, hr. Peter Juel Jensen.

Kl. 13:45

(Ordfører)

Peter Juel Jensen (V):

Tak, formand. Med lovforslaget får kommunerne mulighed for at oprette internationale grundskoletilbud i kommunalt regi. Derved forbedres kommunernes mulighed for lokalt at styrke indsatsen for at rekruttere højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft og for at tiltrække udenlandske virksomheder. Med lovforslaget får kommunalbestyrelserne stor frihed til at udforme det grundskoletilbud, der bedst stemmer overens med lokale ønsker og behov.

Undervisningen, der efter lovforslaget skal gives inden for børnehaveklassen og 1.-9. klassetrin, skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Undervisningssproget i en kommunal international grundskole skal efter kommunalbestyrelsens bestemmelse være enten engelsk, tysk eller fransk. I faget dansk er undervisningssproget selvfølgelig dansk.

Kommunale internationale grundskoler optager undervisningspligtige børn af udlændinge, der har midlertidigt ophold her i landet på grundlag af beskæftigelse, hvis forældrene ønsker dem optaget i skolen. Hvis det ikke er muligt at imødekomme alle ønsker om optagelse i skolen, sker optagelse efter objektive kriterier, f.eks. afstands- eller søskendekriterier, der er fastsat af kommunalbestyrelsen. Hvis der er ledig kapacitet på en kommunal international grundskole, kan der også optages danske børn og andre udenlandske børn, der bor eller opholder sig her i landet.

Den bærende tanke i forslaget er at styrke kommunernes og virksomhedernes evne til at tiltrække højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft og tiltrække udenlandske virksomheder. Men jeg indrømmer da også gerne, at såfremt en kommune vil bruge denne mulighed til at tage konkurrencen op med en allerede eksisterende friskole med samme tilbud, så kommer vi altså efter den kommune. Den mulighed, vi i dag giver kommunerne, forventer vi at man udvikler lokalt i samarbejde med alle gode kræfter og med respekt for de eksisterende tilbud.

Derfor bliver det også noget af det, vi fra Venstres side vil holde skarpt øje med. Venstre støtter lovforslaget.

Kl. 13:47

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Alex Ahrendtsen.

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak for det. Venstre er jo et borgerligt parti, og Venstre er også tilhængere af at støtte og styrke friskolerne og privatskolerne. Ordføreren har sikkert også læst høringssvarene og høringsnotatet, og der fremgår det jo meget klart, at alle friskoleforeninger og alle privatskoleforeninger er stærkt kritiske over for dette lovforslag. Og hvorfor er de så det?

Det er de, fordi de synes, at det, der foregår, er konkurrenceforvridende. For elever på en kommunal international skole kommer til at gå gratis, mens elever på internationale skoler skal betale. Hvordan forholder ordføreren sig til denne kritik, især set i lyset af at Venstre er et borgerligt parti?

Kl. 13:48

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:48

Peter Juel Jensen (V):

Tak. Jeg er glad for spørgsmålet. Ja, Venstre er et borgerligt parti, og Venstre er også et parti, der hylder mangfoldighed. Hvis nogle forældre gerne vil have et anderledes skoletilbud end det, som tilbydes fra statens side, jamen så skal der være mulighed for at lave en friskole. Det står vi fuldstændig bag ved.

Men vi anerkender altså også, at der er egne af landet, hvor der ikke er den her type skoler, og dermed står kommunerne væsentlig ringere i forhold til at kunne tiltrække udenlandske virksomheder og udenlandsk arbejdskraft, der kan være med til at sikre et skattegrundlag.

Derfor sagde jeg også i min ordførertale, at vi holder skarpt øje med, at kommunerne spiller med de allerede eksisterende tilbud.

Kl. 13:49

Første næstformand (Bertel Haarder):

Alex Ahrendtsen.

Kl. 13:49

Alex Ahrendtsen (DF):

Ordføreren accepterer altså, at kommunerne kan konkurrenceforvride. Hvordan forholder ordføreren sig til, at Friskoleforeningen mener, at man kun ser et behov i en til tre kommuner i landet – maksimalt.

Kl. 13:49

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:49

Peter Juel Jensen (V):

Tak. Jeg kan jo ikke lide tanken om, at det her på nogen måde kan bruges, så det virker konkurrenceforvridende. Det er også derfor, jeg siger, at det er noget, vi holder skarpt øje med. Kommunerne har fået en yderligere frihedsgrad, således at de kan være med til at mætte efterspørgslen på de her skoletilbud og sikre, at der kan tiltrækkes højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft, der kan være med til at skabe vækst og beskæftigelse i Danmark. Den tankegang burde Dansk Folkeparti, som også er et borgerligt parti, også gå ind for, så jeg synes, at vi i fællesskab skal sætte det her skib i søen.

For det her kan jo være afgørende for, at en dansk kommune har evnen til at tiltrække udenlandske virksomheder, der kan være med til at sikre et højere skattegrundlag og dermed vækst og beskæftigelse.

Så jeg vil da opfordre Dansk Folkeparti til at springe med på det her lovforslag, så vi i fællesskab kan sikre, at det bliver udmøntet på

en måde, så det skaber glæde hele vejen rundt, opfylder intentionerne i lovforslaget og ikke bliver misbrugt.

Kl. 13:53

Kl. 13:50

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Og så giver jeg ordet til Socialdemokraternes ordfører, fru Annette Lind.

Kl. 13:50

(Ordfører)

Annette Lind (S):

Fra socialdemokratisk side – og jeg taler også på vegne af Det Radikale Venstre – er vi rigtig glade for forslaget her, som gør livet lidt lettere for vores kommuner, der sammen med os herinde på Christiansborg arbejder for at skabe vækst, udvikling og arbejdspladser i hele landet.

For det er jo netop forslagets indhold, at det bliver nemmere for vores kommuner, som på baggrund af lokale behov og ønsker selv kan vælge at oprette en international grundskole. Det er et godt redskab, hvis man skal kunne tiltrække udenlandsk ekspertise og udenlandske virksomheder til lokalområdet. I dag er det jo allerede sådan, at der i privat regi kan oprettes grundskoletilbud med internationale linjer, men det er ikke det samme, som at de netop findes i den pågældende kommune, eller at der er pladser nok.

KL vurderer også, at behovet vil stige i de kommende år, og derfor er det kun godt, at vi med forslaget her giver kommunerne en ny mulighed, hvis de selv ønsker det, til at oprette en kommunal skole med enten fransk, engelsk eller tysk som undervisningssprog. Med hensyn til dansk er det selvfølgelig sådan, at sproget dansk skal bruges i faget dansk.

Det er et forslag, som vil gavne hele landet. Det er jo nemlig sådan, at vores virksomheder, der bruger højtuddannet udenlandsk arbejdskraft, er fordelt rundtomkring i vores land, og med forslaget her kan man fremover vælge at imødekomme lokale behov for, at der også er en skole til de børn, som midlertidigt bor i området, fordi deres forældre arbejder på en lokal virksomhed. Det er ganske snusfornuftigt, at vi åbner op for den her mulighed, og Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre støtter derfor forslaget og ser frem til udvalgsarbejdet.

Kl. 13:52

Første næstformand (Bertel Haarder):

En kort bemærkning fra hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 13:52

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak. Socialdemokraternes tidligere folkeskoleordfører Troels Ravn har jo tidligere udtalt sig om internationale skoler, og det gjorde han til Venstres tidligere ordfører Karen Ellemann, som efter indgåelsen af aftalen ønskede internationale skoler. Og der svarede Troels Ravn jo meget ærligt, at det ville være forligsbrud.

Nu har Socialdemokraterne så sammen med regeringspartneren fremsat dette lovforslag, og mit spørgsmål til den nye ordfører på området skal så være, om hun deler Troels Ravns opfattelse, altså at det vil være forligsbrud at fremsætte forslag om internationale skoler efter indgåelsen af skoleaftalen.

Kl. 13:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:53

Annette Lind (S):

Det her er et kommunalt tilbud uden for folkeskoleloven. Der er ikke nogen tvivl om, at det her ikke er forligsbrud.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Alex Ahrendtsen.

Kl. 13:53

Alex Ahrendtsen (DF):

Det er jo meget interessant, hvad der bliver svaret her. Hvis vi ser på høringssvarene, kan vi se, at man kan oprette disse kommunale internationale skoler i en eksisterende folkeskolebygning, hvis der er ledige lokaler. Hvordan kan det så ikke hænge sammen med folkeskoleloven, folkeskoleaftalen? Det vil jeg gerne have et svar på.

Kl. 13:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:53

Annette Lind (S):

Det her bliver selvstændige skoler med en selvstændig ledelse. Det her bliver skoler, som bliver drevet ud fra de rammer, som kommunerne nu sætter. Det ligger uden for folkeskoleloven; det ligger uden for, hvad der ellers er af love for folkeskolen.

Kl. 13:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Socialdemokraternes ordfører. Så går vi til Dansk Folkepartis ordfører, hr. Alex Ahrendtsen. (*Annette Vilhelmsen går på talerstolen*). Der er desværre ikke plads til to på talerstolen. Værsgo.

Kl. 13:54

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Sikke en ivrighed. Jeg troede ikke, vi havde fået et nyt medlem i Dansk Folkeparti!

Regeringen har med dette lovforslag opsagt folkeskoleforliget.

Det er praksis i Folketinget, at forligsparter kan anse forliget for opsagt, hvis man fremsætter beslutningsforslag eller lovforslag i salen om emner, der er indgået forlig om, og dette er tilfældet her.

Internationale skoler var en del af folkeskoleaftalen, og Dansk Folkeparti sagde klart, at vi kun ville indgå en aftale om folkeskolen, hvis afsnittet om internationale skoler røg ud af aftalen. Man kan bare gå tilbage og se på de tidligere aftaleudkast, bl.a. fra maj 2013, hvor der optræder internationale skoler i afsnit 2.8, og det blev taget ud, hvilket forligsparterne anerkendte. Efterfølgende har Socialdemokraternes tidligere folkeskoleordfører over for TV 2 klart tilkendegivet, at det var forligsbelagt stof, da man ytrede ønske om internationale skoler.

Lad mig også henvise til, at regeringen ønskede at gøre internationale grundskoler til en del af vækstforhandlingerne. Men vores ordfører, Martin Henriksen, mindede om, at det var forligsbelagt stof, hvilket alle godtog, hvorefter det blev pillet ud af forhandlingerne.

I Dansk Folkeparti er vi grumme kede af, at regeringen har opsagt folkeskoleforliget. Vi vil gerne forblive i forliget, men kan bare konstatere, at nu er det opsagt. Det vil betyde, at alle forligsparter er fritstillet, når det gælder folkeskoleaftalen. Vi vil efter valget benytte os af denne frihed med henvisning til nærværende lovforslag, hvis vi kommer i en position, hvor vi kan tillade os det, og det er jo ikke godt for folkeskolen. Vi har lovet hinanden, at den skulle have ro.

Efter et valg kan et nyt flertal med simpelt flertal gennemføre, hvad man ikke kunne indtil i dag, og jeg kan komme i tanke om mange ting, man kunne finde flertal til, medmindre regeringen sadler om og tager lovforslaget af bordet, og det kan den nå endnu.

Til vores borgerlige samarbejdspartnere vil jeg sige, at det fortsat er skuffende, at man på den måde omgår en vigtig samarbejdspart-

ner. Det vil ikke gøre det lettere for nogen af os i den kommende folketingsperiode.

Kl. 14:00

Regeringen forsvarer sig med, at det ikke er forligsbrud, fordi loven laves uden om folkeskoleloven. Så er det godt nok mærkeligt, at der i lovforslaget mange gange henvises til folkeskoleloven, f.eks. i § 3, stk. 3, hvor der henvises til folkeskolelovens § 38, eller § 6, stk. 2, hvor der henvises til folkeskolens regler om formål, kompetencemål osv. osv. Jeg skal ikke læse alle disse henvisninger op. Jeg tror, at man har forstået meningen.

Helt besynderligt er det, at de kommunale internationale skoler skal indgå i kvalitetsrapporten, som kommunalbestyrelsen hvert andet år skal udarbejde på folkeskoleområdet jævnfør folkeskolelovens § 40.

Det fremgår også af et høringsnotat, at eventuelle ledige lokaler på en folkeskole kan benyttes, under forudsætning af at der er en klar institutionel adskillelse mellem den kommunale internationale grundskole og folkeskole. Kan man virkelig ikke se, at dette område i høj grad er forligsbelagt stof?

Lad mig understrege, at DF ikke er imod internationale skoler som sådan. Vi er tilhængere af, at fri- og privatskoler kan oprette internationale skoler og linjer og gerne i samarbejde med erhvervslivet. Det sidste kniber det med. Dansk erhvervsliv har udviklet en kontanthjælpsmentalitet, der bevirker, at man vil have det offentlige til at betale for alt. I dette tilfælde for højt betalte udenlandske medarbejders børn skolegang og vel at mærke medarbejdere, som er vant til at betale i dyre domme uden for Danmark.

Vi har svært ved at se, at arbejdsmand Hansens skattepenge skal betale for, at en højt betalt udenlandsk medarbejders børn kan gå gratis i skole. Men meningen er måske snarere at få udenlandske medarbejdere med lave lønninger til landet, så de kan fungere som løntrykkere.

Hertil kommer, at de kommunale internationale skoler ikke lever op til IB-standarden, hvilket bevirker, at de udenlandske medarbejders børn ikke kan træde ind i en IB, når de forlader Danmark igen.

Vi har også bemærket, at Danmarks Privatskoleforening, private gymnasier, Dansk Friskoleforening, Foreningen for Kristne Friskoler, Lilleskolerne og også de tyske i Nordslesvig, Efterskoleforeningen og Frie Skolers Lærerforening kritiserer lovforslaget, fordi 1) man vurderer, at der kun er behov i 1-3 kommuner, 2) fordi det kan være konkurrenceforvridende over for privat- og friskoler, 3) fordi undervisningen bliver gratis, 4) fordi tilsynet er mangelfuldt i forhold til friskoletilsynet og 5) fordi internationale fri- og privatskoler kan dække behovet.

Som så ofte før er det Dansk Folkeparti, der står alene over for den forenede internationale front i Folketinget. Vi stemmer imod og anser lovforslaget for forligsbrud, og det er vi godt nok kede af.

Kl. 13:59

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra fru Merete Riisager.

Kl. 13:59

Merete Riisager (LA):

Tak. Det her er jo en yderst interessant drejning. Det er bare lige for helt at forstå det, for det kan være, jeg er lidt langsom i opfattelsen: Betragter Dansk Folkeparti sig ikke længere som en del af folkeskoleforliget?

Kl. 14:00

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Alex Ahrendtsen (DF):

Vi betragter os som en del af forliget. Det er regeringen, der nu med dette lovforslag har opsagt det. Vi ser gerne, at regeringen tager det her lovforslag af bordet, så vi fortsat har et forlig. Det er normal praksis i Folketinget, at når man fremsætter beslutningsforslag eller lovforslag på et område, hvor der er indgået forlig og aftale, anses det for at være opsagt. Det er bare det, vi stilfærdigt påpeger.

Kl. 14:00

Første næstformand (Bertel Haarder):

Merete Riisager.

Kl. 14:00

Merete Riisager (LA):

Det forstår jeg godt, og jeg kan fuldstændig følge ordførerens beskrivelse af begivenhedernes gang. Og uagtet indholdet af det lovforslag, vi nu behandler her, er det jo rimeligt, at betragte det som et brud på forliget. Men jeg skal bare lige høre: Er der andre dele af det forlig, der ligger, som Dansk Folkeparti ønsker at tage op igen, når nu man betragter folkeskoleforliget som værende opsagt?

Kl. 14:01

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:01

Alex Ahrendtsen (DF):

Efter valget kan vi jo tage hvad som helst op. Alle parter står jo frit, når en regering har opsagt et forlig. Jeg kan godt komme i tanker om en hel masse ting, og jeg tror også, at fru Merete Riisager kan komme i tanker om nogle ting, selv om hun ikke er med i forliget. Jeg tror også, De Konservative har nogle ønsker på det område.

Jeg er egentlig lidt ked af, og jeg tror også, det er skidt for regeringen, at vi nu kommer til at stå så frit. For det vil jo betyde, at nogle af de ting, som regeringen har kæmpet hårdt for, kan vi begynde at kigge på, altså ting, som de borgerlige ikke har været så glade for. Og regeringen ved godt, hvilke ting det er.

Jeg skal bare endnu en gang opfordre regeringen til at tage det her lovforslag af bordet af hensyn til folkeskoleaftalen og af hensyn til børnene og den ro, som folkeskolen egentlig skal have.

Kl. 14:01

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så er det Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Annette Vilhelmsen.

Kl. 14:02

(Ordfører)

Annette Vilhelmsen (SF):

Tak for det. Det lovforslag, vi behandler nu, er jo et lovforslag, som er en konsekvens af, at vi lever i globaliseret verden. Vi har brug for at kunne tiltrække kvalificeret udenlandsk arbejdskraft, forskere, kunstnere m.m., og vi har brug for, at de kan komme til Danmark og være med til at udvikle på højt internationalt niveau. Hvis vi vil tiltrække kvalificeret udenlandsk arbejdskraft og ikke mindst tiltrække udenlandske virksomheder og videnspersoner, er det derfor helt afgørende, at vi kan tilbyde rammer, som faktisk kan sikre et velfungerende hverdagsliv for nogle personer, der kommer til Danmark mere eller mindre varigt.

Det er ikke nok at lokke med gode lønninger og arbejdsvilkår. Vi skal også skabe uddannelsesmuligheder og livsmuligheder for hele familien, når de flytter til Danmark. Hvis vi ikke gør det, kan det påvirke incitamentet til at flytte til Danmark, og det kan jo skade

mangfoldigheden og til syvende og sidst skade dansk erhvervsliv. Det er der ikke nogen der kan være interesseret i.

De kompetencer og det, som eleverne lærer ved at gå på en international skole, er kompatibelt med den viden og de kompetencer, som de får på andre internationale skoler rundt i verden, og derfor er det af stor betydning for tiltrækningen af kvalificeret arbejdskraft, som ofte er folk, som skifter job og skifter land hyppigt.

Når det er sagt, skal det pointeres herfra, at den her måde at lov-give på ikke må blive en glidebane henimod at opdele folkeskolen for at pleje private interesser. Internationale skoler er blot et supplement på linje med andre initiativer.

Det er fuldstændig korrekt – det er også blevet nævnt heroppe fra – at vi har en folkeskolelov, og vi har en lov, der gælder for frie skoler og privatskoler, og nu får vi så med lovforslag nr. L 130 en lov, som ligger ved siden af folkeskoleloven; uden for folkeskoleloven.

Det synes jeg vi skal følge meget nøje, og jeg vil anbefale, at der bliver lavet evalueringer af det her initiativ. For det er fuldstændig korrekt, at da det ikke var muligt i folkeskoleforligskredsen at få opbakning til, at kommuner i regi af folkeskolen kunne få en hjemmel til at oprette internationale skoler under folkeskoleloven, så er det her en måde at sidestille på. Det er en glidebane, og vi skal være ualmindelig opmærksomme på, hvordan det kan påvirke de andre skoleformer.

Det, som er vigtigt med de internationale skoler, når vi igen tager udgangspunkt i børnene, er, at det skal være et godt tilbud også til danske børn med tosprogede forældre, hvis det viser sig, at de internationale skoler ikke kan fyldes op med børn, som kommer hertil og går på skolerne, altså dem, som skolerne sådan set er skabt til. Så skal det være muligt, hvis kommunen kan godkende det, at de børn så kan optages på de her skoler, hvor indlæringen kan foregå på modersmålet.

Det, der er centralt her, er, at udgifterne påhviler kommunalbestyrelserne. Det er skoler, der fungerer uden forældrebetaling. Der kan ikke opkræves forældrebetaling, men der kan på vilkår som i folkeskolen opkræves betaling til SFO.

Vi er stiltfærdigt positive over for forslaget, men jeg vil meget gerne pointere, at vi vil følge udviklingen i sagen meget nøje, fordi det er en lov, som ekstraordinært vedtages uden om folkeskoleloven. I den bedste af alle verdener skulle der have været så stor imødekom-menhed i folkeskoleforligskredsen, at det her tilbud også kunne have været oprettet i regi af folkeskolen. Det var ikke muligt. Vi har rigtig gode initiativer i øvrigt under folkeskoleloven med profilskoler, og vi har allerede også nogle gode muligheder i de frie private skoler. Men her var det så ikke muligt at nå frem til det.

Jeg vil lige gøre opmærksom på én forskel, før jeg afslutter og siger, at vi tilslutter os forslaget. Der er en lille forskel i formålspara-graffen for folkeskolen og så formålet med det her, der knytter sig til de internationale skoler.

Folkeskolelovens formålsparagraf afsluttes med, at formålet er åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Den del er ikke med i det her, men derfor vil jeg alligevel have en forventning om, at det er det, som de internationale børn og unge mødes med, når de møder en skole i Danmark. Vi tilslutter os forslaget.

Kl. 14:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Kort bemærkning fra hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 14:06

Alex Ahrendtsen (DF):

Det er jo altid rart, når en socialist vil gavne dansk erhvervsliv, det skal ordføreren da have tak for. Hun vil samtidig sikre rammer for de her udenlandske medarbejders børn, og derfor støtter hun lovfor-slaget. Men det kan man jo allerede gøre i dag. Frie og private skoler

kan oprette internationale linjer og skoler, hvilket Dansk Folkeparti også støtter.

Jeg ved, at ordføreren kommer fra Fyn, hvor der er mange friskoler, og at ordføreren også er en fortaler for friskolerne og går ind for friskolerne og derfor har sagt det mange gange. Gør det så ikke noget ved ordføreren, når hun læser høringssvarene fra friskolefor-eningerne og privatskoleforeningerne, som virkelig kritiserer det her forslag skarpt, fordi det udsætter dem for ulige konkurrence? Hvad er ordførerens holdning til den skepsis?

Kl. 14:07

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:07

Annette Vilhelmsen (SF):

Jo. Jeg vil lige aflive en myte: Jeg ved simpelt hen ikke, om vi skal tilbage til tiden før Jellingstenene, før man som socialist ikke var op-taget af, at der var en bæredygtig vækst i samfundet, at der var jobs, at der var muligheder for at leve. Det er simpelt hen en meget gam-meldags tænkning, må jeg sige, og vi har om nogen været optaget af, at der er fremdrift herhjemme, og at der er et internationalt udsyn.

Jeg synes, det er en lidt underlig drejning, som hr. Alex Ahrendt-sen kommer med her. For havde Dansk Folkeparti reelt ønsket det ud fra en god borgerlig tankegang, som jeg forventer at Dansk Fol-keparti repræsenterer, så havde man jo gjort det muligt i folkeskole-regi at sidestille folkeskolen, som vi kender den i dag, og implicit at kunne give kommunerne mulighed for i regi af folkeskoleloven også at kunne lave internationale skoler, sådan at vi havde bevaret en fol-keskole og en fri- og en privatskole.

De to skoleformer er begge meget vigtige for, at man egentlig kan sige, at vi lever op til grundlovens § 76. Der er jo frit skolevalg, vi har ikke skolepligt, vi har undervisningspligt. Men det har Dansk Folkeparti ikke ønsket.

Det skal jeg stort beklage, men så er intentionen i forhold til de børn, der kommer hertil, at de også har mulighed for at kunne klare sig, hvis de rejser med forældrene videre. Det synes jeg at vi har en forpligtelse til.

Kl. 14:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Alex Ahrendtsen.

Kl. 14:09

Alex Ahrendtsen (DF):

I Dansk Folkeparti tror vi jo på, at danske skatteyderpenge skal gå til en folkeskole, hvor der bliver undervist på dansk og ikke på alle mu-lige andre sprog. Det er jo den afgørende forskel mellem os og re-sten her i salen.

Så nævner ordføreren, at selve lovforslaget er en glidebane. Det er rigtigt, og det er jo en glidebane ved en kløft, for når man ender på den, ryger man hele vejen ned. Og det er det, der er ved at ske.

Lovforslaget er jo forligsstof, ordføreren har selv været inde på, at det var en del af forhandlingerne. Giver ordføreren ikke Dansk Folkeparti ret i, at det her egentlig er forligsstof, og at man slet ikke kan fremsætte sådan et lovforslag, hvis man er oprigtig og husker de forhandlinger, der foregik? Jeg ved godt, at ordføreren ikke var med det meste af vejen – men alligevel.

Kl. 14:10

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:10

Kl. 14:12

Annette Vilhelmsen (SF):

Nej, det er jeg ikke enig i. Jeg har netop redegjort for det og sagt, at det var et ønske fra en stor del af forligskredsen, at det blev muligt at lave internationale skoler i regi af folkeskoleloven. Så har Dansk Folkeparti en ideologisk kamp mod andre sprog, og der må jeg altså sige, at uanset hvad, så er dansk et meget lille sprog, og skal det være muligt for børn at vokse op i Danmark – børn, der kommer hertil og skal være her 1, 2 eller 3 år og så skal videre – så er det sådan set afgørende vigtigt, at de får mulighed for at kvalificere sig på deres modersmål også i en skolemæssig sammenhæng.

Men det var Dansk Folkeparti ikke interesseret i, og der må man jo bare sige, at det er en ideologisk uenighed. Vi er meget åbne over for mangfoldighed, men vi er også meget optaget af, at børn – alle børn – skal have lov til at udvikle sig på deres modersmål og blive så dygtige som overhovedet muligt. Og så er jeg for øvrigt meget glad for, at nogle af de forskere, vidensarbejdere og kunstnere – på alle mulige niveauer – som kommer hertil, også bidrager til statskassen og betaler skat. Det må vi da trods alt også hilse velkommen, når det sker.

Kl. 14:11

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Peter Juel Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:11

Peter Juel Jensen (V):

Tak, og tak for ordførertalen. Jeg har først en kommentar, og så har jeg et spørgsmål til ordføreren.

Jeg synes, det er fremgået flere gange af debatten her i salen om det her punkt, som om udenlandsk arbejdskraft, der arbejder i Danmark, ikke betaler skat i Danmark. Selvfølgelig betaler man skat i Danmark, når man arbejder i Danmark. Det var lige en misforståelse. Så det er altså ikke hr. og fru Jensen, der kommer til at finansiere det her alene.

Derudover kan jeg forstå på ordføreren, at ordføreren måske var – jeg vil ikke sige kritisk – jeg vil sige sådan lidt betænkelig ved dele af det her lovforslag og ligesom Venstre var meget opsat på, at det her kom til at virke efter hensigten.

Skulle ordføreren sammen med mig så ikke foreslå resten af de partier, som agter at stemme for det her, at vi indbygger en revisionsklausul, således at vi hiver den her lov frem om x antal år, som det nu passer, og så kigger vi på, om den er kommet til at opfylde og mætte det behov, som den var tiltænkt at mætte?

Kl. 14:12

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:12

Annette Vilhelmsen (SF):

Jo, og det synes jeg oven i købet ville være ganske fornuftigt generelt, når vi fremsætter nye lovforslag, altså at vi følger det tæt, og at vi selvfølgelig også hele tiden er opmærksomme på, om det opfylder det formål, det har. Så vi kan jo eventuelt i forbindelse med udvalgsbehandlingen af lovforslaget gå ind og se på at få skrevet ind, at der skal være en evaluering om et vist antal år. Det tror jeg ville være ganske fornuftigt, og vi bliver forhåbentlig også klogere på det her.

Så vil jeg bare lige sige: Det var ikke mig, der udtalte, at der ikke blev betalt skat, altså at det skulle være hr. og fru Jensen, der betalte skat til andre folks børn. Det er ikke korrekt – tværtimod – og det er ikke mig, der har sagt det.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Peter Juel Jensen.

Kl. 14:12

Peter Juel Jensen (V):

Bortfalder.

Kl. 14:13

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Så er det fru Merete Riisager, idet jeg forstod, at SF's ordfører også talte for Det Radikale Venstre. Nej, det gjorde Socialdemokraterne. Under alle omstændigheder er det nu fru Merete Riisager, der taler for Liberal Alliance.

Kl. 14:13

(Ordfører)**Merete Riisager (LA):**

Tak. Jeg nøjes med at tale for mig selv i dag.

Vi behandler nu L 130 om internationale kommunale grundskoler. I Liberal Alliance er vi meget optaget af internationalisering i hele uddannelsessektoren, og vi mener, at der er mange muligheder for at skabe et bedre udsyn i forskellige dele af uddannelsessektoren. Således også i grundskolerne, og vi ser gerne, at man åbner nye muligheder som den, der ligger på bordet i dag.

Det, som vi ikke er så positive over for ved det forslag, der ligger her, er, at man har lavet det på en sådan måde, at de fælles rammevilkår for den samlede grundskole er noget skæve. Det vil sige: I dag har vi jo altså internationale grundskoler, som er private, og de stilles ringere med det her forslag, sådan at der altså kommer en unfair konkurrence.

Det udmønter sig bl.a. ved, at kommunale skoler kan oprettes på alle tidspunkter af året, hvorimod de private skal indrapporteres den 15. august året før. Der er endda en lang række vilkår, hvor de private skoler stilles ringere. Der er mindre fleksibilitet i forhold til elevsammensætning, og det er også sådan, at kommunerne kan tilføre midler til kommunale internationale skoler uden om den eksisterende ramme, hvilket igen stiller de private skoler ringere.

Så vi mener altså, at det forslag, der ligger på bordet, burde have været gennemgået ud fra sådan en overordnet betragtning af, hvordan det står til med grundskolen som sådan i Danmark, og hvordan vi sikrer, at der bliver en sund balance, og at man ikke bare flytter de elever, der i dag er på velfungerende private internationale grundskoler, over i den kommunale ramme.

Det, vi må være optaget af, er, at der er de bedst mulige tilbud, at der er en sund konkurrence imellem de forskellige skoleformer, og at rammesætningen altså er mere ligeligt fordelt end det, der ligger i det her forslag.

Så vi stiller os en lille smule undrende over for den måde, forslaget er udformet på. Vi er jo positive over for hensigten, men vi kommer altså ikke til at ramme den grønne knap og nok heller ikke den røde. Vi ser en mulighed for at diskutere det her, og vi ser meget gerne, at man laver nogle justeringer, så der kommer et bedre lovforslag på bordet.

Så vil jeg tillade mig at sige, nu jeg står her, at vi selvfølgelig synes, at det er meget, meget interessant, at Dansk Folkeparti med det her lovforslag betragter hele folkeskoleforliget som værende opsagt. Det er en helt ny situation, som vi ser frem til at de andre partier også forholder sig til. Det er jo sådan, at folkeskolen generelt er ekstremt presset i øjeblikket af de mange, mange forandringer, der ligger i den samlede folkeskolereform.

Man slås lige nu derude med arme og ben, og det er rigtig svært at få mulighed for at holde fokus på kernefagligheden. Der er så me-

get støj med den her reform, så det simpelt hen bliver for svært at holde skole.

Derfor ser vi med glæde på den udvikling, som Dansk Folkeparti her skitserer, og vi glæder os til at høre, hvad de andre partiers holdninger er til det, og til at vi sammen kan prøve at kigge på, hvordan folkeskolen kan få noget mere luft til at bedrive skole. Tak.

Kl. 14:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Alex Ahrendtsen for en kort bemærkning.

Kl. 14:17

Alex Ahrendtsen (DF):

Burde Liberal Alliance ikke stemme nej til dette forslag? For som det fremgår af høringssvarene fra privatskolerne, er de jo grumme kede af det. Forslaget er jo konkurrenceforvridende, i og med at eleverne i kommunale internationale skoler kommer til at gå gratis i skole.

Vi ved jo, at Liberal Alliance er et liberalt parti – det hævder de i hvert fald selv – og dermed også støtter det private initiativ. Det her er jo snarere Socialistisk Internationale, så burde Liberal Alliance ikke stemme nej til forslaget?

Kl. 14:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:18

Merete Riisager (LA):

Spørgsmålet for et liberalt parti er jo, om man her skal stemme nej og glæde sig over intentionen, eller stemme ja og så prøve at få rettet op på det. Det er helt ærligt et dilemma – der findes jo dilemmaer i politik. Men vi er også optaget af, at der bliver givet nogle frihedsgrader til de kommunale skoler. Det er jo en liberal kernesag, og det er da også det, der ligger i det her forslag. Vi er meget kede af den måde, det er blevet udformet på, og vi synes, det er lidt klodset, at man ikke har taget de private grundskoler mere i ed og lyttet til dem, sådan at man kunne have fået lavet en bedre rammesætning af lovforslaget.

Kl. 14:18

Første næstformand (Bertel Haarder):

Alex Ahrendtsen.

Kl. 14:18

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg skal selvfølgelig ikke anbefale, hvad Liberal Alliance skal gøre hernede i Folketingssalen, men jeg vil opfordre ordføreren til lige at gå hjem og tale med sin gruppe en gang til og i mellemtiden tage en snak med friskoleforeningerne.

For de siger meget klart i deres høringssvar, at de er imod det, og at de synes, det er et dårligt forslag, og at man skal stemme nej – de siger ikke, at man skal stemme nej, men det ligger nærmest i høringssvarene.

Så min opfordring skal egentlig bare være, at Liberal Alliance genfinder sit liberale hjerte og stemmer nej.

Kl. 14:19

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:19

Merete Riisager (LA):

Det er jo altid rigtig rart med gode råd fra hr. Alex Ahrendtsen. Dem lytter jeg gerne til. Men i forhold til at bedrive liberal politik er det

klart, at der lytter jeg mere til de egentlig liberale politikere i mit eget parti.

Som sagt ser vi gerne flere frihedsgrader til kommuneskolerne – meget gerne. Vi er også optaget af, at der er en fair konkurrence mellem de forskellige. Og det er et dilemma. Vi er ærgerlige over, at en god intention er blevet udformet på den her lidt klodsede måde.

Kl. 14:19

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Så er det den konservative ordfører, hr. Daniel Rugholm.

Kl. 14:19

(Ordfører)

Daniel Rugholm (KF):

Tak for det. At kommunerne nu med det her lovforslag får mulighed for at oprette internationale grundskoletilbud synes vi er et godt initiativ – endda et nødvendigt initiativ i en globaliseret verden. Vi har allerede internationale skoler i privat regi, og mange af dem fungerer rigtig godt. Nu kommer kommunerne så med dér, hvor der er potentiale for det.

Der er områder i landet, hvor der er en meget høj koncentration af internationale virksomheder eller danske virksomheder med mange internationale medarbejdere. I de områder vil det her lovforslag styrke mulighederne for både at bevare, men også tiltrække både virksomheder og arbejdskraft.

Hvis der er ledig kapacitet, vil kommunerne også kunne optage danske børn på skolerne, og det vil i nogle tilfælde uden tvivl være en god mulighed for nogle forældre, som måske har fravalgt den kommunale skole til fordel for f.eks. en international privatskole. Jeg er ikke i tvivl om, at der for nogle kommuner vil være mulighed for at trække ressourcestærke familier tilbage til det kommunale skoletilbud igennem nogle af de her internationale grundskoler.

I min vennekreds har jeg flere par, der har boet og arbejdet i udlandet, f.eks. i USA, Frankrig, Dubai eller Kina. De har haft deres børn i internationale skoler. Nogle af dem er så vendt hjem til Danmark i perioder, måske i et par år, og der var det helt naturlige valg for dem, at børnene i de perioder skulle fortsætte i en international skole. Der var bare ingen kommunale tilbud, og derfor måtte de i flere tilfælde fragte børnene rigtig langt, for at de kunne komme i et privat tilbud. Det gælder også for familier, der har boet i udlandet, og som måske mere permanent er vendt hjem til Danmark.

Jeg ved, at kommunerne byder det her velkommen, og det samme gør mange af de større internationale virksomheder og en del både danske og internationale familier. Det forbedrer vores muligheder for at tiltrække udenlandske virksomheder og rekruttere international arbejdskraft, og det er rigtig, rigtig vigtigt for samfundet. Derfor støtter vi forslaget.

Men som flere allerede har nævnt, mener vi også, det er rigtig vigtigt, at vi følger det her tæt, og at vi evaluerer oprettelsen af de første internationale grundskoler ude i kommunerne.

Kl. 14:22

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er korte bemærkninger. Den første er fra hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 14:22

Alex Ahrendtsen (DF):

Ordføreren var jo ikke ordfører under forhandlingerne. Faktisk er jeg efterhånden den eneste ud over Lotte Rod og ministeren, der møder op til forligskredsmøderne – der er blevet skiftet valdigt ud. Ordføreren kan så heller ikke bevidne, at det her var en del af forhandlingerne, og at det blev taget ud. Derfor er det forligsbrud, at det er blevet fremlagt af regeringen hernede, og forliget er dermed så ble-

vet opsagt, og vi står alle sammen frit efter valget. Men jeg bliver altså nødt til at stille ordføreren et spørgsmål alligevel.

Det, jeg vil spørge om, er i forbindelse med, at de her kommunale internationale skoler ikke bliver efter IB-standard. Hvordan har ordføreren det med det? Det betyder jo, at udenlandske medarbejdere børn ikke bare kan rejse til et andet land og gå i en IB-skole.

Kl. 14:23

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:23

Daniel Rugholm (KF):

I forhold til den første del om forliget vil jeg sige, at jeg ved, at ministeren skal på talerstolen om et øjeblik, så det vil jeg lade hende svare på. Det er trods alt ministeren, der administrerer forliget, og som ordføreren også rigtigt nok sagde, var jeg ikke selv en del af de forhandlinger i den tid. Så den får ministeren lov til at svare på.

Flere har allerede nævnt det, altså at der måske er ting i det her, der kunne forbedres, og derfor lagde jeg også i afslutningen af min tale vægt på, at jeg synes, det er rigtig vigtigt, at vi følger det her tæt og evaluerer det. For det kan sagtens være, at der er elementer, som kan gøre det her til et endnu bedre initiativ.

Jeg er ikke sikker på, at det var det, spørgeren mente, men jeg tror i hvert fald, at der, som spørgeren nævner, er nogle ting, som vi skal følge, og måske kommer vi til den konklusion, at det kunne være en overvejelse værd at ændre på nogle af de ting – f.eks. i forhold til relationen til andre IB-skoler.

Kl. 14:24

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 14:24

Alex Ahrendtsen (DF):

Grunden til, at de ikke følger IB-standard, er jo, at det er en del af folkeskolen. Vi kalkerer de her internationale skoler efter folkeskolen.

Det næste, jeg vil spørge om, er noget, jeg bed mærke i at ordføreren nævnte, nemlig at de her kommunale internationale skoler kan bevirke, at erhvervslivet så kan rekruttere udenlandsk arbejdskraft. Hvorfra ved ordføreren det? Det kunne jeg godt tænke mig at få at vide. Er det nogle rapporter, som fortæller det?

Kl. 14:25

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:25

Daniel Rugholm (KF):

Jeg har selv haft fornøjelsen af at bo i udlandet igennem flere år og igennem flere perioder, både på den ene og den anden side af Atlanten, og det samme har rigtig mange i min vennekreds. Og jeg ved, hvor meget skolen betyder, og hvor meget man kigger efter lige præcis de rigtige skoletilbud, når man skal træffe så store beslutninger som f.eks. at flytte til et andet land for at bosætte sig og arbejde.

Derfor er jeg slet ikke et sekund i tvivl om, at for mennesker, der får tilbudt et job i Danmark eller får en jobmulighed, eller for virksomheder, der overvejer at etablere sig, har det en stor betydning, hvilke skoletilbud der er – det er jeg ikke det mindste i tvivl om. For mange af de her mennesker – både danskere, der færdes i det internationale arbejdsmiljø, men også andre, der kommer hertil – betyder det meget, at børnene kan blive en del af et internationalt skolemiljø.

Som jeg også nævnte i min ordførertale, ved jeg fra min egen vennekreds, at selv når man er kommet retur til Danmark, har det

nogle gange været det rigtige tilbud at forblive i internationale skoler. Så derfor er jeg slet ikke i tvivl om, at det vil styrke mange kommuners muligheder for at tiltrække dygtig arbejdskraft – og måske endda også tiltrække større internationale virksomheder til lokalområdet – hvis man har internationale skoletilbud.

For det her skal selvfølgelig ikke være en konkurrent til de private og de frie skoler, som flere også har været inde på. Det er ikke det, der er formålet med det for os. Det skal være et supplement der, hvor man ikke har de her internationale privatskoletilbud. Det er der rigtig mange steder man ikke har, og derfor tror jeg også, det her kan blive aktuelt flere steder rundt omkring i landet.

Kl. 14:26

Første næstformand (Bertel Haarder):
Merete Riisager.

Kl. 14:26

Merete Riisager (LA):

Tak. Jeg har to spørgsmål. Det første går på, at ordføreren ser nogle rigtig fantastiske muligheder i L 130 i forhold til vækst. Altså, i Liberal Alliance er vi som sagt helt med på og optaget af, at kommuneskolen skal have flere frihedsgrader, og vi ser gerne, at de får mulighed for at oprette internationale grundskoler.

Men jeg synes måske nok, at det her vækstperspektiv bliver trukket noget længere ud, end hvad der egentlig er realistisk. Vi står herinde og diskuterer, men der er også en verden derude med nogle helt virkelige vilkår. Vil ordføreren ikke bekræfte, at alle de privatskoler, der findes, og som er internationale grundskoler, har ledig kapacitet, sådan som det er lige nu? Det er bare for lige at tage den.

Så vil jeg spørge helt konkret: Dansk Folkeparti betragter folkeskoleforliget som værende opsagt fra regeringens side med L 130. Hvordan ser Konservative på det?

Kl. 14:27

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:27

Daniel Rugholm (KF):

Det kan godt være, at vækstbudsordenen er lige stor nok, hvis man tænker det i forhold til det nationale perspektiv. Men jeg tror ikke, den er det, hvis man tænker det i forhold til en kommune. Jeg kunne som et eksempel forestille mig min egen kommune, som er sådan en pæn dansk gennemsnitskommune, som ikke har nogen som helst tilbud af den her slags.

Der er ingen, der siger, at det her skal være kæmpestore skoler, men det, at man måske havde et internationalt tilbud, kunne da sagtens gøre, at det ikke bare kunne tiltrække international arbejdskraft i nogle af de virksomheder, hvor det er aktuelt, men også tiltrække bare en enkelt international virksomhed. Det kunne da være et meget, meget spændende vækstperspektiv for en kommune. Og det kunne det sådan set også være i et regionalt perspektiv.

For jeg er enig i, at der sikkert er pladser rundt omkring på nogle af de private og frie internationale skoler, som der er, men der er et begrænset antal af dem – også i nogle særlige egne af landet, hvor der kunne være potentiale for det.

I forhold til forliget må jeg svare, som jeg også svarede spørgeren fra Dansk Folkeparti, nemlig at ministeren administrerer det, og derfor får ministeren lov til at svare på om et øjeblik.

Kl. 14:28

Første næstformand (Bertel Haarder):
Merete Riisager.

Kl. 14:29

Merete Riisager (LA):

Tak. Skal jeg forstå det på den måde, at man så på Lolland eller i Nordjylland eller på Fyn skal oprette internationale kommuneskoler i den forhåbning, at der så vil komme virksomheder til? Altså at det skal være den anden vej rundt, nemlig at man ligesom opretter en kommuneskole, der er international, og så håber på, at der kommer virksomheder til i den kommune? For ellers kan jeg ikke rigtig se, hvordan det skal kunne tiltrække virksomheder. Skal man have mere kapacitet stående ledig, eller hvordan forestiller ordføreren sig det?

For i dag er det jo sådan, at hvis der er et behov, reagerer markedet. Ordføreren er fra et parti, der i hvert fald i udgangspunktet tror på markedskræfterne, så hvis der var et behov, ville de så ikke være opstået privat? Det er bare for igen at spørge ind til det her vækstperspektiv, som jeg synes får alt, hvad den kan trække.

Kl. 14:29

Daniel Rugholm (KF):

Det mener jeg jo må være op til kommunerne at vurdere enkeltvis. Det er svært at gøre sig klog på. Jeg kan sagtens tænke på eksempler – også fra min egen del af landet – hvor det ikke har været på tale, og hvor jeg aldrig har hørt om det, men hvor jeg sagtens kunne se vækstmuligheder i det. Jeg kan godt forstå spørgerens perspektiv, nemlig at den får lige hårdt nok på væksttrommen, men jeg tror, det handler om, hvilket perspektiv man ser det i.

Det her er jo noget, kommunerne opretter. Og det er noget, de opretter, netop på baggrund af – og det står også defineret i lovforslaget – de helt konkrete behov og muligheder, som man ser i kommunen. Derfor er det jo deres tilbud, deres valg, og derfor har jeg også fuld tillid til, at kommunerne nok skal finde en balance og oprette dem der, hvor det er aktuelt.

Kl. 14:30

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 14:30

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil godt sige tak for den meget brede opbakning til lovforslaget, der giver kommunerne mulighed for at oprette internationale grundskoler. Jeg skal sige, at Enhedslisten, som desværre ikke har mulighed for at være til stede, også støtter lovforslaget.

Jeg vil godt lige gå en anelse ind i vækst dagsordenen, for det er det, der har været til diskussion som et af punkterne. Det her er jo lige præcis en mulighed for kommunerne. Det er, som jeg i øvrigt synes den konservative ordfører gjorde meget fint rede for, netop for at give en mulighed for det et sted, hvor der ikke er en international skole i privat regi. De er der, og de er gode, og de er velfungerende, men de ligger jo meget spredt. Og der, hvor der er behov for et internationalt grundskoletilbud, altså hvor kommunen vurderer, at det vil understøtte muligheden for både at tiltrække og fastholde international arbejdskraft, som er i området i en periode, åbnes der for den mulighed. Og det er jo på kommunens egen regning og risiko.

Det er vigtigt at kunne gøre det. Det er ikke, fordi vi har en forestilling om, at der vil være mange kommuner, der vil søge det. Vi har fået henvendelser fra nogle kommuner, og det er jo også på baggrund af et ønske fra KL om, at den her mulighed skulle kunne etableres. Og derfor er jeg glad for, at der er så bred en opbakning til at give kommunerne den mulighed.

Så har Dansk Folkeparti anført, at det skulle være et brud med folkeskoleforliget. Det er det selvfølgelig ikke. Det her berører ikke folkeskoleloven. Det er korrekt, at regeringen og de øvrige partier, som er med i folkeskoleforligskredsen, havde ønsket, at man kunne

oprette det, sådan at det levede helt op til folkeskolelovens bestemmelser – selvfølgelig med nogle ændringer i forhold til sprogkravene.

Det var Dansk Folkeparti imod, og det respekterer vi selvfølgelig hundrede procent. Det betyder også, at det lovforslag, der ligger her, om kommunale internationale grundskoler, jo netop ikke stiller krav om, at man skal gøre, fuldstændig som de gør i folkeskolen. Det her ændrer ikke folkeskoleloven. Den er sin egen lov, på sine egne betingelser.

Hvis man endelig skal sige, at der er noget inspiration, så er det i forhold til de frihedsgrader, som de frie grundskoler har, som jo også har deres egen lov, og som i øvrigt ikke er forligsbelagt. Men her gives der mulighed for det til en kommune.

Det fører mig over til det næste, jeg gerne vil sige, for det har vi gjort os meget umage med – og det ligger også i forlængelse af noget, der ikke mindst har Venstres opmærksomhed, og som der også bliver peget på i nogle af høringssvarene – nemlig at det jo ikke skal være konkurrenceforvridende i forhold til private tilbud, der kan det samme.

Det er som sagt ikke særlig mange steder, der er internationale private grundskoler, og det er derfor, vi åbner for det. Men for at understrege, at det ikke må være konkurrenceforvridende, er der faktisk indsats – bl.a. også i forlængelse af høringssvarene fra Danmarks Privatskoleforening og Dansk Friskoleforening – følgende i bemærkningerne til lovforslagets punkt 3.2.1., sjette afsnit, og jeg læser op:

»Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med vurderingen af, om der er behov for at oprette en kommunal international grundskole, undersøge mulighederne for, om de internationale frie grundskoler (...) i lokalområdet kan fremskaffe de nødvendige pladser.«

Så det er netop for at understrege yderligere, at der selvfølgelig ikke er nogen idé i at oprette en, hvis der i forvejen er en velfungerende privat international grundskole. Hvorfor skulle en kommune dog så gøre det? Men det er netop sat ind for at undgå mistanken om, at de kan blive udkonkurreret.

Der er fra bl.a. De Konservatives og SF's side blevet rejst et ønske om, at det skal skrives lidt tydeligere – selv om vi altid følger al lovgivning – at de ting, der kommer til at ske, skal evalueres, bl.a. også for, at nogle af de bekymringer, der kunne være, forhåbentlig bliver gjort til skamme. Det synes jeg vi skal kigge på i udvalgsarbejdet; det kan være ganske fornuftigt.

Så med de bemærkninger vil jeg endnu en gang takke for den brede tilslutning til det, som jeg tror vil være et vigtigt supplement til de forskellige skoleformer, vi har her i Danmark.

Kl. 14:34

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak for det. Så er der en kort bemærkning fra hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 14:35

Alex Ahrendtsen (DF):

Selvfølgelig er det et forligsbrud. Jeg står her med side 8 af aftaleudkastet fra maj 2013, og der er der et afsnit 2.8, der hedder Internationalisering, og der er der to afsnit, og de har kantede parenteser. Afsnit med kantede parenteser var noget, vi var uenige om i forligskredsen, og det skulle så tages ud.

Dermed har de her internationale skoler jo været en del af forhandlingerne. Dansk Folkeparti betingede sig for at være med, at de blev taget ud. Det, regeringen så gør, er, at man opretter de her kommunale internationale skoler, som er lig en folkeskole. Det eneste, der er forskelligt derfra, er, at undervisningsproget ikke er dansk.

Så selvfølgelig er det forligsbrud, og selvfølgelig er folkeskoleforliget opsagt efter valget. Bekymrer det virkelig ikke ministeren, at alle partier nu er fritstillet efter et valg og kan finde et flertal til at lave ændringer af folkeskolen?

Tredje næstformand (Lone Loklindt):
Ministeren.

Kl. 14:36

Det er en selvstændig lov med det flertal bag, der er. Jeg håber nu alligevel, at Dansk Folkeparti vil overveje, om det ikke er en god idé at bakke op om det folkeskoleforlig, vi har, for det her omfatter altså ikke folkeskoleloven.

Kl. 14:36

Kl. 14:38

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil godt understrege, at det her er et særskilt skoletilbud. Og jeg kan love Dansk Folkepartis ordfører, at hvis vi havde gjort det, som alle partier undtagen Dansk Folkeparti ville, nemlig at give det som en mulighed i forhold til folkeskolen, så ville det have medført en række ændringer. Så ville det have været en helt anden tekst.

Det her – og det var det, som jeg sagde – læner sig op ad det, vi ser i forhold til de frie grundskoler. Det betyder, at der er en række frihedsgrader, hvor man ikke skal gøre det på samme måde som i folkeskolen. Det kunne vi og de andre partier have ønsket os, men det ville Dansk Folkeparti ikke være med til, og derfor respekterede vi, at det ikke blev en del af folkeskoleloven. Derfor er det her skoletilbud også anderledes end det, som vi havde forestillet os.

Derfor er det jo ikke bare frihedsgrader i forhold til sprog. Det er i forhold til lærer kvalifikationer og i forhold til prøveformer osv., hvor der er en række frihedsgrader, som vi også kender fra de frie grundskoler.

Så dette er ikke forligsbrud. Det står selvfølgelig Dansk Folkeparti frit at trække sig. Jeg vil nu opfordre Dansk Folkeparti til at overveje, om det vil være klogt, for jeg synes, det er vigtigt, at vi er sammen, og at man også kvitterer for det samarbejde, vi har haft i folkeskoleforligskredsen. Og vi har faktisk gjort os meget umage med at respektere, at det *er* en forligskreds, og derfor er det her et helt andet skoletilbud.

Kl. 14:37

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Så er det den anden korte bemærkning fra Alex Ahrendtsen.

Kl. 14:37

Alex Ahrendtsen (DF):

Dansk Folkeparti trækker sig ikke. Vi er i forliget. Det er de øvrige partier i Folketingssalen, der nu opsiger forliget, i og med at de er med i det her lovforslag og stemmer for det. Vi er i forliget, resten trækker sig. Det vil jeg gerne understrege.

Så vil jeg bare lige minde om, at de her kommunale internationale skoler kan oprettes i en eksisterende folkeskolebygning. Forældrene kommer ikke til at se forskel, de tror jo bare, det er en folkeskole. Og alle kommuner får lov til at oprette de her skoler, også der, hvor der er internationale linjer i privatskolerne, og det vil skabe unødigt konkurrence.

Så minister: Danske Folkeparti opfordrer fortsat til, at man tager det her forslag af bordet, så vi fremover stadig væk har et forlig, som regeringen nu har opsagt.

Kl. 14:38

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Undervisningsministeren.

Kl. 14:38

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil bare for en god ordens skyld sige, at det er regeringen selv, der vælger at opsige forlig. Selvfølgelig opsiger vi ikke forliget, for det her angår ikke folkeskoleloven. Det er et selvstændigt skoletilbud med en række frihedsgrader, man ikke kender i folkeskoleloven. Det er i øvrigt noget, som alle de øvrige partier i forligskredsen bakker op om. Men det er på samme måde, som det er med lovgivningen for de frie grundskoler.

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ministeren. Så er det hr. Alex Ahrendtsen for anden runde. Værsgo.

Kl. 14:39

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Der er lige behov for at sige nogle ting, for ministeren vil åbenbart ikke høre, hvad der bliver sagt.

Dansk Folkeparti er med i skoleforliget, vi trækker os ikke. Vi bliver i skoleforliget, vi er glade for at være med i det. Det, vi bare konstaterer, er, at regeringen har opsagt forliget.

Det er normal praksis i Folketinget, at når en forligspart fremsætter et beslutningsforslag eller regeringen fremsætter et lovforslag, som der er en aftale eller et forlig om, så kan de øvrige parter betragte forliget som opsagt.

Forliget gælder jo frem til valget, herefter er alle fritstillet, og vi er grumme kede af det, for folkeskolen har faktisk brug for noget ro. Vi har brug for, at seks ud af otte partier står sammen om det her, og jeg bliver jo bare nødt til at sige til ministeren og til Folketingets partier, at man skal respektere alle parter.

Det, der sker her, er, at der er fem ud af seks parter i en aftale, som ikke respekterer Dansk Folkepartis ønsker. Det var helt klart en del af folkeskoleaftalen, at hvis vi skulle være med i det her, så skulle man ikke oprette internationale skoler.

Så gør man det, at man opretter dem i sådan en lidt snedig manøvre – og indrømmet, det *er* snedigt lavet – hvor man laver en særskilt lov. Det er simpelt hen bare ikke i orden, og så må jeg bare igen henlede opmærksomheden på, og jeg gentager det med vilje: Dansk Folkeparti trækker sig ikke fra dette forlig. Det er regeringen, der har opsagt det. Så meget har jeg da forstået med hensyn til den praksis, der normalt er her i Folketinget – og jeg er en vårhare, jeg har jo kun siddet her i 3 år. Jeg var selv på vej med et beslutningsforslag på et tidspunkt og måtte så trække det, fordi jeg var en del af folkeskoleaftalen; det var før, vi indgik vores folkeskoleforlig.

Jeg synes bare, det er en umanerlig dårlig måde at behandle sine forligspartnere på, at man fremsætter sådan et lovforslag. Det er faktisk, når man ikke kan stole på sine forligspartnere, at politik er værst, og jeg har egentlig altid stolet på ministeren. Jeg synes faktisk, at ministeren er godt kørende, at hun er en dygtig minister og en dygtig forhandler, og jeg havde ikke i min vildeste fantasi forestillet mig, at jeg skulle stå hernede i salen med sådan et lovforslag i hænderne.

Jeg stolede på, at vi havde en aftale til gavn for folkeskolen. Men det ideologiske, der går på tværs af de internationalt orienterede partier, har simpelt hen gjort, at fristelsen har været for stor, og det vil vi gang på gang gentage. Og efter valget vil vi pege på det, der er sket her i dag, og sige: Regeringen opsagde i sin tid folkeskoleforliget; nu må vi se, hvad vi kan få ud af det.

Vi bliver i forliget, og jeg vil da også opfordre resten til at blive og sige nej til det her lovforslag. Lad os vende tilbage til forhandlingsbordet i stedet for den her lidt luskede manøvre.

Kl. 14:41

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren, der er ikke nogen, der har ønsket yderligere bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget, hvis ikke der er nogen, der gør indsigelse. Det er der ikke, og så betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 1. behandling af lovforslag nr. L 116:

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund. (Gennemførelse af offshoresikkerhedsdirektivet, subsidiært ansvar for afvikling af anlæg, plan for afvikling af anlæg, sikkerhedsstillelse, forlængelse af geotermilitilladelser, beredskab for forsyningsmæssige forhold, forsikring, digital kommunikation m.v.).

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen).

(Fremsættelse 28.01.2015).

Kl. 14:42

Forhandling

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Den første ordfører er hr. Thomas Danielsen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 14:42

(Ordfører)

Thomas Danielsen (V):

Tak for det, formand. L 116 er forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund. Lovforslagets formål er at gennemføre dele af Europa-Parlamentets og Rådets offshoresikkerhedsdirektiv med henblik på at skabe et ensartet retsgrundlag, der kan danne grundlag for en effektiv forebyggelse af større uheld i forbindelse med kulbrinteaktiviteter på havområdet, at begrænse følgerne af disse og at sikre, at det står klart, hvem erstatningsansvaret påhviler ved et sådant uheld.

EU's offshoresikkerhedsdirektiv er gennemført som følge af ulykken i den Mexicanske Golf, og det sigter mod at forhindre tilsvarende ulykker inden for EU. For Venstre er det helt centralt, at vi til stadighed er opmærksomme på sikkerheden i forbindelse med indvinding af kulbrinter, og at det til enhver tid sker på forsvarlig vis. Vi bakker derfor op om forslaget, hvis formål er at sikre, at der sker en forebyggelse af større ulykker i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter.

Jeg vil dog gerne i forbindelse med gennemgangen af det omfangsrige lovmateriale, der indeholder en del forhold og begreber, som jeg finder en lille smule uklare, bede ministeren om at oversende de præcise økonomiske konsekvenser for de offshoreaktiviteter, der sker i dansk farvand, som følge af den her lovændring, altså i kroner og øre, ligesom jeg gerne vil have oversendt, hvilke dele af forslaget, såfremt der er nogle, der går længere, end EU stiller krav om. Tak for ordet.

Kl. 14:44

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Den næste i talerrækken er hr. Jens Joel fra Socialdemokraterne.

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det. Jeg tror ikke, vi får nogen voldsomt ophedet politisk debat, men det er jo ikke det samme som at sige, at det forslag, vi behandler her i dag, ikke er væsentligt.

Det er heldigvis sådan, at vi sjældent oplever katastrofer på boreplatforme eller andet, men når det sker, er det til gengæld med næsten uoverskuelige konsekvenser for den natur, som det sker midt i, og meget, meget vanskeligt at stoppe. Det så vi særlig udtalt og måske mest berømt i den Mexicanske Golf, men det har vi jo også set andre steder. Og uden at der er nogen af os, der tror, at vi har den samme risiko i EU, så er det alligevel næsten ikke til at tilgive sig selv, hvis man, efter at en ulykke er sket, kan se, at man kunne have gjort mere. Og derfor støtter vi selvfølgelig helhjertet op om, at man nu får strammet op på procedurene.

Det er jo en EU-beslutning at skabe større sikkerhed, når man udvinder f.eks. olie og gas. Det handler om at få tjekket, om de firmaer, som skal udvinde, har de tekniske og finansielle kapaciteter, altså om de er i stand til at løse den opgave, som de har sat sig for. Og det gælder ikke bare sådan en bloc for dem, der nu får lov til at lave det her, men det gælder også i de forskellige faser, hvor der kræves forskellige kapaciteter og forskellige kompetencer. Og dem skal vi selvfølgelig have fuldstændig styr på at de har.

Det er selvfølgelig også vigtigt, at man ikke bare har evnen til at bore, men også evnen til at håndtere det, der måtte ske, hvis der er et uheld og man derfor skal rydde op. Derudover er det selvfølgelig også vigtigt at sikre – det har man gjort i mange tilladelser allerede, men det er ikke på samme måde konsekvent skrevet ind i loven – at der er en forsikring, som løfter det ansvar, man måtte pådrage sig, hvis der er noget, der går galt.

Derudover kommer der jo en dag efter udvindingen, og forslaget tager fat på den del, der handler om, hvordan vi sikrer, at det ikke er andre rettighedshavere eller skatteborgerne eller nogle andre, som efterfølgende ender med regningen for at pille ned og lukke, når man er færdig, om jeg så må sige. Og det kræves selvfølgelig, at det er en del af tilladelsen, at man har sådan en plan for, hvordan det sker.

Så har det været diskuteret, om der er noget overimplementering, og jeg ser selvfølgelig frem til, at vi i udvalget kan få en drøftelse af, lige præcis hvad det er for nogle krav, vi stiller. Vi stiller f.eks. de samme krav ved aktiviteter på land som ved offshoreaktiviteter, altså i havområder, og det gør vi jo med åbne øjne, fordi vi synes, at der også der er nogle risici. Og selv om det måske nogle gange kan være nemmere at håndtere ulykker inde på land, er det stadig væk vigtigt, at man undgår ulykker og sikrer sig på bedst mulig vis. Også selv om udvinding af olie og gas eller andre ting sker på land.

Socialdemokraterne støtter forslaget og ser frem til udvalgsbehandling.

Kl. 14:47

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren fra Socialdemokraterne. Så er det hr. Mikkel Dencker fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:47

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

Jeg kan med det samme sige, at Dansk Folkeparti også støtter lovforslaget her. Det gør vi ikke, fordi det er et EU-direktiv. Der er jo sikkert nogle partier her i Folketinget, som ikke engang behøver at læse mere end de første tre linjer, hvor der står, at det er implementering af et EU-direktiv, før de har besluttet sig for at stemme ja. Så hvis der stod i EU-direktivet, at månen var en grøn ost eller jorden var

flad, ville man knap nok opdage det. Det ville blive vedtaget ved lov.

Men sådan ser vi ikke på det i Dansk Folkeparti. Vi læser grundigt på tingene, og vi har besluttet os for at sige ja til lovforslaget her, fordi det simpelt hen er sund fornuft. Tidligere i den her folketingsamling implementerede Folketinget andre dele af offshoresikkerhedsdirektivet, som netop har til formål at sikre, at der er god sikkerhed omkring udvindingen af olie og gas fra Danmarks undergrund. Det er, som de foregående ordførere også har været inde på, rigtig vigtigt, at der er styr på sikkerheden, så vi undgår de ulykker, som man har set andre steder i verden, og som har haft meget, meget store konsekvenser for miljøet. Det skal vi undgå her.

Der er mange kloge hoveder, der har sat sig sammen for at lave offshoresikkerhedsdirektivet, og jeg må da sige, at som lægmand kan det være svært at vide, hvad et godt eller dårligt sikkerhedsniveau er, når man udvinder olie og gas. Men det er der heldigvis rigtig mange der har udtalt sig om i anledning af det her lovforslag og også det foregående lovforslag, og de står inde for det, der står i lovforslaget.

Det er rigtig godt, at vi her får en styrkelse af sikkerheden. Vi får også stillet nogle krav til, hvordan der skal stilles sikkerhed for, at der faktisk også er de økonomiske midler til stede til at fjerne de her boreanlæg, når de engang er udtjente. Man kunne jo risikere, at et olie- eller gasselskab, der borede efter olie, gik konkurs, inden det havde fjernet de her anlæg, og så var der vel ikke andre tilbage end skatteyderne til at betale for det. Den situation undgår man så, ved at der skal stilles en passende sikkerhed.

Så alt i alt er det et godt lovforslag, som vi ikke har fundet nogen anledning til ikke at støtte, på trods af at det jo er en følge af et EU-direktiv. Derfor skal jeg sige, at Dansk Folkeparti agter at stemme for, når lovforslaget tredjebehandles.

Kl. 14:50

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren fra Dansk Folkeparti. Og så er det den radikale ordfører, Andreas Steenberg.

Kl. 14:50

(Ordfører)

Andreas Steenberg (RV):

Radikale Venstre støtter dette lovforslag, fordi vi mener, at loven vil sikre, at borer i undergrunden foregår sikkert for miljøet, naturen og medarbejderne. Loven er en gennemførelse af en international aftale, som især handler om at følge op på en meget alvorlig ulykke i Sydamerika. Med den her lov skal ansøgere løbende vurderes ud fra, om de har penge og kompetence til at gennemføre boringen ansvarligt og rydde op igen, når de er færdige.

Det er helt afgørende for, at regningen for oprydningen efter en boring ikke ender hos skatteborgerne. Radikale Venstre ser loven som helt afgørende for, at der kan og må foregå borer efter olie og andre råstoffer i Danmark. Radikale Venstre kan støtte lovforslaget, som det ligger, og vi glæder os til udvalgsarbejdet.

Kl. 14:51

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Den næste er hr. Steen Gade for SF.

Kl. 14:51

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak. Jeg kan ikke helt lade være med at sige noget til Dansk Folkepartis ordfører – men det er sødt ment. Det er jo lidt muntert, at hver gang Dansk Folkeparti finder et forslag, som er en implementering af et EU-direktiv, skal en pæn del af taletiden gå med at fortælle, at man ikke er blevet positiv over for EU, selv om man støtter et EU-

direktiv. Men jeg vil sige til hr. Mikkel Dencker: Det har jeg også været igennem engang, men det er mange, mange år siden, og det går over.

Så til forslaget her: Vi støtter forslaget. Vi synes, det er godt, at man laver en bedre forebyggelse i forhold til større ulykker. Vi synes, det er vigtigt, at rettighedshaverne skal kunne vise, at de har finansiel og teknisk kapacitet, at man også går ind og kigger på godkendelse af operatører, og at man får en sikkerhedsstillelse i forhold til afvikling og oprydning. Det er meget vigtige ting, som vi fuldt ud støtter, og som vi jo belært af en meget alvorlig katastrofe – heldigvis ikke tæt på os – kan se der er brug for. Det udvider så også noget af lovgivningen her til at gælde på land. Det synes vi også er hensigtsmæssigt at gøre. Det betyder jo, at det alt andet lige bliver en smule mere omkostningsfyldt at udvinde på land. Det tror vi er meget fornuftigt at selskaber har i hovedet.

Noget andet, jeg så vil sige her, er, at dermed har vi jo ikke afsluttet en diskussion om eventuel udvinding af skifergas. Der mener vi der er en lang række andre forhold, der i givet fald skal ind og vurderes.

Det sidste, jeg også vil tilslutte mig, er, at man kan forlænge de her geotermittilladelser.

Det er opfyldning af et EU-direktiv og meget fornuftige udvidelser af det i forhold til EU-direktivets anvendelsesområde, ved at vi også tager en række andre ting med i forslaget.

Så til allersidst: Jeg kan faktisk ikke lide det der med overimplementering af EU-direktiver. EU-direktiver er noget, vi skal. Det er, som om overimplementering er noget, vi selv gør. Hver gang vi selv bestemmer noget, kalder man det overimplementering. Det er da en meget underlig måde at snakke på. Det vil jeg også opfordre regeringen til ikke at arbejde i. Det er godt nok ikke det ordvalg, regeringen har brugt, men det er, som om ordvalget smitter af på den måde, man har beskrevet det på.

Kl. 14:54

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren for SF. Så er det hr. Per Clausen fra Enhedslisten.

Kl. 14:54

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Jeg havde sådan set ikke forventet, at den her debat ville give sådan nogle ahaoplevelser, men det sørgede hr. Steen Gade da for ved at gøre mig opmærksom på, at jeg endnu har mulighed for at ændre afgørende politiske standpunkter. Jeg kunne på hr. Steen Gade forstå, at det nærmest var en naturlov og bare et spørgsmål om at blive gammel nok – og så må man jo stille sig selv spørgsmålet, hvor gammel man skal være, når man er så hårdhjertet, som jeg er i det der EU-spørgsmål. Men jeg venter spændt på, hvad der kan ske.

Ellers er det her lovforslag jo et forholdsvis beskedent lovforslag, selv om anledningen er alvorlig, nemlig en stor katastrofe i forbindelse med olieudvinding, som viste to ting, nemlig at sikkerhedsreglerne ikke var tilstrækkelige, og at man ikke havde sikret sig, at de firmaer, der stod for olieudvindingen, selv var i stand til at rydde op efter sig. Det har man forsøgt at reparere på med nogle internationale aftaler, hvoraf noget så er blevet til et EU-direktiv og derefter så også bliver til dansk lov. Og det er da heldigt for regeringens forhold til EU og den slags, at det her lovforslag er fornuftigt, for det betyder jo også, at det kan blive vedtaget i det danske Folketing.

Vi synes, at de tiltag, der ligger her, er fornuftige, og synes, at det er klogt at gennemføre dem. Vi synes også, at de ting, der ligger ved siden af eller ud over EU-direktivet, er fornuftige, og jeg deler sådan set hr. Steen Gades opfattelse af, at det da er en underlig indskrænket måde at omtale de muligheder, vi stadig væk har for at lave selvstændig politik i Danmark, på, når man kalder det overimplementering. Det mest rystende er, når Dansk Folkeparti begynder at tale om

overimplementering af EU-direktiver, for så kan man få det indtryk, at hvis selvstændige, frie beslutninger nu får sådan en EU-betegnelse, er det da en skidt ting. Så det er jeg helt enig med hr. Steen Gade i, og jeg vil sige, at endnu bedre bliver det jo af, at alle de ekstra tiltag, der ligger i det her lovforslag, også er fornuftige. Der er ikke meget af det, der har stor betydning, men selve det, at man giver de samme muligheder til geotermi som til udvikling af kulbrinter, er vel om ikke andet, så i hvert fald en retfærdighedshandling, som det var på tide man nåede frem til at få bragt i orden.

Så ud over at jeg takker hr. Steen Gade for den erkendelse, der har bredt sig, af, at jeg stadig har store forandringsprocesser foran mig i det politiske spil i de kommende 2-3 år, når jeg kommer på alder med hr. Steen Gade – så vil jeg være langt klogere på EU-spørgsmålet, kan jeg forstå, helt naturligt – har det jo været en forholdsvis udramatisk debat, som gør, at vi forholdsvis uberørte kan stemme for det her lovforslag.

Kl. 14:57

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren fra Enhedslisten. Så er det hr. Villum Christensen fra Liberal Alliance.

Kl. 14:57

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Tak. En vinkel på diskussionen om en overimplementering kunne jo være, at man kalder det overimplementering, hvis det er noget, man ikke kan lide og er nødt til at gøre.

Liberal Alliance kan støtte denne implementering – ikke overimplementering, lige umiddelbart – af offshore-sikkerhedsdirektivet, som har til formål at forebygge større ulykker i forbindelse med olie- og gasaktiviteter på havet og begrænse skaderne på mennesker og miljø, hvis uheldet skulle være ude. Forslaget flugter med de ændringer, vi tidligere har foretaget i forhold til havmiljøloven og miljøskadeloven, som den vistnok hed, jeg tror, det var lige før jul. Her ønsker man ligeledes at adskille den kompetente myndighed fra ressourcemyndigheden, således at Energistyrelsen fremover må overlade de sikkerhedsmæssige opgaver til Arbejdstilsynet, og det forekommer jo naturligvis ganske fornuftigt.

En stor del af lovforslaget har i øvrigt fokus på, at man reelt kan sikre, at den tekniske og finansielle kapacitet er til stede, når der gives koncession.

Ligeledes ser vi også skærpende regler for operatøren, hvorved myndighederne hele tiden kan have snor i tingene. Går det først galt, kan det naturligvis ikke hjælpe, at staten mødes med en konkurs, som betyder, at oprydningsarbejdet og regningen ligger hos det offentlige. Det siger sig selv, at der ved sådanne aktiviteter er store summer på spil, hvorfor disse bestemmelser om mere indseende i aktiviteterne forekommer rimelige og ikke mindst det forhold, at der herved også bliver lige forhold for alle i EU-farvande.

Kl. 14:59

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren for Liberal Alliance. Så er det hr. Mike Legarth fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:59

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Tak, fru formand. Det Konservative Folkeparti støtter også lovforslaget her om offshorearbejde i undergrunden, og også borer og land, og det gør vi, fordi vi jo støtter tiltag, som har til hensigt at forhindre og forebygge ulykker, og det er det, det her lovforslag beskriver. Det er nemlig de krav, der er til dem, som borer og håndterer udvinding fra undergrunden. Det præciserer også for parterne, hvilke

regler der er gældende, når de er involveret i undergrundsarbejdet. Og det er klart, at den overordnede dagsorden her er beskyttelse og sikkerhed, og det bør ethvert ansvarligt parti selvfølgelig kunne støtte.

Så står der også, at man foretager en overimplementering af direktivet, og det synes jeg vi skal holde tungen lige i munden i forhold til, og vi ønsker under udvalgsarbejdet beskrevet i detaljer, hvad det betyder. For selvfølgelig er det vigtigt, at vi tager ansvar, og at man modvirker risici og ulykker, men jeg går også ud fra, at direktivet beskriver det, der skal til, for at man kan undgå det. Og når regeringen selv i lovarbejdet skriver, at det er en overimplementering, så ønsker man altså at gå endnu videre, end direktivet lægger op til. Det er vi ikke helt sikre på at vi er med på. Vi vil i hvert fald gerne have en forklaring på, hvad regeringen helt præcis mener med det. Så Det Konservative Folkeparti ser frem til at få afklaret det i det lovarbejde, der foregår i udvalget, og om vi er helt på fast grund, når vi taler om det.

Men bortset fra det punkt, som Det Konservative Folkeparti er usikre i forhold til og normalt er modstandere af, fordi vi jo grundlæggende har en tendens til at være duks og til at gå et hestehoved foran andre – det skal vi væk fra, vi skal gøre det samme som andre – støtter Det Konservative Folkeparti selvfølgelig det grundlæggende element i lovforslaget om beskyttelse og sikkerhed.

Kl. 15:01

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak. Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 15:01

Per Clausen (EL):

Hr. Mike Legarth understregede her til sidst, at vi i Danmark ikke skulle være duks. Jeg synes alligevel, det er et nybrud i dansk politik, at De Konservative nu tager afstand fra det at være duks. Gad vide, om det også breder sig til politiken på folkeskoleområdet.

Men det, jeg gerne vil spørge hr. Mike Legarth om sådan lidt mere seriøst, er: Mener hr. Mike Legarth ikke, det er vigtigt, at vi i Danmark på en række områder går foran i forhold til andre lande, f.eks. på miljøområdet, også i de tilfælde, hvor der findes nogle EU-direktiver, der så efter vores opfattelse er for dårlige eller i hvert fald giver et for dårligt bundniveau?

Kl. 15:01

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Ordføreren.

Kl. 15:02

Mike Legarth (KF):

Jeg synes, at det, der er vigtigt, er, at vi gør det, der skal til, og at vi lever op til de fælles aftaler, vi indgår, at vi lever op til dem til punkt og prikke. Men jeg mener ikke, at der er en særskilt positiv dagsorden ved generelt at gå videre end det. Det skal man nøje forholde sig til i hvert enkelt tilfælde. I det her tilfælde har jeg ikke noget imod dem, der vælger at være dukse i en skoleklasse. Jeg kan da kun anerkende og rose, at man tager alle opgaver på sig. Det foregår jo gerne på skift, så også det er retfærdigt og demokratisk fordelt.

Det, jeg taler om her, er, at jo, vi skal gøre det, der skal til, for at sikre os imod ulykker og risici, ja, vi skal sørge for, at sikkerheden er i top, men jeg går også ud fra, at når EU laver et direktiv og beskriver, hvad der skal til, for at de synes, at fællesreglerne skal være x, y, z, så er det det, vi gør. Her lægges der op til, at man gør mere end det. Det vil jeg gerne have forklaret i detaljer, og jeg vil overbevise om, at det er rigtigt at gå længere end det, for hvis argumenterne ikke er i orden, synes jeg ikke, at det er hensigtsmæssigt at gå med til det.

Tredje næstformand (Lone Loklindt):
Hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

Jeg synes bare, det er en skuffende udvikling, som Det Konservative Folkeparti er ude i. I gamle dage ville en konservativ ordfører jo sige, at det var rigtig vigtigt, at man gik i spidsen, ydede sit ypperste og viste, at man var de bedste. Nu er det blevet en konservativ position, at vi gør det, vi er forpligtet til, og ikke mere. Er det Det Konservative Folkepartis grundholdning i politiske debatter fremover, at vi i Danmark gør, hvad vi er forpligtet til, men at det må være de andre, der går i spidsen og yder deres ypperste?

Tredje næstformand (Lone Loklindt):
Ordføreren.

Mike Legarth (KF):

Nej, vil jeg sige til hr. Per Clausen, der må jeg invitere med ind på min tidligere arbejdsplads i den kongelige livgarde. Der gik vi stolte og ranke og tog ansvar, tog byrderne på os, tog demokratiet alvorligt, forsvarede vores land med vores eget liv og gik forrest i den sammenhæng for fædrelandet og for fællesskabet. Men når det handler om, at vi skulle gå forrest i forhold til at betale regninger, til at påtage os omkostninger og byrder for erhvervslivet, som er ud over det, der er nødvendigt, fordi eksperterne har lagt et vist grundniveau, så vil vi mene, at det er tilstrækkeligt, for det, det handler om her, er ikke at gå forrest bare for at gå forrest. Det er et spørgsmål om at leve op til det, der skal til, for at undgå ulykker og risici.

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere bemærkninger. Så vil jeg give ordet til klima-, energi- og bygningsministeren. Værsgo.

Klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen): Mange tak til de faldne kommentarer til lovforslaget. Det var en god, opbyggelig diskussion, som også lærte mig lidt af hvert. Jeg ved ikke, om jeg er enig med hr. Steen Gade i, at EU-modstandere automatisk bliver klogere. Det er jeg ikke sikker på, jeg tror, man skal kæmpe lidt for sagen. Men det var en interessant vinkel på det.

Der har været forskellige kommentarer om overimplementering, og det er selvfølgelig noget, der vil blive taget op under udvalgsbehandlingen. Hr. Thomas Danielsen spurgte, om ikke vi kunne oversende en liste over, hvor det er, vi overimplementerer i det her direktiv, og i øvrigt også om de økonomiske konsekvenser i kroner og øre af det her lovforslag. Det vil jeg selvfølgelig gerne oversende, men jeg kan også lige tage hul på overimplementeringsdebatten nu. Jeg vil sige, at der er enkelte steder i lovforslaget, hvor vi går længere, end offshoredirektivet siger man nødvendigvis skal som minimum. For det er et minimumsdirektiv, og det betyder, at vi er forpligtede til at lægge en vis bund, men vi har ret til at indføre krav, der går videre. Det gør vi på nogle få områder, og det vil jeg selvfølgelig oversende, så det kan indgå på passende vis i udvalgsbehandlingen. Men jeg kan da sige, hvad det bl.a. drejer sig om. Direktivet omhandler olie- og gasaktiviteter på havområdet, og vi har også ladet reglerne omfatte af aktiviteter på land, for det er lige så vigtigt f.eks. at sikre, at rettighedshavere har kapacitet til at afvikle udgjente anlæg på land, som det er til havs. Så der er nogle steder, hvor vi har taget udgangspunkt i direktivet, og så er der steder, hvor vi har gjort nogle

yderligere ting, som vi synes virker fornuftige. Men vi vil som sagt oversende det.

Lovforslaget gennemfører dele af offshoresikkerhedsdirektivet. Ud over at forebygge større ulykker har det også til formål at sikre, at der er penge og den fornødne ekspertise til at rydde op, hvis der skulle ske en ulykke med omfattende oliestild. Direktivet stiller krav om, at den myndighed, der udsteder en tilladelse til at lede efter olie og gas, nøje vurderer ansøgerens tekniske og finansielle kapacitet. Det er også noget, som regeringen vægter højt. Fremover skal der ikke alene foretages en teknisk og finansiell vurdering af en ansøger om en ny tilladelse, vurderingen skal også ske ved hver overgang til en ny fase eller aktivitet i tilladelsen. Det er alt sammen for at sikre, at rettighedshaver til tilladelser til enhver tid har den nødvendige tekniske kompetence og råder over de nødvendige midler.

Direktivet stiller også krav om, at den myndighed, der tager sig af opgaver vedrørende sikkerhed og miljø, ikke må være del af den myndighed, der regulerer den økonomiske side af aktiviteterne, herunder giver tilladelse til udnyttelse af undergrunden, og det adskilles princip er en direkte lære fra ulykker på havområdet – og senest altså den her omtalte Macondoulykke i Mexicanske Golf.

Direktivets krav vedrører olieselskaber med aktiviteter på havområdet, men vi foreslår, at direktivets krav også kommer til at gælde rettighedshavere med aktiviteter på land, og baggrunden er selvfølgelig, at skadevirkninger fra aktiviteter på land, f.eks. borer og lagringer i undergrunden, vil kunne være lige så alvorlige som skadevirkninger fra aktiviteter på havet. Det er også lige så vigtigt, at rettighedshavere har midler til at afvikle udgjente anlæg på land som på havområdet, som jeg var inde på før.

Nordsøen rummer en række aldrende anlæg, og det tidspunkt, hvor produktionen for disse anlæg skal indstilles, nærmer sig. Det foreslås derfor, at ansøgning om godkendelse af anlæg skal ledsages af en plan for afvikling af de samme anlæg, og i den plan skal det bl.a. indgå, hvordan der kan skabes sikkerhed for, at midlerne til gennemførelsen af afviklingsplanen er til rådighed, så det ikke i sidste ende bliver skatteyderne, der hænger på den regning.

Lovforslaget har enkelte andre ændringer, som ikke vedrører gennemførelsen af offshoresikkerhedsdirektivet, f.eks. at der fremover vil være en direkte adgang i undergrundsloven til at stille krav om, at rettighedshavernes virksomhed er forsikret. I dag er det altså indskrevet i selve tilladelsen. Et andet eksempel er, at sælger af andele i tilladelser pålægges et såkaldt subsidiært ansvar for omkostningerne til afvikling af anlæg. Formålet er jo altså, som det også er sagt heroppefra, at det ikke bliver de andre deltagere i en tilladelse eller i sidste instans skatteyderne, der skal betale for afvikling af anlæg.

Der foreslås også indført en bestemmelse om virksomhedernes pligt til at foretage beredskabsplanlægning af hensyn til samfundets energiforsyning og at gennemføre nødvendige foranstaltninger herom.

Endelig vil det fremover være muligt at forlænge geotermi-tilladelser, ligesom det allerede er muligt at forlænge olie- og gastilladelser, og det foreslår vi, fordi det er fornuftigt at sikre en optimal udnyttelse af undergrunden, og også fordi der almindeligvis sigtes mod så høj en grad af parallelitet som muligt mellem de forskellige tilladelser til efterforskning og indvinding af råstoffer i medfør af undergrundsloven.

Igen vil jeg gerne takke for den interesse. Tinget i dag har udtrykt for lovforslaget, og jeg ser frem til at fortsætte drøftelserne, herunder den bebudede diskussion om overimplementering, i udvalget.

Jeg vil med disse bemærkninger anmode om en velvillig behandling af lovforslaget. Tak.

Tredje næstformand (Lone Loklindt):
Tak til ministeren.

Kl. 15:09

Der er ikke nogen, der ønsker korte bemærkninger, og jeg vil derfor betragte forhandlingen som sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Klima-, Energi- og Bygningsudvalget. Hvis der ikke er nogen, der gør indsigelse, er det vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 1. behandling af lovforslag nr. L 128:

Forslag til lov for Færøerne om kapitalkrav og tilsynsmæssige krav for kreditinstitutter og investeringsselskaber.

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 29.01.2015).

Sammen med dette punkt foretages:

15) 1. behandling af lovforslag nr. L 129:

Forslag til lov for Grønland om kapitalkrav og tilsynsmæssige krav for kreditinstitutter og investeringsselskaber.

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 29.01.2015).

Kl. 15:09

Forhandling

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører i talerrækken er hr. Kim Andersen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 15:10

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Tak for det, fru formand. De to næste sager her behandles jo, som det lige er blevet sagt, samlet, og det drejer sig for Færøernes vedkommende om implementering og for Grønlands vedkommende om det, vi kalder for kapitalkravsforordningen, forkortet CRR-forordningen. Det har man ønsket i Grønland og på Færøerne at få implementeret i de respektive lovgivninger.

Området for finansiel regulering i Grønland og på Færøerne er ikke noget overtaget sagsområde. Med de her lovforslag gennemfører man så en tilsvarende lovgivning de to steder, som vi her i Folketinget vedtog for et års tid siden med L 133, i februar 2014. Det er så en konsekvens af bankpakke VI, der omhandler en konsolidering af den finansielle sektor, og CRR-forordningen hører også sammen med CRD IV-direktivet. Så vidt de finurlige teknikaliteter i det her.

Kort fortalt går det omfattende sagskompleks, som det her jo i virkeligheden er, ud på at handle på erfaringerne fra den finansielle krise. De finansielle institutter skal polstres bedre; der skal være skærpede tilsynsmæssige krav for kreditinstitutter og for finansieringsselskaber. Der er bl.a. krav om opgørelsesmetoden af basiskapitalen, kapitalkravet; der er krav om, hvor mange store engagementer og hvilken sammensætning der er, krav om oplysninger om likviditet, gearing osv. osv. Endvidere stilles der ensartede krav til institutter, som opbevarer penge eller værdipapirer for deres kunder.

Vi er sikre på, det er meget fornuftigt, at man også har sådanne regler gældende på Færøerne og i Grønland. Det kan vi helt klart tilslutte os.

Jeg skal lige her føje til, at vi jo har den gode regel, at vi først vedtager lovgivning og implementerer i forhold til Grønland, når det grønlandske parlament og den grønlandske regering har ytret sig. Man har ikke tilkendegivet sine detaljerede indstillinger til lovforsla-

get her endnu, men man har alligevel ønsket, at vi skulle førstebehandle anmodningen her i dag. Det gør vi så.

Jeg har forstået proceduren sådan, at vi gennemfører de tre handlinger ret hurtigt for Færøforslagets vedkommende, og så afventer vi nærmere fra Grønland, hvornår man er klar til, at vi går videre og slutbehandler, tredjebehandler implementeringen af L 129, for så vidt angår Grønland. Det er teknik, det finder vi nok ud af.

Vi kan tilslutte os de her to forslag. Det er yderst fornuftigt, at man også opererer efter de kriterier, som vi har indført her, på Færøerne og i Grønland, og det giver vi gerne vores fulde støtte.

Kl. 15:13

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren fra Venstre. Så er det hr. Thomas Jensen fra Socialdemokraterne.

Kl. 15:13

(Ordfører)

Thomas Jensen (S):

Da Socialdemokraternes grønlands- og færørdør ikke kan være til stede i dag, skal jeg læse ordførerens tale op:

Med vedtagelsen af de to lovforslag, L 128 og L 129, gennemfører vi kapitalkravsforordningen for henholdsvis Færøerne og Grønland. Kapitalkravsforordningen betyder, at reglerne om kravene til den finansielle sektor i Grønland og på Færøerne skærpes med hensyn til kapitalkrav, likviditet og oplysningskrav, så der stilles de samme krav i Grønland og på Færøerne som i Danmark og resten af EU.

Da finanskrisen ramte os tilbage i 2008, væltede den finansielle sektor og kastede verden ud i en langvarig og dyb økonomisk krise. Krisen har globalt set haft alvorlige realøkonomiske konsekvenser med store formuetab, nedgang i købekraft og levestandard og omfattende arbejdsløshed til følge.

Heldigvis er vi igen ved at ryste os fri af krisen herhjemme. Regeringen har gennemført tiltag, som efterhånden sætter gang i dansk økonomi, så vi atter ser stigende beskæftigelse, faldende arbejdsløshed, forbedret konkurrenceevne og optimisme hos forbrugerne. Og det er alt sammen glædeligt.

Men sporene fra finanskrisen skræmmer. Omkostningerne af finanskrisen har vist os, at der er behov for regulering af den finansielle sektor. Der er behov for at stramme finanssektorens tøjler, så de finansielle markeder ikke kan kuldaste et velfærdssamfund og sende tusindvis ud i arbejdsløshed.

Med kapitalkravsforordningen stiller vi derfor sammen med resten af EU-landene skærpede krav til kreditinstitutterne og investeringsselskaberne. Det betyder for det første, at der sker en opstramning af basiskapital og kapitalkrav, så kreditinstitutterne og investeringsselskaberne står stærkere i forhold til de risici, som de har påtaget sig. For det andet betyder det, at kravene til oplysning om kreditinstitutternes største engagementer bliver markant skærpet. For det tredje betyder det, at der strammes op på, hvad der kan medregnes til den likvide beholdning. Og endelig for det fjerde betyder det, at vi skærper kravene om indberetning og offentliggørelse af oplysninger.

Med forordningen styrker vi altså reguleringen, tilsynet og risikostyringen af kreditinstitutterne og investeringsselskaberne, så vi kan reducere risikoen for et nyt finansielt kollaps. Og som medlem af EU gælder kapitalkravsforordningen selvfølgelig direkte i Danmark. Grønland og Færøerne er som bekendt ikke medlemmer af EU, og kapitalkravsforordningen skal derfor vedtages ved lov i Danmark for at kunne sættes i kraft i Grønland og på Færøerne. Det er det, vi gør med disse to lovforslag, så der gælder de samme regler om regulering og tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber på Færøerne og i Grønland, som der gør i Danmark. Og med de bemærkninger kan jeg derfor meddele, at Socialdemokraterne støtter forslaget.

Kl. 15:16

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i rækken er hr. Hans Kristian Skibby fra Dansk Folkeparti.

Kl. 15:16

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Som andre ordførere har været inde på før mig, er det her to lovforslag, som er med til endnu en gang at cementere, at vi i Danmark, i Grønland og på Færøerne absolut er af den overbevisning, at det bedste er at have stort engagement i at skabe tillid til den finansielle sektor.

Det er jo også rigtigt, som andre har sagt før mig, at der med de lovforslag, som her bliver implementeret – ligesom det har været tilfældet med de forskellige bankpakker og andre tiltag – er tale om en række incitament, som er med til at skabe tillid til den måde, som vi håndterer kapitalforvaltning og midler i hele taget på både i Danmark, i Grønland og på Færøerne. Det gælder likviditetskrav, tilsyn, hvordan formuerne bliver forvaltet, og hvordan de betroede midler bliver placeret og forvaltet.

Det er alt sammen nogle meget grundlæggende og vigtige ting, og det er også derfor, at vi også har implementeret den del af kapitalkravsforordningen i Danmark, og det også noget, som Dansk Folkeparti har støttet. Derfor er vi selvfølgelig også af den overbevisning, at det her er til gavn, glæde og gunst for både Grønland og Færøerne, og vi kan naturligvis også støtte lovforslagene.

Kl. 15:17

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i rækken er fru Helle Løvgreen Mølvig fra Radikale Venstre.

Kl. 15:18

(Ordfører)

Helle Løvgreen Mølvig (RV):

Tak for ordet. Dette forslag til lov for både Færøerne og Grønland om kapitalkrav og tilsynsmæssige krav for kreditinstitutter og investeringsselskaber har været noget frem og tilbage, i forhold til om det kunne lovbehandles her i det danske Folketing, inden lovforslagene blev behandlet i henholdsvis Lagtinget og Inatsisartut. Men da den finansielle regulering i Grønland og på Færøerne er dansk ansvarssområde og både Lagtinget og Inatsisartut har sagt god for det, skulle det være på plads nu, at førstebehandlingen kan finde sted.

Lovens formål er at gennemføre kapitalkravsforordningen, også kaldet CRR-forordningen, på Færøerne og i Grønland, så det derved sikres, at der gælder de samme regler for Færøerne og Grønland, som der gør i Danmark i henhold til forordningen. Generelt vil vi gerne sikre stabilitet blandt de finansielle aktører og sikkerhed for investorer og indskydere, hvorfor Radikale Venstre støtter op om dette forslag.

Kapitalkravsforordningen foreskriver nemlig de tilsynsmæssige krav, der er for institutter, der konkret vedrører markederne for bankydelser og for finansielle tjenesteydelser. Formålet er som sagt at sikre finansielt stabile markedsaktører samt sikre et højt beskyttelsesniveau af investorer og indskydere. Med forordningen stilles der ensartede finansielle krav til institutter, som opbevarer penge eller værdipapirer, der tilhører deres kunder. Ved at gennemføre bestemmelserne i forordningen fastsættes med loven bl.a. nye regler om kapitalkrav, store engagementer, likviditet, oplysningskrav m.v. Målet er, at Grønland og Færøerne kan blive vurderet som ækvivalente tredjelande, således at kreditinstitutter i Europa eller i EU, og herunder Danmark, kan behandle lån til Grønland og Færøerne på nogenlunde samme måde som i dag.

Vi førstebehandler i dag lovforslagene, men afventer derefter både Lagtingets og Inatsisartuts behandling af samme, inden lovbehandlingsprocessen kan fortsætte. Forslagene sendes i høring i Grønland og på Færøerne med derefter hurtig ikrafttrædelse ved kongelige anordninger, og Radikale Venstre tilslutter sig derfor lovforslagene L 128 og L 129. Tak for ordet.

Kl. 15:20

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i rækken er fru Sanne Rubinke fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:20

(Ordfører)

Sanne Rubinke (SF):

Mange tak. Også jeg har jo tænkt, og vi har tænkt, at der da lige var lidt turbulens om, hvorvidt vi skulle førstebehandle de her to forslag i dag. Men vi er enige i, at vi førstebehandler L 128 og L 129 i dag. Det er to lovforslag, som for henholdsvis Grønland og Færøerne begge indeholder en stor mængde teknisk stof vedrørende kapitalkrav og de tilsynsmæssige krav for kreditinstitutter og investeringsselskaber i den hensigt at gennemføre kapitalkravsforordningen, CRR-forordningen, som allerede gælder i Danmark, og som så skal komme til at gælde ved lov i Grønland og på Færøerne. Ligeledes ikraftsætter lovforslaget jo kapitalkravsdirektivet CRD IV i Grønland og på Færøerne.

Det er indholdsmæssigt fornuftigt, synes vi, og som det nævnes i bemærkningerne til lovforslaget, er Grønland, Færøerne og Danmark praktisk talt i union med hinanden på det finansielle område. Derfor synes vi også, det er vigtigt, at den finansielle stabilitet og ikke mindst tilliden til de grønlandske og færøske banker sikres på lige fod med danske banker. En god og stabil balance i den finansielle sektor er en afgørende faktor for tilliden til økonomien, også for at den grønlandske og færøske finansielle sektor er konkurrencedygtig og fortsat magter at finansiere både virksomheders og privatpersoners kapitalbehov. Her tænker vi selvfølgelig konkurrencedygtige både i forhold til det danske finansielle marked, men i særlig grad også på de internationale markeder. Konkurrencen på de finansielle markeder er bestemt ikke blevet mindre, og vi mener, det er en forpligtelse at sørge for, at de finansielle sektorer har rammer og vilkår, der gør, at man magter at leve op til de internationale krav og konkurrencevilkår. Det kan vi bl.a. sikre ved at implementere de EU-regler her også i den grønlandske og den færøske finansielle sektor. I øvrigt er det jo også til stor gavn med mere gennemsigtighed og klarhed for både indskydere og investorer.

Så langt tror jeg egentlig at mange er enige – med den tilføjelse naturligvis, at det i begge love skal sikres, at de er tilpasset de særlige forhold og den egne myndighedsstruktur, som findes henholdsvis i Grønland og på Færøerne. Lovforslagene giver i vidt omfang ministeren bemyndigelse til at sætte regulering, som har hjemmel i CRR-forordningen, i gang i Grønland og på Færøerne. Det fremgår af bemærkningerne, at dette skal ske under inddragelse af grønlandske og færøske myndigheder.

Det skal påpeges, at vi i SF helst så, at Lagtinget og Inatsisartut havde haft mulighed for at behandle forslagene først. Som statsministeren så smukt udtalte det i redegørelse om rigsfællesskabet sidste år: Et moderne rigsfællesskab er et ligeværdigt fællesskab. Fællesskabstanken er en grundpille for SF, så det er vi såmænd meget enige i, og netop derfor er det ærgerligt at se, at man egentlig har valgt at have en førstebehandling i Folketinget her, inden forslagene er behandlet i de to andre parlamenter. Så lad os arbejde for, at rigsfællesskabet vedbliver at være et ligeværdigt fællesskab, hvor der ikke er politisk ulighed inden for rigsfællesskabet. Vi henstiller til, at vi også forholder os til det spørgsmål i udvalgsbehandlingen af forslagene, dels for at sikre, at den resterende proces med L 128 og L 129

foregår på optimale præmisser i forhold til de parlamentariske forsamlinger i Grønland og på Færøerne, dels for at sikre, at den proces, vi har haft op til de her to forslag, ikke gentager sig. Vi har noteret os, at både Grønland og Færøerne har tilkendegivet accept af, at vi behandler disse to forslag her i dag, og derfor er vi fra SF's side naturligvis også med på at behandle forslagene – med den kritik, jeg lige har fremført.

Vi opfatter forslagene som grundlæggende positive og betydningsfulde for Grønland og Færøerne. Høringssvarene giver indtil videre heller ikke grund til andet. Når det er sagt, skal jeg tilkendegive, at vi ser frem til udvalgsbehandlingen og et godt samarbejde med både Lagting og Inatsisartut.

Kl. 15:24

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til SF's ordfører. Den næste ordfører i rækken er hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten.

Kl. 15:24

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg er også nødt til at starte med en kritik af regeringen, som åbenbart ikke vil respektere det ønske, som vi ellers har fremført mange, mange gange i Grønlandsudvalget og i Færøudvalget, nemlig at vi ikke har første behandling af lovforslag, der vedrører de to lande, førend vi kender indstillingen fra de pågældende parlamenter. Det er jo en fuldstændig naturlig ting, at de skal have, om man så må sige, førsteret eller serveret, når det drejer sig om indstillingen til lovforslag, der vedrører dem, og som kun kan træde i kraft, under forudsætning af at de bliver vedtaget i de to landes parlamenter.

Men regeringen fremturer, og der må jeg jo så bare beklage – for vi har haft diskussionen mange gange, og det preller åbenbart af på regeringen – at vi ikke holder fast i udvalgene, fordi det er åbenbart den eneste måde, regeringen kan lære det på. Vi har jo løftet pegefingeren mange gange, og det preller åbenbart af.

Det handler selvfølgelig om respekt for Lagtingets og Inatsisartuts selvbestemmelsesret på de her punkter, men det handler jo altså også om respekt for Folketingets arbejde. Det må jo være sådan, når man skal behandle lovforslag, der vedrører Færøerne og Grønland, at det er et meget vigtigt led i stillingtagen, at man kender indstillingen fra de to landes parlamenter, for vi vil jo alle sammen, så vidt vi overhovedet kan i forhold til vores eget partis udgangspunkt og grundlag, allerhelst følge de indstillinger.

Som situationen er nu, ved vi jo ikke, om der skulle kunne ske det, at der vil være et flertal imod i et af de to parlamenter eller i dem begge to – vi ved det ikke. Vi er nødt til at sige, at den mulighed er til stede, og så er det jo spild af tid, for at sige det mildt, at vi så står og førstebehandler noget uden at kende de holdninger.

I øvrigt er regeringen jo åbenbart indforstået med, at vi ikke skal gå til tredje behandling, førend sagen har været behandlet i de to parlamenter. Jamen hvad skulle problemet så være i at udskyde førstebehandlingen her i Folketinget, til vi kender indstillingen? For mere haster det åbenbart ikke.

Bortset fra det har jeg ikke indtryk af, at det overhovedet er nogen diskussion i de to lande. Altså, jeg vil godt sætte et lille spørgsmålstegn ved, om ønsket reelt kommer fra Færøerne og Grønland om, at man indfører den her lovgivning. Det er muligt, at det gør det. Jeg har mest et indtryk af, at det her handler om, at det er meget vigtigt for regeringen at få omfattet Færøerne og Grønland af EU-reglerne på det her område.

Det er fair nok, og det har man også nogle argumenter for af indholdsmæssigt art, så det er jo ikke, fordi jeg beklikker den holdning, man har. Den kan vi diskutere og være uenige eller enige. Jeg synes bare ikke, at der er nogen saglige grunde for, at man ikke har villet lytte til de spontane ytringer fra udvalget.

I konsekvens af min holdning til proceduren har jeg ikke tænkt mig at komme med en melding om, hvad Enhedslisten vil stemme til de to forslag. Den skal vi selvfølgelig nok komme med, når vi kender indstillingen fra de to parlamenter. Men jeg vil gerne kommentere indholdet.

Der er nogle skærpede krav til bankerne med hensyn til kapital og tilsyn, og de andre ordførere har gjort rede for dem – fint nok. Der er to store problemer ved de her lovforslag og ved hele den lovgivning, der ligger bag, og det er jeg meget spændt på at høre færingeres og grønlændernes indstilling til.

Det første er, at den pågældende EU-lovgivning vil blive gennemført af ministeren gennem bekendtgørelser, ligesom man ved kongelige anordninger vil ophæve de gamle regler, som bliver overflødige. Det betyder, at det grønlandske og det færøske parlament fremover, når først det er vedtaget, ikke får nogen indflydelse på gennemførelsesreglerne. De får dem til gennemsyn, men de har ingen bestemmende indflydelse, de har ingen vetoet.

Det andet er selve princippet i de her lovforslag, hvor der jo som sagt er forbedringer, yes, men der er altså også den betingelse med, at hvis man først har skrevet under på det her, har man ikke mulighed for at stille mere vidtgående krav, end det fremgår af EU-reglerne og den forordning og de direktiver, der ligger bag. Og det er ikke tilfredsstillende, for det kunne jo tænkes, at man på Færøerne og i Grønland havde lyst til at stille mere vidtgående krav til bankernes kapitalbeholdning, likviditet, tilsyn osv., end der ligger i de her regler. Den mulighed er man bare desværre afskåret fra, medmindre man kan overbevise 27 EU-lande – eller 28, for man skal også overbevise den danske regering – om, at reglerne skal laves om. Der har vi jo ligesom nogle erfaringer med hvor nemt det er. Tak for ordet.

Kl. 15:29

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren fra Enhedslisten. Så er den næste ordfører i rækken hr. Villum Christensen fra Liberal Alliance.

Kl. 15:29

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Tak for det. Liberal Alliance har naturligvis ikke noget imod, at de på Grønland og Færøerne skal iagttage samme påpasselighed i forhold til de krav, der stilles til finansielle institutter, som man gør i EU. Når man bliver mødt med de samme krav, vil der også være baggrund for at få bedre vilkår, så derfor er det sundt fornuft at indskrive den EU-retlige ramme i denne særlovgivning, selv om det formentlig vil medføre en række stramninger i den måde, man opgør kapitalgrundlaget på, herunder ikke mindst det, der kan karakteriseres som kernehybridkapital. Det er jo et nøglebegreb i de her sager.

Det vil naturligvis gøre ondt og give nogle begrænsninger i forhold til i dag, men jeg er overbevist om, at det på lidt længere sigt vil være rigtig vigtigt, at vi ikke opererer med et A- og B-hold, når det handler om kreditregler, selv om de kan forekomme meget omfattende.

Vi har svært ved at se et fornuftigt alternativ til de her lovforslag og kan med disse ord støtte forslagene.

Kl. 15:31

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Brian Mikkelsen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:31

(Ordfører)

Brian Mikkelsen (KF):

Meningen med kapitalkravsforordningen er jo, at der skal sikres lige vilkår, lige beskyttelse, i alle lande, der er inkluderet i forordningen.

Det er det samme, når vi taler CRD IV, og derfor bør det naturligvis også være sådan, hvis Færøerne og Grønland vil være med, at de også omfattes af forordningen og hele direktivet. Det betyder så, at man skal igennem en proces her i det danske Folketing, samtidig med at der jo også er en proces både på Grønland og Færøerne.

Vi kan godt støtte regeringens to lovforslag her, som vi synes er ganske fornuftige og vil være til gavn for både forbrugerbeskyttelsen og beskyttelsen af de finansielle institutioner i hele rigsfællesskabet.

Kl. 15:32

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Så er den næste ordfører i rækken Johan Lund Olsen fra IA.

Kl. 15:32

(Ordfører)

Johan Lund Olsen (IA):

Tak, formand. I Inuit Ataqatigiit mener vi, at det er omvendt: at vi i dag førstebehandler en lov vedrørende Grønland, som endnu ikke er blevet behandlet i Inatsisartut, Grønlands eget parlament. Baggrunden for, at vi så alligevel står her og førstebehandler forslag til lov for Grønland om kapitalkrav og tilsynsmæssige krav for kreditinstitutter og investeringsselskaber, inden det er sket i Grønland, er, at regeringen og naalakkersuisut er blevet enige om en parallelbehandling, fordi selvstyret og regeringen har en særlig interesse i, at lovforslaget gennemføres hurtigst muligt, da det indebærer en nødvendig ajourføring og harmonisering af reglerne på det finansielle område for Grønland til gavn for de grønlandske finansielle institutter, investorer og kunder.

Fra Inuit Ataqatigiits side vil vi gerne understrege vigtigheden af, at tredjebehandlingen af lovforslaget i Folketinget først bør ske, når selvstyrets endelige udtalelser foreligger. Det er meget vigtigt. Tredjebehandlingen her i salen skal altså først finde sted, efter forslaget er blevet færdigbehandlet i Grønland i Inatsisartut på den kommende forårssamling. Det er først i marts, der er forårssamling i Grønland, dvs. om en måneds tid.

Så vil jeg lige tilslutte mig det, som Enhedslistens ordfører, hr. Finn Sørensen, var inde på, nemlig det med faren ved en rammelovgivning. Faren ved en rammelovgivning er jo, at en given minister får frit slag til at lovgive gennem bekendtgørelser. Det er det, vi håber man vil være opmærksom på, også i behandlingen i Grønland, altså at man gennem en rammelovgivning kan give en given minister frit slag til at lovgive gennem bekendtgørelser, dvs. uden om en parlamentarisk proces og uden om en parlamentarisk kontrol. Det var det, jeg gerne lige ville sige til hr. Finn Sørensen: Der er jeg enig.

Kl. 15:34

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i rækken er hr. Nick Nielsen fra Siumut.

Kl. 15:35

(Ordfører)

Nick Nielsen (SIU):

Tak. Jeg kan oplyse, at jeg har været i kontakt med det relevante ministerium i den grønlandske regering angående dette lovforslag og spørgsmål om fremlæggelsen af det her i Folketinget, inden det er behandlet i det grønlandske parlament, Inatsisartut. På den baggrund kan jeg oplyse følgende: Det er hensigten, at der med det foreliggende lovforslag skal gælde de samme regler for Grønland, som der gør i Danmark på dette område, tilpasset de grønlandske forhold. Ikraftsættelse af reglerne i denne lov har betydning for selvstyrejede selskabers mulighed for at opnå finansiering på samme vilkår som hidtil. En manglende implementering af den europæiske regulering af kreditinstitutter og investeringsselskaber vil kort sagt betyde, at

Grønland i henseende til den europæiske banksektor vil være at betragte som tredjeland. Det vil have den konsekvens, at udlån til selvstyrejede selskaber vil øge kapitalkravene til europæiske långivere svarende til lån til tredjelands statselskaber, og dermed vil det kunne indebære en højere rente.

Lovforslaget om kapitalkrav og tilsynsmæssige krav for kreditinstitutter og investeringsselskaber fremsættes derfor nu for Folketinget med fuld støtte fra den grønlandske regering, formoder jeg. Lovforslaget skal naturligvis fremsendes til Grønlands selvstyre til udtalelse, inden lovforslaget fremsendes til Folketinget til endelig vedtagelse. Det vil sige, at førstebehandlingen godt kan køre nu, men det er en forudsætning, at tredje behandling afventer færdigbehandling af forslaget på det grønlandske parlament, Inatsisartut, samling her i foråret. Det var også det, Johan Lund Olsen fremførte i sin tale. Denne forudsætning er Erhvervs- og Vækstministeriet opmærksom på ifølge det notat, alle ordførerne har modtaget herom. Jeg skal derfor tiltræde fremlæggelsen af forslaget på disse præmisser.

Kl. 15:37

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Den næste i rækken er hr. Edmund Joensen.

Kl. 15:37

(Ordfører)

Edmund Joensen (SP):

Tillid er nøgleordet i den finansielle verden. Tillid hos kunder og investorer, men også hos myndigheder og den brede offentlighed er nok det vigtigste for ethvert pengeinstitut. Og med lovforslag L 128 skal tilliden til Færøernes banker styrkes yderligere.

I Sambandspartiet deler man den opfattelse, at nærværende lovforslag er af særdeles stor betydning for det færøske samfund. En styrkelse af regulering, tilsyn og risikostyring af pengeinstitutterne drejer sig i virkeligheden om noget så grundlæggende og vigtigt som at sætte den almindelige færøske opsparer i centrum. Helt almindelige mennesker med opsparing i en færøsk bank eller sparekasse skal være beskyttet imod et eventuelt bankkollaps så godt, det nu engang kan lade sig gøre.

Lovgivningen går ikke kun ud på at stille yderligere krav til banker om polstring, forsigtighed og ansvarlighed; den går også ud på at afvikle nødlidende banker på en måde, så det påvirker kunderne og dermed det færøske samfund mindst muligt. Det er meget vigtigt.

Netop den smidige afviklingsmekanisme husker vi fra 2010, hvor Færøernes største bank, Eik Bank, blev sat under administration. Selv om investorerne desværre måtte vinke farvel til risikovillig kapital, som de havde sat på højkant, så mistede de almindelige mennesker ikke en eneste krone af deres opsparing.

Trygheden kom fra de velkendte bankpakker, der i kraft af rigsfællesskabet og det fælles finansielle område de facto afværgede, at man fik islandsklignende tilstande på Færøerne. Uden bankpakkerne var Eik Bank således gået ned og Færøernes økonomi var sandsynligvis gået den samme vej. Derfor tilsiger erfaringerne fra 2010, at nærværende lov vil være til stor gavn for almindelige mennesker på Færøerne.

Det er helt afgørende, at vi i rigsfællesskabet fastholder og styrker det fælles finansielle område, og det gør vi med denne lov. Tilpasset færøske forhold får vi samme regler som i det øvrige rige: Færøerne vil følge internationale standarder; tillid til banker sikres; der sikres adgang til kapital og likviditet på konkurrencedygtige vilkår; låntagerne sikres alt andet lige konkurrencedygtige lån; og sidst, men ikke mindst, sikres stabilitet og ro om Færøernes forholdsvis lille og sårbare finansielle marked og åbne økonomi. Sådan skal det være, tillid er nøgleordet.

Her til sidst et spørgsmål til ministeren. De såkaldte SIFI-banker er omfattet af L 128. I indledningen til forslaget står der skrevet, at der alene i de nærmeste år vil blive fremsat 20 af sådanne forslag for

Færøerne. Jeg vil gerne høre, om L 128 er den endelige lovgivning med henblik på at sikre SIFI-bankerne, eller om der kommer yderligere lovgivning om SIFI-bankerne. Tak.

Kl. 15:42

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Så er den næste taler erhvervs- og vækstministeren. Værsgo.

Kl. 15:42

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Herfra skal der lyde tak for opbakningen til de to forslag. Jeg kan jo starte med at berette, at jeg i efteråret var på besøg på Færøerne, hvor jeg havde lejlighed til bl.a. at tale med den færøske finansminister om netop hele den finansielle lovgivning. Da vi stillede ham i udsigt, at de forordninger og andet, der var vedtaget i EU, først skulle laves om til lovforslag, og at det var nogle procedurer, der kunne tage flere år, så blev han faktisk meget ked af det og spurgte, om vi dog ikke kunne gøre det lidt hurtigere. For det er vigtigt for Færøerne og for de færøske banker, at der er den stabilitet, som understreges også her senest af Edmund Joensen. Så appellen var: Kunne I ikke godt gøre det lidt hurtigere og lidt smidigere, end I plejer at gøre det? Det gik vi så hjem og arbejdede på, og derfor er der den her lovprocedure.

Jeg holdt så sent som i går møde med den grønlandske handelsminister, som også som bekræftet af Nick Nielsen er fuldstændig indforstået med den her hurtige og meget smidige behandling og med, at det er fuldt ud i overensstemmelse med og aftalt med regeringen henholdsvis i Grønland og på Færøerne.

Så derfor har vi kun været og forsøgt at være hjælpsomme i forhold til netop at sikre stabiliteten og sørge for, at vi gør det bedst muligt i forhold til den finansielle sektor henholdsvis på Færøerne og i Grønland. Hvis det skulle vise sig, at henholdsvis det færøske eller grønlandske parlament måtte behandle sagen og afvise den, så vil det naturligvis ikke blive indført. Det er meget enkelt. Det her er alene noget, vi gør, fordi man har bedt os om det. Så det er tilsagnet herfra, og derfor afventer vi selvfølgelig også tredjebehandlingen.

Men det er på ingen måde udtryk for, at vi har villet køre nogle over, at vi har fremsat forslaget her, uden der har været førstebehandlinger i de pågældende parlamenter. Det er sket efter nøje aftale, fordi der er lidt hastighed på spil her i forbindelse med hele den finansielle sektor, fordi vi ellers ville få problemer med, at store dele af markedet og andre ikke ville kunne forstå, hvorfor en del af rigsfællesskabet ikke har de samme regler som andre. Så derfor har det hele vejen igennem været et spørgsmål om, at vi prøver at fremme sagen bedst muligt.

Så til alle dem, der har bakket op, vil jeg sige tak for det. Vi afventer selvfølgelig behandlingen og respekterer også fuldt ud, hvis der kommer spørgsmål eller noget andet. Vi er her kun for at hjælpe til i forhold til det, men respekterer selvfølgelig fuldt ud, at vi skal afvente den endelige behandling på henholdsvis Færøerne og Grønland, før end vi har en tredjebehandling.

Kl. 15:46

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ministeren.

Der er ikke nogen, der har ønsket ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at L 128 henvises til Færøudvalget, og at L 129 henvises til Grønlandsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

16) 1. behandling af lovforslag nr. L 119:

Forslag til lov om sikkerhed ved elektriske anlæg, elektriske installationer og elektrisk materiel. (Elsikkerhedsloven).

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 28.01.2015).

Kl. 15:46

Forhandling

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Den første taler er ordfører Kim Andersen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 15:47

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Det forslag, vi nu skal behandle, L 119, kaldes i det daglige for el-sikkerhedsloven. Det, der ønskes gennemført med dette lovforslag fra erhvervsministeren, er overordnet at internationalisere, modernisere og forenkle stærkstrømsreglerne.

Det skal ske ved at øge anvendelsen af internationale og europæiske standarder, ved at omdanne Det Tekniske Sikkerhedsråd til Rådet for El- og Gasteknisk Sikkerhed, og rådets opgaver fokuseres til el- og gassikkerhed. Det skal endvidere ske ved at opdatere reguleringen, så den kan rumme fremtidige teknologiske udviklinger, ved at fastholde det nuværende sikkerhedsniveau for elektriske installationer, anlæg og materiel, ved at registersamkøre eksisterende offentlige basisoplysninger og ikke offentligt tilgængelige oplysninger i Sikkerhedsstyrelsen og endelig ved at udarbejde et digitalt indberetningssystem for basisoplysninger om virksomhedernes udførelse af arbejdet.

Det er alt sammen et resultat af vækstpakken fra juni måned sidste år, og formålet er altså at internationalisere og forenkle stærkstrømsreglerne med henblik på at reducere antallet af danske særregler, få øget konkurrence ind på markedet for elinstallationer og så derved direkte henvise til europæiske og internationale standarder og sikre altid tidssvarende regelsæt. Indberetningssystemet kommer til at sikre en mere proportional og effektiv kontrol og risikovurdering.

Virksomhederne kan selv vælge at udføre arbejdet efter gældende europæisk eller international standard eller på en anden måde, der opfylder lovens sikkerhedskrav. Virksomhedernes markedsadgang, konkurrence og produktivitet vil herved blive forbedret, og kundernes omkostninger skal ifølge al økonomisk teori falde og altså blive lavere; det her skal altså bidrage til øget konkurrencedygtighed. Det er godt, og det er fornuftigt, og det støtter Venstre.

Nu er der jo tale om, at der er et indarbejdet regelsæt på området. Det er jo typisk små og mellemstore virksomheder, der håndterer disse opgaver og regelsæt, og derfor lægger vi meget vægt på, at de nærmere detaljer, som skal fastsættes i bekendtgørelsesregi, udarbejdes i et tæt samarbejde mellem det nye råd for el- og gasteknisk sikkerhed, hvor branchen er repræsenteret, og så Sikkerhedsstyrelsen og ministeriet. Det har jeg spurgt erhvervsministeren om, og det har han tilkendegivet at det vil blive, og derfor vil det svar, jeg forventer at få det område her, blive optrykt i betænkningen. Det er også vigtigt, at der er den fornødne indkøring, og at man derfor har et tæt samarbejde om, hvornår de enkelte elementer i bekendtgørelsen indføres, sådan at der er en rimelig tid at forberede sig på for de små virksomheder.

Endelig er det også for os en vigtig ting, at informationerne i forhold til et internationalt regelsæt foreligger på dansk, og at det er oversat og tilgængeligt og forståeligt for de små virksomheder, som i det daglige skal henholde sig til reglerne. Det er jeg fortrøstningsfuld over for vil blive imødekommet, og jeg går ud fra, at det vil fremgå af besvarelsen af mine stillede spørgsmål, og så vil det indgå i betænkningen. Og dermed vil der være tale om et godt lovforslag og en god lovbehandling, som vi fra Venstres side til fulde vil støtte. Tak.

Kl. 15:51

Tredje næstformand (Lone Lokindt):

Tak til ordføreren for Venstre. Så er det hr. Thomas Jensen fra Socialdemokraterne.

Kl. 15:51

(Ordfører)

Thomas Jensen (S):

Sidste sommer indgik regeringen endnu en vækstaftale med et bredt politisk flertal. Aftalen bidrager til at trække dansk økonomi ud af krisen, så der bliver skabt nogle nye arbejdspladser. I dag er vi så nået så langt, at den del af aftalen med Venstre og Konservative, Dansk Folkeparti og SF om at internationalisere og forenkle stærkstrømsreglerne er blevet til nærværende lovforslag om elsikkerhedsloven.

Formålet med lovforslaget er at forenkle og internationalisere stærkstrømsreglerne for at øge konkurrencen på markedet for elinstallationer og sikre en regulering, der kan rumme den fremtidige teknologiske udvikling, samtidig med at det fastholdes, at elektriske anlæg, elinstallationer og elektrisk materiel har et sikkerhedsniveau, der ikke udgør en fare personer, husdyr eller ejendomme.

I dag findes der mange danske særregler på området, og det vil vi gerne gøre op med, fordi det vil gavne produktiviteten og dermed konkurrenceevnen for danske virksomheder. I fremtiden vil det være sådan, at virksomheder skal følge europæiske og internationale standarder i stedet for snørklede danske særregler. Det er ændringer, der kommer til at betyde, at det strukturelle BNP bliver forbedret med ca. 100 mio. kr. i 2020.

Den øgede fleksibilitet for erhvervslivet betyder, at det til gengæld bliver nødvendigt at have dokumentation for, at elinstallationer opfylder sikkerhedskrav. Derfor skal det indberettes til myndighederne. Det er viden, man i store træk har i forvejen, og derfor er det en overkommelig opgave for virksomhederne at indberette. Arbejdet med at konkretisere dokumentationen kommer til at ske i tæt samarbejde med aktørerne på området.

Lovændringen betyder, at Det Tekniske Sikkerhedsråds arbejde skal samles i et nyt råd for el- og gasteknisk sikkerhed. Rådet bliver sammensat, så der er en bred viden om både teknisk sikkerhed og brancheforhold.

Af de høringssvar, der er kommet, kan vi se, at der overordnet er opbakning til lovændringerne. Det er tydeligt, at det er i alles interesse at styrke konkurrenceevnen for de danske virksomheder. Nogle har kommentarer til den øgede brug af europæiske og internationale standarder. Det bliver bl.a. understreget, at det er vigtigt, at de relevante standarder er let tilgængelige og oversat til dansk – og det er jeg selvfølgelig fuldstændig enig i. Det er helt afgørende, at de nye regler er lette at anvende, og derfor er jeg også glad for at se, at der allerede nu er sat initiativer i gang, som kan sørge for at formidle de nye standarder.

Med lovforslaget forenkler vi kort sagt reglerne, men vi går ikke på kompromis med sikkerheden. Lovforslaget betyder en styrket produktivitet og konkurrenceevne til gavn for hele Danmark. Socialdemokraterne kan naturligvis støtte forslaget. Og jeg skal på vegne af Det Radikale Venstres ordfører sige, at Det Radikale Venstre også kan støtte forslaget.

Kl. 15:54

Tredje næstformand (Lone Lokindt):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i rækken er hr. Hans Kristian Skibby fra Dansk Folkeparti.

Kl. 15:54

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Som Socialdemokraternes ordfører sagde, er det jo et lovforslag, der har baggrund i en fælles vækstaftale, som blev indgået i 2014, hvor vi i Dansk Folkeparti også var en del af aftaleforligskredsen.

Lovforslaget her om elsikkerhed vil jo være en lov, der kommer til at erstatte den nuværende stærkstrømslov, og det har bl.a. til formål at fjerne nogle af de danske særregler – nogle regler, der er specielle for Danmark set i forhold til andre lande, som vi typisk har et samarbejde med. Hvis vi får vedtaget det her lovforslag, betyder det, at danske virksomheder vil få bedre muligheder for at konkurrere med udenlandske aktører i forbindelse med større projektopgaver og så andre steder i nabolande osv.

Alt i alt er det jo sådan set et meget positivt lovforslag, og Dansk Folkeparti er selvfølgelig også glade for at være en del af aftalen. Det eneste, vi måske synes det er vigtigt at få undersøgt, er det, vi kan se i nogle af de høringssvar, der er afgivet, bl.a. fra Arbejdsgiverne og Teknik. De beskriver en bekymring over, at lovforslaget kan komme til at påvirke sikkerhedsniveauet i negativ retning. Teknik efterspørger desuden en formålsparagraf, hvor det sikkerhedsmæssige og fareforebyggende sigte fremgår. Der vil jeg selvfølgelig gerne have ministeren til at kommentere det ønske, der er kommet fra Teknik, om at etablere en sådan formålsparagraf.

Men vi mener, at lovforslaget her er fornuftigt, og vi mener også, at det overvejende består af positive ting. Så vi er selvfølgelig også indstillet på at stemme for lovforslaget.

Kl. 15:56

Tredje næstformand (Lone Lokindt):

Tak til ordføreren. Den næste i rækken er hr. Steen Gade fra SF.

Kl. 15:56

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak for det. SF er med i den aftale, der ligger til grund her, og SF vil også støtte forslaget. Det, jeg har lyst til at lægge vægt på her, er, at når man laver et system om – et system, som har været ganske reguleret og ganske detaljeret og også har stor betydning, i forhold til at vi har sikkerhed og at der har været styr på det her område – er det jo lidt vigtigt, hvordan vi får det lavet, når vi går over og laver et mere internationalt orienteret system og et mere forenklet system.

Det rejser for mig tre sådan helt overordnede problemstillinger. Den ene er, at når vi skaber en større frihed for, hvordan man håndterer det her i forhold til standarder og også at fravige standarder og gøre det på en anden måde, så bliver behovet for, at man kan holde øje med, hvordan det faktisk gøres i virkeligheden, vigtigt. Det er jo det, der også ligger i lovforslaget om dokumentation, at man skal have mulighed for at kunne se, hvordan virksomhederne så udnytter den her større frihed. Så det synes vi er en vældig vigtig del af det.

Den anden er, at vi jo havde et system før, som var betydelig tryghedsskabende for lønmodtagere og virksomheder, kan man sige. Og i den forstand lægger jeg vægt på, at Rådet for El- og Gasteknisk Sikkerhed, som det nu kommer til at hedde, også har lønmodtagerrepræsentanter i bestyrelsen.

Det sidste er det, som også Dansk Folkepartis ordfører fremhævede, nemlig spørgsmålet om sikkerhedsniveauet.

Det giver også anledning til, at vi vil stille nogle spørgsmål undervejs – har vi fået det strikket sammen fuldstændig, som det skal

være? – men det betyder ikke, at der er tvivl om, at SF vil støtte forslaget.

Kl. 15:59

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Den næste er hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten.

Kl. 15:59

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg kan fuldstændig tilslutte mig hr. Steen Gades opsummering af tre overordnede problemstillinger, som det her lovforslag rejser. Det synes vi fra Enhedslistens side er nogle rigtig gode argumenter for, at man ikke skal støtte det her lovforslag, så det synes jeg da vil le have været den helt naturlige konklusion på hr. Steen Gades udmærkede kritik.

Sikkerhed i elektriske installationer og anlæg er vigtigt for os alle sammen, både for dem, som installerer og udfører arbejdet, og for os, som hver dag lever omgivet af et utal af elektriske installationer. Dårlig sikkerhed og fejl i installationerne kan have store konsekvenser – i yderste tilfælde fatale konsekvenser med tab af menneskeliv til følge.

Derfor er det også bekymrende, at hele fokus for den her lovændring jo i langt højere grad har været hensynet til konkurrence og produktivitet, frem for el- og gassikkerhed, som Dansk El-Forbund skriver i deres høringssvar til lovforslaget. Det er også den grundlæggende årsag til, at vi fra Enhedslistens side ikke kan støtte lovforslaget.

Med loven ændres måden, vi regulerer sikkerheden på, fundamentalt. Fra i dag at have bindende normer for, hvordan installationer og anlæg udføres sikkerhedsmæssigt korrekt, vil det i fremtiden blive vejledende standarder. Det betyder for det første, at elektriske installationer og anlæg kan udføres på mange forskellige måder med risikoen for, at sikkerheden ikke er i orden. For det andet kan det tilmed betyde mere bureaukrati, når den konkrete metode, man har anvendt, skal dokumenteres udførligt.

Fra Enhedslistens side kan vi sådan set godt se et behov for at modernisere området, som er præget af mange forskellige bekendtgørelser og regler. Det kan også være fornuftigt at bringe danske regler mere i overensstemmelse med europæiske standarder, men vi mener, at man især for elektriske installationer skal holde fast i, at der skal være bindende normer for udførelsen af arbejdet. Man kunne måske også lytte til forslaget fra Det Tekniske Sikkerhedsråd og fra arbejdsgiverforeningen TEKNIQ om at have bindende standarder som udgangspunkt og så eventuelt have en dispensationsmulighed, hvis der er behov for at fravige standarden.

Det er vigtigt, at vi husker, at der ofte er ganske gode sikkerhedsmæssige begrundelser for, at vi har indført de danske regler, vi har nu. Nogle af dem vil erhvervsministeren også gerne videreføre, men vi savner et svar på, hvordan man f.eks. vil regulere solcelleområdet.

Jeg synes, det er en skam, at man afviser forslaget om så i det mindste at fastfryse standarderne for nogle år ad gangen, så man som elektriker eller installatør har en mulighed for at få overblik over den anbefalede standard, inden den ændres igen.

Lovforslaget omhandler også en ændring af Det Tekniske Sikkerhedsråd, som man omdanner til et råd for el- og gassikkerhed. Jeg vil gerne på linje med flere af høringssvarene efterlyse, at vi får en oversigt over, hvad der sker med de områder, som Sikkerhedsrådet ikke længere har ansvaret for. Derudover synes jeg, det er vigtigt, at både arbejdstagere og forbrugerrepræsentanter er repræsenteret i rådet.

Vi vil selvfølgelig følge udvalgsbehandlingen, og skulle det utrolige ske, at der bliver lavet fuldstændig om på de grundlæggende principper i lovforslaget, så vil vi være glade for det. Men ellers vil vi selvfølgelig prøve at påvirke gangen i lovforslaget, så det kan

komme i lidt større overensstemmelse med det, der er vores grundholdning, som jo altså fører os til den konklusion, at vi ikke kan støtte det.

Kl. 16:03

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Joachim B. Olsen som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 16:03

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Tusind tak. Formålet med det her lovforslag er at modernisere stærkstrømsloven og at bringe danske regler i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder uden at svække sikkerheden. En sådan modernisering kan medvirke til at styrke konkurrencen og dermed produktiviteten, hvilket fører til højere velstand og højere reallønninger for danskerne. Det er et rigtig godt formål, og vi kan godt støtte det her lovforslag.

I nogle af høringssvarene gives der udtryk for en vis bekymring for, om dokumentationskravene bliver for omfattende. Det vil jo være kontraproduktivt, når man tænker på lovforslagets samlede formål, men vi er forhåbningsfulde, i forhold til at ministeren er klar over dette.

Vi kan støtte det her lovforslag.

Kl. 16:04

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Brian Mikkelsen som konservativ ordfører.

Kl. 16:04

(Ordfører)

Brian Mikkelsen (KF):

Forslaget er en del af vækstpakken fra sidste sommer, som vi fra konservativ side også er en del af aftalen bag, så vi kan jo selvfølgelig godt støtte ideen og forslaget her, fordi vi tidligere har sagt ja til det. Det kan vi jo også, når vi ser hele indholdet blive rullet ud. Det her vil have som konsekvens, at vi får noget mere konkurrence på markedet, og det vil have som konsekvens, at det bliver nemmere og mere overskueligt, og vi får moderniseret hele den meget sindrige regulering, der er på hele det her område.

Jeg synes også, det er vigtigt at lægge mærke til, hvad der bliver sagt, også i høringssvarene. For det første er der en bekymring for, om ændringerne her vil gå ud over sikkerheden. Der er det selvfølgelig vigtigt – og det er *raison d'être* for et lovforslag – når man ændrer på hele regulativet på det område, at sikkerheden ikke bliver devalueret. Så det må være det første budskab fra konservativ side.

Det andet budskab er, at der også skal være tale om en reel forenkling af reglerne. Det skal altså gøre livet lettere for elinstallatørerne og branchen, og det skal ikke gøre det sværere for dem, som har med elinstallationer at gøre. Derfor betyder det, at overskueligheden i forhold til de mange standarder, bekendtgørelser og lovgivninger, der er på området, er afgørende vigtig. I den videre proces vil det også være vores opfordring, at man har meget fokus og høj prioritering i forhold til både information og overblik over reglerne.

Så synes jeg også, at man skal være opmærksom på det, der også står i flere af høringssvarene, nemlig at det altså tager tid, når man implementerer komplicerede regelsæt. Det er helt nye regelsæt. Hvis man skal i gang med nye projekter, nyt byggeri osv., så gør man det jo på baggrund af de samme regler, som de elektrikerne og installatører skal følge, når arbejdet skal udføres. Og der kan altså selvfølgelig gå noget tid, fra man starter, og til man når slutningen, når man er i gang med sådan et projekt, så derfor er det også vigtigt, at man her giver sig tid til at få sat sig ind i reglerne, i forbindelse med at de træder i kraft og bliver implementeret.

Så er det selvfølgelig vigtigt, at man sørger for, fordi det er så kompliceret, og fordi det er så vigtigt, at sikkerheden er i top, at man gør det i et tæt samspil med de forskellige aktører i branchen, både gennem dialog, men også gennem det her nye råd, som vil have fokus på el- og gassikkerhed, og som er en ændring af det tekniske sikkerhedsråd. Der er det altså vigtigt, at man får lyttet til de indvendinger og de kommentarer, der er fra branchen.

Men vi kan fra konservativ side godt støtte forslaget her.

Kl. 16:07

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 16:10).

Formanden:

Tak til ordføreren. Erhvervs- og vækstministeren.

Kl. 16:07

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Jeg skal takke for den altovervejende positive modtagelse af forslaget. Jeg tænker, at det her er et forslag, som vel ikke burde støde på en masse ideologi, men mere en masse praksis ud fra den tankegang, at de regler, de sikkerhedsforordninger og andet, der eksisterer i dansk lovgivning, jo alle sammen er lavet ud fra deres tid, ud fra de teknologiske og tekniske muligheder, der var til stede på daværende tidspunkt og med et nationalt udgangspunkt. Det, at vi har samlet så mange forskellige love, bestemmelser, regler og andet sammen, at det på et tidspunkt måske kan blive lidt byrdefuldt, er jo ikke så underligt. Men så kalder det vel egentlig også på, at man rydder lidt op og rationaliserer lidt.

Det, vi så tænker at gøre i forbindelse med det her forslag, er at sikre, at vi gør det på international, europæisk, basis, sådan at vi også kan få danske firmaer til at få fordel af at kunne konkurrere, sådan at de ikke ryger ind i en masse tekniske forhindringer.

Alt det her gøres med et eneste udgangspunkt, og det er, at man ikke må kompromittere sikkerheden. Det er fuldstændig afgørende, og det går igen i forbindelse med alle bemærkninger i forslaget og i forhold til hele arkitekturen i det. Derfor skal der ikke være et eneste spørgsmål eller en eneste bekymring i forbindelse med sikkerhed, som vi ikke skal svare på, og som vi ikke skal prøve at adressere, hvis det bliver rejst. For det er ikke på nogen som helst måde intentionen at sætte den over styr. Men jeg synes, sigtet og formålet egentlig er ret reelt, og derfor vil jeg gerne takke alle dem, som har budt konstruktivt ind, også med nogle bekymringer og spørgsmål her fra talerstolen, som vi selvfølgelig vil besvare og bearbejde i forbindelse med udvalgsbehandlingen, som vi ser frem til.

Kl. 16:09

Formanden:

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så tak til ministeren.

Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår at lovforslaget henvises til Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 16:10

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Så er der ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 6. februar 2015, kl. 10.00.